

Dette dokument udgør referatet fra:

Møde i Gudenåkomitéen/VOS

d. 13. november 2020

Praktisk information om mødet

Mødested: mødet blev afviklet online via Teams. Alle tilmeldte til mødet fik adgang til mødet via et link i Outlook mødeindkaldelsen

Mødets varighed: 09.00 – 11.30.

Kontaktinformationer til Gudenåkomitéens Sekretariat:

- **Morten Horsfeldt Jespersen**
Sekretariatschef - Gudenåkomitéens Sekretariat
Direkte telefonnummer: 89 70 15 20 eller 20 51 75 50
e-mailadresse: mhj@silkeborg.dk
- **Majbritt Kjeldahl Lassen**
Koordinator - Gudenåkomitéens Sekretariat
Direkte telefonnummer: 51 44 49 43
e-mailadresse: makla@silkeborg.dk
- **Besøgsadresse og hjemmeside**
Gudenåkomitéens Sekretariat
Søvej 3
8600 Silkeborg
www.gudenaakomiteen.dk

Oversigt over mødedeltagere

Politisk deltagelse

Karen Lagoni
Kai Overgaard Andersen
Anders G. Christensen
Claus Løwe Klostergård
Jens Szabo
Lars Skytte Nielsen
Lene Tingleff

Repræsentorer

Randers Kommune
Viborg Kommune
Favrskov Kommune
Silkeborg Kommune
Skanderborg Kommune
Horsens Kommune
Hedensted Kommune

Teknisk deltagelse

Morten Fischer Jørgensen
Jørgen Jørgensen
Jens Albert Hansen
Morten H. Jespersen
Hans Brok-Brandt
Flemming Larsen
Michael Laursen*
Bjarke H. Jensen
Hanne Stadsgaard Jensen
Majbritt Kjeldahl Lassen

Repræsentorer

Randers Kommune
Viborg Kommune
Favrskov Kommune
Silkeborg Kommune
Skanderborg Kommune
Horsens Kommune
Hedensted Kommune
Hedensted Kommune
VOS Sekretariatet
Gudenåkomitéens Sekretariat

*kun til punkt 9

Inviteret, men deltog ikke i mødet

Nels Markussen
Søren Kepp Knudsen
Steen Ravn Christensen
Rasmus Dandanell Lundegaard
Steen Terkildsen
Henning Hermansen
Keld Andersen

Repræsentorer

Randers Kommune
Norrdjurs Kommune (VOS)
Syddjurs Kommune (VOS)
Ikast-Brande Kommune (VOS)
Odder (VOS)
Aarhus (VOS)
Vejle (VOS)

Ekstern oplægsholder: Projektleder på Gudenå Helhedsplan, Mathias Utoft Jørgensen var oplægsholder til punktet om Gudenå Helhedsplan

Dagsorden

Gudenåkomitéen fungerer som Vandoplandstyregruppe for Vandopland 1.5 - Randers Fjord, hvorfor alle 13 kommuner i vandoplandet til Randers Fjord er inviterede til punkt 1 - 4.

- 1) **Godkendelse af dagsorden** (kl. 09.00)
v./ Karen Lagoni
- 2) **Kvælstof- og fosforvandoplandsplan** (kl. 09.05 – 09.10)
v./ Hanne Stadsgaard Jensen
- 3) **Fremadrettet sammensætning af dialogforum ift. VOS opgaven - opfølgning på dialogmøde med Landbruget d. 19. juni 2020** (kl. 09.10 – 09.25)
v./ Jørgen Jørgensen
- 4) **Vandråd 2019 - 2020** (kl. 09.25 – 09.40)
v. / Jørgen Jørgensen
- 5) **Orientering om regulativer og regulativrevision** (kl. 09.40 – 09.45)
v./ Morten Horsfeldt Jespersen
- 6) **Fremdrift i Coast to Coast projektet C12 Gudenåen og Klimatilpasningsprojekter i Gudenåkommunerne** (kl. 09.45 – 09.55)
/v. Bjarke H. Jensen
- 7) **Gudenå Helhedsplan** (kl. 09.55 – 10.20)
v./Mathias Utoft Jørgensen

- Pause (15 min)**

- 8) **Opsamling på klimatilpasningsstudiedag 9. oktober 2020** (kl. 10.35 – 10.45)
v./ Morten Horsfeldt Jespersen
- 9) **Udlejningssejladsen på strækningen Tørring-Klostermølle** (kl. 10.45 – 11.00)
v/. Lene Tingleff

10) Orientering fra sejladsområdet (kl. 11.00 – 11.05)

v./ Majbritt Kjeldahl Lassen

11) Gensidig orientering om øvrige Gudenårelaterede projekter (kl. 11.05 – 11.15)

/v. Karen Lagoni

12) Godkendelse af aktivitetsplan for Gudenåkomitéen 2021 og punkter til næste møde (kl. 11.15 – 11.25)

/v. Morten Horsfeldt Jespersen

13) Eventuelt (kl. 11.25 – 11.30)

/v. Karen Lagoni

Bilagsoversigt

Nr.	Titel på bilag
1	N-VOP VP 1 og VP2, P-VOP VP1 og VP2 af 5. november 2020 samt kortbilag
2	Udkast til fælles brev fra Gudenåkomitéen/VOS Randers Fjord og landbrugets organisationer til Miljøministeren om VP111
3	Endelige indsatser i IT-værktøj
4	Endelige indsatser uden for IT-værktøj
5	Supplerende indsatser
6	Bidrag til Særlig Miljøvurdering
7	Vandrådets overordnede bemærkninger og synspunkter til den videre gennemførelse af tredje generation af vandområdeplaner
8	Tidsplan for vandrådsproces 2019-2020 vandopland 1.5 Randers Fjord - OPDATERET 06.10.2020
9	Anmodning om regional deltagelse i Følgegruppen til Helhedsplan for Gudenåen
10	Borgmesterorientering 28.10.2020_Gudenå Helhedsplan
11	Oplæg og fotos fra studiedagen 09.10.2020
12	Referat_dialogmøde med kanoudlejere_5. oktober 2020

Punkt 1. Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- dagsordenen til Gudenåkomitéens møde 13. november 2020 godkendes

Beslutning

Dagsordenen godkendes

Punkt 2. Kvælstof- og fosforvandoplandsplan

Baggrund

VandOplandsStyregruppen (VOS) for oplandet til Randers Fjord består af de repræsentanterne fra de 7 kommuner i Gudenåkomitéen samt 6 andre kommuner med arealer i oplandet. VOSen har ansvar for at udarbejde vandoplandsplaner for kommunernes indsats med til at etablere vådområder der reducerer udledningen af næringsstofferne kvælstof (N) og fosfor (P) til vandmiljøet. Rammerne for indsatsen, både teknisk og økonomisk, fastlægges af Staten gennem bekendtgørelser med ophæng i vandområdeplanerne.

Anden planperiode udløber i 2021. På nuværende tidspunkt er der projekter under gennemførelse fra både første og anden planperiode. De to P-ådsalprojekter i første planperiode er nu begge gennemført.

Vandområdeplanerne for tredje planperiode (2022 – 2027) forventes at komme i høring i slutningen af februar 2021.

VOS-Sekretariatets bemærkninger

VOS-sekretariatet har nu også fået tildelt ansvar for at vedligeholde listen over lavbundsprojekter i oplandet. Det er derfor vigtigt, at kommunerne informerer VOS-sekretariatet når der søges om tilsagn til forundersøgelser og gennemførelser, i lighed med N-og P-projekterne.

På Gudenåkomitéens møde den 19. juni 2020 blev der orienteret om Landbrugsstyrelsens pilotordning vedrørende Multifunktionel jordfordeling (MUFJO). Der blev søgt om tilskud til to projekter i Gudenåoplandet, det ene i Favrskov Kommune (Voldum Enge) og det andet i Viborg Kommune (Nørreådalen). Viborg Kommune fik tilsagn, mens Favrskov fik afslag. Favrskov søger igen i næste ansøgningsrunde, som løber i perioden 15. september til 31. oktober 2020.

N-VOP:

VP1:

Projektet ved Skjern Hovedgaard (Viborg Kommune) er efter flere års stilstand endelig ved at nå til vejs ende med jordfordelingen, og det er forventet at anlægsarbejdet påbegyndes i starten af 2021. Projektets slutdato er udsat til midten af 2022, og der er kommet et par ekstra hektar med i projektet. Den seneste udgave er dermed version 15 af 5. november 2020.

VP2:

Den seneste udgave er version 45 af 5. november 2020.

Projektet i Tvede Å (Randers Kommune) er opgivet efter forundersøgelsen har vist at der ikke er lodsejeropbakning til at gennemføre projektet. Forundersøgelsen af projektet i Tange Å (Silkeborg Kommune) er forlænget. Der er sket en mindre

nedjustering af projektområdets størrelse, så kvælstofreduktions-effekten af projektet i Korreborg Bæk (Viborg Kommune) er blevet lidt mindre.

Anlægsarbejdet i projektet i Kollerup Enge (Favrskov Kommune) har vist sig at være så dyrt at projektet må opgives i sin oprindelige udformning og genansøges med et højere anlægsbudget.

Den samlede N-reduktion forventes på nuværende tidspunkt at blive 77,438 t N/år. Kravet til indsat i oplandet i 2. planperiode er 111 t N/år. De gennemførte screeninger for potentielle vådområder i oplandet viser kun begrænsede muligheder for nye projekter, det vurderes derfor umiddelbart vanskeligt at opnå den krævede reduktion. Hvis det er VOSens vurdering at man ikke vil kunne nå målet, skal Miljøstyrelsen orienteres, med henblik på at andre oplande ved omfordeling kan få mulighed for at lave flere N-projekter.

På mødet gennemgås en oversigt over årsagerne til at projekter ikke gennemføres.

P-VOP

VP1

De to projekter er nu begge helt gennemførte og regnskaberne afsluttet. Den seneste udgave er version 6 af 5. november 2020.

VP2

Der er sket mindre justeringer i budgettet og projektperioden for gennemførelsen af projektet i Lemming Å (Silkeborg Kommune) Den seneste udgave er version 16 af 5. november 2020.

Bilag

Bilag 1: N-VOP VP 1 og VP2, P-VOP VP1 og VP2 af 5. november 2020 samt kortbilag.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- VOSen drøfter årsagerne til, at man ikke kan nå i mål med den krævede reduktion af N-belastningen af vandområderne i oplandet.
- orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning, idet der skal foretages en sidste screening for mulige projekter. Såfremt screeningen fortsat viser, at der ikke er tilstrækkelige projekter tilstede til at opfylde reduktionsmålet for Randers Fjordoplandet for kvælstof, fremsendes brev til Miljøministeren herom. Brevet skal også redegøre for hvilket barrierer, der har været i opgivne projekter.

Rettelse: MUFJO-projektet, der genansøges i Favrskov Kommune, er et skovrejsningsprojekt mellem Hadsten og Hadbjerg. Voldum Enge er et potentielt N-vådområde, som Favrskov Kommune ikke selv kan nå at starte op, men er i dialog med Naturstyrelsen Søhøjlandet om med henblik på at de kan træde ind som projektejer.

Punkt 3. Fremadrettet sammensætning af dialogforum ift. VOS opgaven - opfølgning på dialogmøde med Landbruget d. 19. juni 2020

Baggrund

På Gudenåkomitéens årlige dialogmøde med landbrugets organisationer den 19. juni 2020 blev det besluttet at udvide dialogkredsen vedrørende den kollektive indsats (vådområder) ved at invitere Bæredygtigt Landbrug ind i dialogkredsen.

På samme møde blev det besluttet at overveje at reducere størrelsen af den nuværende deltagerkreds. Efterfølgende har sekretariatet forespurgt på teknikerniveau i landbrugets organisationer, hvilke kriterier, der efter deres opfattelse skal lægges til grund for udvælgelse af organisationer til det fremtidige dialogforum.

Dialogkredsen vedtog derudover at søge at udvide samarbejdet til også at omfatte klimatilpasning.

Et fælles brev fra dialogkredsen til Miljøministeren vedr. den kollektive indsats i vandplanperiode 3 (VP III) blev også vedtaget på mødet i juni 2020. Sekretariatet og landbrugets teknikerniveau har efterfølgende arbejdet på et udkast baseret på det indhold der blev foreslået på mødet:

- Anbefaling af at klimatilpasning og helhedsplanlægning inddrages i VP III
- Opfordring til at fjerne nogle af de barrierer der er kendt under de forskellige virkemidler
- ”Realitets-check” af virkemidler (rammevilkår) – hvis lodsejerne ikke kan se sig selv i nye virkemidler, kommer de ikke til at virke, hvorefter man er lige vidt.

VOS-Sekretariatets bemærkninger

Gennemførelsen af de delvis modsatrettede beslutninger vedr. dialogkredsens sammensætning og størrelse, samtidig med overvejelserne omkring udvidelse af samarbejdet til også at vedrøre klimatilpasning, kræver at der stilles skarpt på formålet med de forskellige dialogfora.

VandOplandsStyregruppen løser ifølge vedtægterne de opgaver, der forudsætter et tværkommunalt samarbejde i forhold til statens vandplaner. Dette omfatter koordination af den tværkommunale vådområdeindsats, og rådgivning af Miljøministeren på områder hvor den enkelte kommune ikke har selvstændig kompetence. Dialogkredsen om den kollektive indsats er således fokuseret på emner relateret til statens vandområdeplaner.

Klimatilpasning hænger i Gudenå-sammenhæng også sammen med Gudenå Helhedsplanen, hvor bl.a. landbrugets organisationer deltager i en følgegruppe.

Dialogen vedrørende vådområder og de andre kollektive virkemidler vedrører imidlertid også i høj grad andre vandløb i oplandet end selve Gudenåens hovedløb, så der er ikke et fuldstændigt sammenfald mellem de to processer.

For at skabe tid til at drøfte de mange emner der efterhånden indgår i samarbejdet kan det overvejes enten at afholde dialogmøder oftere eller forlænge det enkelte møde.

Bilag

Bilag 2: Udkast til fælles brev fra Gudenåkomitéen/VOS Randers Fjord og landbrugets organisationer til Miljøministeren

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Det fælles brev til Miljøministeren godkendes
- VandOplandsStyregruppen drøfter den fremtidige størrelse og sammensætning af dialogkredsen vedrørende den kollektive indsats
- VandOplandsStyregruppen drøfter en mulig fremtidig nedsættelse af en følgegruppe vedrørende emner udenfor VOS'ens arbejdsområde

Beslutning

Det fælles brev godkendt.

Bæredygtigt landbrug inviteres ind i dialogkredsen om VOS opgaven. Det overlades til Landbrugets organisationer selv at finde ud af, hvem der må afgive en plads.

Det overvejes at nedsættes en mere permanent følgegruppe om klimatilpasning. Administrationen kommer med et oplæg hertil.

Punkt 4. Vandråd 2019 - 2020

Baggrund

Vandrådsprocessen 2019-2020 har, som Vandrådsprocessen 2014, til formål at hjælpe med at udpege hvilke indsatser, der bør udføres på hvilke vandløbsstrækninger.

Vandråd 2019-2020 for vandopland 1.5 Randers Fjord blev nedsat efter en forlænget ansøgningsproces, der sluttede d. 18. november 2019. På baggrund af det samlede indstillingsfelt og med hensyntagen til geografisk spredning og ligelig fordeling af interesser, nedsatte Gudenåkomitéens Embedsmandsgruppe et vandråd på 20 medlemmer. Sammensætningen blev meddelt Miljø- og Fødevarerstyrelsen 2. december 2019. Viborg Kommuner er ligesom ved de to tidligere vandrådsprocesser sekretariatskommune for vandopland 1.5 Randers Fjord. Gudenåkomitéen vedtog 15. marts 2019, at de ikke ønsker at deltage politisk i Vandrådsarbejdet 2019-2020.

Sekretariatets bemærkninger

Vandrådsarbejdet 2019-2020 har i høj grad været præget af Coronakrisen i Danmark, på baggrund af hvilken flere vandrådsmøder endte med at blive udsat, ikke blot i Randers Fjordoplandet.

D. 19. maj 2020 meddelte Miljø- og Fødevarerministeriet med udgangspunkt heri, at fristen for rapportering af vandrådsarbejdet udsættes med to måneder til d. 22. november 2020. Det gav ekstra luft i vandopland 1.5 Randers Fjord til at afholde 4. Vandrådsmøde d. 24. juni 2020 og 5. Vandrådsmøde d. 11. august 2020.

På disse to møder enedes Vandrådet om en samlet udtalelse til Miljø- og Fødevarerministeriet. Materialet er herefter sendt til politisk godkendelse i oplandskommunerne i form af en oversigt over endelige indsatser, supplerende indsatser, bidrag til særlig miljøvurdering samt Vandrådets overordnede bemærkninger og synspunkter (se bilag 3 – 7)

Vandrådssekretariatet afventer nu resultatet af den politiske behandling i oplandskommunerne, inden materialet igen skal godkendes af Vandrådet og til sidst rapporteres endeligt til Miljø og Fødevarerministeriet.

Bilag

Bilag 3: Endelige indsatser i IT-værktøj

Bilag 4: Endelige indsatser uden for IT-værktøj

Bilag 5: Supplerende indsatser

Bilag 6: Bidrag til Særlig Miljøvurdering

Bilag 7: Vandrådets overordnede bemærkninger og synspunkter til den videre gennemførelse af tredje generation af vandområdeplaner

Bilag 8: Tidsplan

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning

Punkt 5. Orientering om regulativer og regulativrevision

Baggrund

Vandløbsregulativer skal ifølge vandløbsloven revideres med jævne mellemrum, således regulativerne bliver ajourført med eksempelvis ændringer i plangrundlaget, der har indflydelse på vandløbet siden sidste revision, opdateret lovgivning og plangrundlag mm.

Sekretariatets bemærkninger

Der gives på mødet en orientering om status for arbejdet med revision af regulativer.

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen om revision af regulativer og regulativrevision til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning

Punkt 6. Fremdrift i projektet C12 (vandløbsmodel for Gudenåen) og Klimatilpasningsprojekter i Gudenåkommunerne

Baggrund

På Gudenåkomitéens møde 6. december 2019 blev et nyt fast punkt klimatilpasningspunkt på komitéens dagsorden besluttet.

Formålet med punktet ”Fremdrift C12 og Klimatilpasningsprojekter i Gudenåkommunerne” var at kommunerne kunne holde hinanden opdaterede om lokale vandstandsudfordringer og klimatilpasningstiltag.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning

Punkt 7. Gudenå Helhedsplan

Baggrund

Der udarbejdes en helhedsplan for vandhåndteringen i Gudenåen på tværs af de 7 Gudenåkommuner – Gudenå Helhedsplan. Helhedsplanen afleveres til sommer i 2021.

Projektleder på Gudenå Helhedsplan, Mathias Utoft Jørgensen, vil på mødet præsentere og gennemgå status for arbejdet med helhedsplanen for vandhåndteringen i Gudenåen.

Sekretariatets bemærkninger

I arbejdet med helhedsplanen er fokus i øjeblikket på at få skabt et samlet overblik over udfordringer, interesser, nedslagspunkter og potentielle virkemidler. Dernæst er det at få en samlet forståelse af hvordan Gudenåen der på den bedst mulige måde arbejde med Gudenåen, og her arbejdes der pt. ud fra en opdeling af Gudenåen i 4 delstrækninger.

På Gudenåkomitémødet giver projektlederen for helhedsplanen en orientering om arbejdet, herunder;

- resultaterne fra de opfølgende interviews med følgegruppen
- resultater fra analysen om potentialerne for tilbageholdelse af vand
- afrapportering fra de 4 strækningsworkshops
- status for arbejdet med virkemiddelkataloget.

I arbejdet med helhedsplanen er der indtil nu indsamlet en række refleksioner omkring arbejdet og processen. Fra de opfølgende interviews med følgegruppen, er der indkommet nogle refleksioner;

- Processen går meget stærkt
- Der er forskellige forventninger til hvad en helhedsplan er og skal.
- Det lokale medejerskab kan styrkes.
- Der findes flere værdier og interesser hvor der er sammenfaldende interesser mellem hele eller del af følgegruppens medlemmer, hvis der kigges bredere end blot på vandhåndtering.

Slots- og Kulturarvsstyrelsen og Dansk Skovforening har henvendt sig omkring at blive en del af følgegruppen for arbejdet med helhedsplanen. Gudenåkomitéen bedes drøfte om disse to organisationer skal inviteres med i følgegruppen.

En række af landbrugets organisationer i det Midt- og Østjyske har anmodet om, at følgegruppen til projektet om helhedsplanen for Gudenåen udvides med en regional repræsentant fra landbruget for at sikre lokal forankring. Anmodningen er bilagt. Gudenåkomitéen drøfter dette på mødet.

Det planlagte TEMAmødet d. 13. november flyttes til foråret 2021 grundet de skærpede Coronaretningslinjer. Det vurderes ikke, at et TEMAmøde, som har fokus på dialog på tværs, egner sig til et virtuelt møde.

Gudenåkomitéen har 28. oktober 2020 fremsendt en orientering om arbejdet med Helhedsplanen for vandhåndteringen i Gudenåen til borgermestrene i de 7 Gudenåkommuner. Orienteringen er bilagt.

Bilag

Bilag 9: Anmodning om regional deltagelse i Følgegruppen til Helhedsplan for Gudenåen

Bilag 10: Borgmesterorientering 28.10.2020_Gudenå Helhedsplan_wp

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning
- Gudenåkomitéen drøfter hvorvidt Slots- og Kulturarvsstyrelsen og Dansk Skovforening inviteres med i følgegruppen
- Gudenåkomitéen drøfter hvorvidt landbrugets anmodning om regional deltagelse mødekommes, og hvorvidt følgegruppens interessentmæssige sammensætning i så fald skal tilpasses.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning, idét Slots- og Kulturarvsstyrelsen og Dansk Skovforening inviteres med i følgegruppen. Desuden inviteres NST til at deltage som lodsejer.

Landbrugets anmodning om en ekstra repræsentant imødekommes ikke, idét de opfordres til at den udpegede repræsentant også varetager den regionale vinkel.

Punkt 8. Evaluering af klimatilpasningsstudiedag 9. oktober 2020

Baggrund

Gudenåkomitéen tog 9. oktober 2020 til Holstebro. Holstebro midtby gennemløbes af Storå. Den bynære placering gør, at oversvømmelser medfører både store gener for borgere og store udgifter til bl.a. beredskab.

Formålet med studiedagen var dels at give komitéen indsigt i flere problemstillinger ifm. oversvømmelser, der er relaterbare til Gudenåsystemet og dels at drøfte helhedsplan for vandhåndtering og tværkommunalt samarbejde med teknisk udvalg i Holstebro.

Sekretariatets bemærkninger

Dagen forløb som planlagt. Sekretariatet har lavet en opsamling fra dagen i form af alle oplæg fra dagen, plancher fra besigtigelserne samt udvalgte fotos (bilagt).

Holstebro Kommune har fået tilsendt denne opsamling, og melder til Sekretariatet, at Holstebro Kommunes Natur, - Miljø og Klimaudvalg evaluering af studiedagen tirsdag, d 20. oktober var positiv. For dem havde været en rigtig god dag med masser af inspiration til deres forestående arbejde, og Holstebro kommune noterer sig, at de er velkomne til at kontakte Gudenåkommunerne både politisk og administrativt for både besøg og information om tværkommunalt samarbejde

Gudenåkomitéen drøfter på mødet deres udbytte af klimatilpasningsstudiedagen.

Bilag

Bilag 11: Oplæg og fotos fra studiedagen 09.10.2020

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen evaluerer studiedagen

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 9. Udlejningssejladsen på strækningen Tørring-Klostermølle

Baggrund

Grundet forårets nedlukning af Danmark og det efterfølgende begrænsede udbud i mulige feriedestinationer som følge af Corona situationen, var sejladse meget populært i 2020. Hedensted Kommunes komitémedlem opfordrede Formanden til at indkalde til et ekstraordinært møde i Gudenåkomitéen for her at lade Gudenåkomitéen tage stilling til et forslag om at give dispensation til ekstraordinært at øge antallet af mulige årlige sejldage på Gudenåens sydlige strækning med 3.000 sejldage i 2020.

Hedensted Kommunes komitémedlem frafaldt imidlertid ønsket om et ekstraordinært møde, da den påkrævede sagsbehandling dette ønske ville medføre ikke nås inden for sæsonen. Dertil kommer, at tilladelsesordningen for udlejningsvirksomhed er godkendt af de 7 kommunalbestyrelser, som følgelig skulle indover en evt. ændring.

I stedet blev det aftalt, at der på indeværende møde skulle være en snak om udlejningssejladsen på strækningen fra Tørring - Klostermølle

Hedensted kommunes bemærkninger

Hedensted Kommunes komitémedlem ønsker på mødet at orientere om overvejelser foranlediget af sommerens situation.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Orienteringen er taget til efterretning, idét et flertal bestående af Lene Tingleff, Lars S. Nielsen, Jens Szabo, Kai O. Andersen, og Anders G. Christensen finder, at muligheden for at tillade mere sejladse i 2021 skal undersøges.

Administrationen skal til det kommende komitémøde fremlægge undersøgelsen

Punkt 10. Orientering fra sejladsområdet

Baggrund

Gudenåkomitéen har som opgave at følge udviklingen i den rekreative anvendelse af vandsystemet og de vandnære arealer.

Sekretariatets bemærkninger

Nedlukningen af Danmark i starten af 2020 og den efterfølgende gradvise åbning hen over sommeren har medført et øget brug af naturen i Danmark, herunder Gudenåen, ift. til tidligere år.

Sejladssæsonen 2020 var grundet Coronasituation en atypisk sejladssæson. Folk var kreative, og der blev bl.a. observeret Corona-inspirerede sociale tiltag på vandet fx sail-in-koncerter i Sejs-Svejbæk. Baseret på mængden af henvendelser fra helt nye bådejere, har interessen for at erhverve sig et motoriseret fartøj været større end normalt. Fartøjsudlejerne melder tilsvarende om en større andel af folk uden sejladserfaring, og at folk i 2020 har booket tidligere end vanligt og længere turen en vanligt.

Dialogfora

Der indkaldes som udgangspunkt 2 dialogmøder med kanoudlejerene årligt samt 2 møder i Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen, for begge vedkommende placeret før og efter sejladshøjsæsonen. Forårets møde blev i begge fora før sejladssæsonen aflyst som følge af Coronasituationen (nedlukningsperioden). Det var muligt at afvikle efterårets dialogmøde med udlejerne (referatet bilagt), mens Brugerrådets møde blev aflyst mhp. at finde et senere tidspunkt for mødeafvikling.

Udlejerne ønskede at drøfte et emne (ensartet skiltning på pladserne i Gudenåkommunerne), som lå tættere på GudenåSamarbejdet arbejdsområde end Sekretariatets, og Sekretariatet satte derfor på udlejernes et møde i stand mellem udlejerne og GudenåSamarbejdet d. 5. oktober 2002 efter udlejernes ønske. Sekretariatets funktion i mødet var primært at være referent. På baggrund af drøftelserne på mødet er der bl.a. igangsat undersøgelser af skiltningen. Udlejerne fremsatte på mødet et ønske om en automatiseret måde at indberette sejladser med start uden for strækningen Tørring-Klostermølle fremsat. Der afsættes midler i sejladsbudgettet til en løsning i GudenåSkyen.

Udlejningssejladsen:

Den nuværende tilladelsesordning til udlejningsvirksomhed i Gudenåsystemet blev godkendt af Gudenåkomitéen d. 4. marts 2016 og efterfølgende vedtaget i de 7 Gudenåkommuner og har været gældende siden 1. januar 2017. Koncessionsperioden strækker sig til 31.12.2020 med mulighed for 2x2 års administrativ forlængelse.

Gudenåkomitéen tog 21. juni 2019 orienteringen om videreførelse af indeværende tilladelsesordning til efterretning. Gudenåkommunerne har derfor administrativt forlænget de godkendte udlejerne, dog med enkelte undtagelser: en Skanderborg-baseret udlejer ønskede ikke en

forlængelse, og en Silkeborg baseret udlejer blev ikke forlænget, da dette krævede en tilbagemelding fra udlejer som følge af ændret hovedisætningssted. Da Silkeborg kommune ikke har hørt fra udlejer inden fristens udløb, må udlejer søge om en ny godkendelse såfremt der skal bedrives udlejningsvirksomhed efter udløbet af 2020. En enkelt udlejer i Horsens Kommune har sat deres campingplads til salg i 2020, men da virksomheden ikke er oplyst solgt er udlejer forlænget som de øvrige udlejere. Alle deltagerne på kanoudlejernes dialogmøde d. 5. oktober 2020 udtrykte stor tilfredshed med den smidighed og lethed, hvormed de fik deres godkendelse forlænget.

Antallet af koncessioner i 2020 endte med at være 893, fordelt på 732 langturskoncessioner og 161 timekoncessioner. Det er muligt for udlejerne at få flere koncessioner i løber af sejladssæsonen, såfremt de ønsker dette, og der er tale om en stigning på 13 koncessioner ift. 2019. Forventningen til antallet af koncessioner i anvendelse i 2021 ligger for nuværende en smule over niveauet 2020 - der er pt indmeldt ønske om 912 (748 langturskoncessioner og 164 timekoncessioner).

Gæstesejlad i Gudenåsystemet.

Sejladsbekendtgørelsen stiller krav om registrering af gæstefartøjer på strækningen Tørring-Klostermølle, samt krav om registrering af motoriserede gæstefartøjer nord for denne strækning.

Salget af gæstemærker til motoriserede fartøjer i 2021 vil ved årets udgang forventeligt overstige tidligere års salgstal. Salget af gæstemærker til ikke-motoriserede fartøjer på strækningen Tørring-Klostermølle er pt. sammenligneligt med salget i 2019. Selv om salget af gæstemærker skete hurtige i 2020 end i 2019, så, forventes årets endelig salg ved årets udgang ikke at variere væsentligt fra resultatet i 2019. Dette skyldes, at salget af gæstemærker er begrænset til 50 pr. uge og højsæsonen er ovre. Der er fortsat ledige gæstemærker til brug på strækningen Tørring-Klostermølle

Sejladshjemmesider

De to kanohjemmesider – udlejning.sejladspaagudenaen.dk (= GudenåSkyen) samt gaeste.sejladspaagudenaen.dk - har begge været udsat for et langt større pres i 2020 end hidtil. Begge sites har klaret presset tilfredsstillende, og der har ikke været nedbrud på siderne.

GudenåSkyen udsender forskellige typer af mails. I de tilfælde GudenåSkyens adviseringsmails (mod hamstring) blev udsendt i 2020, kunne udlejer give en forklaring til Sekretariatet som stemte overens med GudenåSkyens aktivitetslogning. Da udlejningskapaciteten ikke tidligere har været brugt, har funktionaliteten med udsendelse af statusmails frem til i år udelukkende været set i funktion i et test-miljø. I 2020 kunne det noteres, at funktionaliteten også fungerede på live-miljøet som aftalt med udlejerne under udarbejdelsen af GudenåSkyen. I sommeren blev den SMTP-klient, som stod for udsendelse af adviseringsmails fra GudenåSkyen, blacklistet. Nogle udlejere oplevede ikke at kunne modtage nogle af de statusmails, som GudenåSkyen korrekt udsendte. Alle IT-firmaets kunder, som anvendte samme SMTP klient oplevede blacklistningen; Skyen i sig selv fungerede planmæssigt. Udvalgte udlejere blev inddraget i at teste den nye SMTP.

Motorbådsregisteret – hjemmesiden www.sejladspaaagudenaen.dk har ligeledes været uden nedbrud i 2020. Dog har et udløbet PDF-certifikat, der blev udskiftet i forsommeren viste sig at have påvirket forlængelse af 299 fartøjer. IT-firmaet bag løsningen kunne afhjælpe fejlen for langt størstedelen af disse. Gudenåkommunernes bådssagsbehandlere samler op på de resterende.

Fartøjstyper i GudenåSystemet

På mødet 16. maj 2019 besluttede et enigt Brugerråd at tage en sag vedr. bådstørrelser og farten fartøjer fremføres ved videre til Skanderborg og Silkeborg Byråd. Her skulle det drøftes om muligheden for at arbejde med en sejladsbegrænsning i Søhøjlandet var tilstede. Sagen har følgelig været behandlet i Skanderborg kommune d. 1. oktober 2019 og i Silkeborg Kommune d. 9. oktober 2019. De 2 udvalg skulle mødes i foråret 2020, hvor de bl.a. vil tale om sejladsen i Gudenåen. Silkeborg Kommune afventer en dato fra Skanderborg kommune for mødet.

Sejlads med tømmerflåder og lignende fartøjer kræver ifølge sejladsbekendtgørelsens §4 særlig tilladelse. Der er i 2020 foretaget en ændring i det fælles administrationsgrundlag på området, som åbner for korte ture med tømmerflåde uden tilladelse (hvis sejladsen anmeldes til kommunen og sker i et robust område) og præciserer vilkår for fortøjning af tømmerflåder, saunabåde og lignende ved private matrikler. Alle ansøgninger behandles individuelt.

Det fælles administrationsgrundlag vil fremgå på hjemmesiden sejladspaaagudenaen.dk, og en orienteringsmail vedr. anmeldeordningen påtænkes fremsendt til spejdernes hovedorganisationer på Gudenåkommunernes vegne.

Disponering af sejladsmidlerne for 2021 - budgetforslag

Indtægter: De faste indtægter fra sejladsområdet kommer fra gebyr for motorbådsregistreringer, salg af gæstemærker til ikke-motoriseret sejlad på Gudenåens sydligste trækning samt koncessionsgebyrer (udlejningsvirksomhed).

Koncessioner til udlejningsvirksomhed er estimeret ud fra indmeldinger om ændringsønsker til antallet af koncessioner ift. det eksisterende koncessionsantal ved udgangen af 2020. Selv om pt. er indmeldt færre udlejere i 2021 end i 2020, medfører en opjustering på koncessionsantallet, at antallet af ligger en smule over niveauet fra 2020.

Der estimeres med at overføre 200.000 kr. fra 2020, da udlejerne har anmodet om en automatiseret måde at indberette sejladser med start uden for strækningen Tørring-Klostermølle i GudenåSkyen.

Udgifter: Koordinatorens løn er fremskrevet til 2021 niveau (inkl. teknologileje og overhead) og det estimeres, at 50% af koordinatorens arbejdstid bruges på sejladsområdet – en udgift på 440.000 kr.

Udgiften til drift, udvikling og support af hjemmesider er som vanligt samlet set den største udgift fraregnet lønudgiften. GDPR IT-relaterede udgifter, udgifter både fra kommunernes DPO forpligtigelser i relation til sejladshjemmesiderne, årlige tjek vedr. IT-firmaerne datasikkerhed, sikkerhedscertifikatfornyelse samt udgifter til WCAG tilpasninger bibeholdes på budgetudkastet for 2021 og fremadrettet. Udgifterne til webtilgængelige hjemmesider og webtilgængelige sider (WCAG) samt GDPR er dog lavere end i 2021 end i 2020, hvor de største tilpasninger fandt sted.

Udgifter til de øvrige poster er sammenlignelige eller laverer end tidligere års budgetter.

Budgetforslag 2021 Sejladsområdet	Udgifter	Indtægter
Lønudgifter – koordinator	440.000	
Lønudgifter - kommunale medarbejdere	0	
www.sejladspaagudenaen.dk - drift og support	50.000	
www.sejladspaagudenaen.dk - udvikling	50.000	
GudenåSkyen - drift og support	50.000	
GudenåSkyen - udvikling	150.000	
Gæsteskyen - drift og support	40.000	
Gæsteskyen - udvikling	50.000	
GDPR relaterede udgifter (alle sejladssider)	50.000	
Sikkerhedscertifikater	20.000	
WCAG tilpasninger (sejladspaagudenaen.dk)	50.000	
WCAG tilpasninger (GudenåSkyen og GæsteSkyen)	50.000	
Grafisk konsulent (kortfolder og tryk)	60.000	
Årlig udgift til betalingsmoduler	10.000	
Mødeafholdelse	10.000	
Ydelse til økonomikonsulent	20.000	
Ydelse til GIS-konsulenter	15.000	
Juridisk bistand	0	
Diverse	13.600	
Henlagt fra 2020		200.000
Gebyr på bådregistrering		600.000
Gebyr på ikke-motoriseret gæstesejlad		55.000
Gebyr på udlejningskoncessioner		273.600
I alt	1.128.600	1.128.600

Bilag

Bilag 12: Referat_dialogmøde med kanoudejere_5. oktober 2020_wp

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen om til efterretning
- Gudenåkomitéen godkender budgetforslaget for Sejladsområdet 2021, herunder disponeringen af midlerne

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 11. Gensidig orientering om øvrige Gudenårelaterede projekter

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning

Punkt 12. Godkendelse af aktivitetsplan for Gudenåkomitéen 2021 og punkter til næste møde

Baggrund

Sekretariatet planlægger pt. 3 årlige møder, og hertil kommer typisk en aktivitet i form af et TEMAmøde eller en studietur/studiedag.

Temamøder til belysning af udvalgte områder har været afholdt i 2016 ([læs via dette link mere om temamødet om klimatilpasning](#)) og 2017 ([læs via dette link mere om temamødet om helhedstænkning i ådale](#)) og 2019 ([læs via dette link mere om temamødet om klimatilpasning i Gudenådalen](#)). Alle temamøderne havde ekstern deltagelse både blandt oplægsholderne og tilhørerne.

Udover temamøder, er dialogmøder mellem Landbrugsorganisationernes formænd og Gudenåkomitéen/VOS, som følge af komitéens beslutning 10. marts 2017 et årligt tilbagevendende tiltag. Møderne med Landbruget har ingen fast placering i løbet af året.

Sekretariatets bemærkninger

Fordelingen af møderne over året tager hensyn til placeringen af møderne i Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen, da der på møderne er informationsudveksling mellem disse 2 fora.

De 3 møder i 2020 foreslås fortsat at fordele sig med 2 møder før sommerferien, og et enkelt møde i slutningen af året.

Møderne foreslås fortsat afholdt forskellige steder i Gudenåkommunerne, og mødetidspunktet foreslås fortsat at være fredag formiddag (typisk 9 – 12). Møderne forlænges hvis mødet indeholder andre elementer end et ordinært møde.

Idet samtænkningen af aktiviteter i Gudenåhelhedsplan og Gudenåkomitéen forventes at fortsætte som minimum frem til Helhedsplanen er afleveret, foreslås møderne afviklet tidligere end den typiske placering.

- **GK1:** Det foreslås, at årets første møde indeholder enten et Følgegruppemøde (Gudenå Helhedsplan) eller et TEMAmøde i regi af arbejdet med Gudenå Helhedsplan.
- **GK2:** Dialogmødet med Landbrugsorganisationernes formænd foreslås at ligge ifm. komitéens andet møde
- **GK3:** Årets sidste møde foreslås at være et ordinært møde. Det er samtidigt komitéens sidste møde i indeværende funktionsperiode.

Studieture og temamøder

Der er på Gudenåkomitéens budget for 2021 afsat 80.000 kr. til en større aktivitet. Aktiviteten har traditionelt været et temamøde og/eller en studietur/studiedag.

Sekretariatet foreslår en aktivitet ”ud af huset” i 2021 i form af en studiedag eller studietur, da der bliver holdt en TEMAdag i regi af arbejdet med Gudenå Helhedsplan.

Studieture har ofte en varighed på 2- 3 dage. Gudenåkomitéen har været på flerdages studieture i udlandet i hhv. 2011 (Skotland), 2013 (Sverige), 2015 (Nordtyskland) og 2019 (Skotland). En studietur i efteråret 2021 kan gå til fx Sverige for at høre om fjernelse af spærringer i vandløb, eller Holland for at høre om samarbejde på tværs af kommunegrænser mht. vand.

Såfremt Gudenåkomitéen i stedet ønsker en enkelt studiedag i 2021, foreslås aktiviteten afholdt i Danmark. En sådan studiedag foreslås i så fald at ligge en separat dag efter Gudenåkomitéens møde nr. 2 er afviklet.

En enkelt studiedag kunne fx være en tur til ”Klimatorium” i Lemvig (fx september 2021), eller et indblik i Gudenåen fra vandsiden, hvor man efter en dagstur i kano kan afslutte dagen med en besigtigelse af projektet ved Klostermølle (Klosterkær-projektet; fx ultimo juni 2021)

Komitéen drøfter på mødet om en tur uden for Gudenåkommunerne er relevant i 2021, herunder om der i så fald skal være tale om en dagstur/længerevarende tur, og om komitéen ønsker aktiviteten afholdt i ind- eller udland.

Tabellen opsummerer Sekretariatets forslag til overordnet aktivitetsprogram 2021. Kursiv angiver behov for valg:

Datoforslag	Aktivitet	Sted	Tidsrum
26. februar 2021	GK1 samt Møde med Følgegruppe for Gudenå Helhedsplan	Randers Kommune (fx Værket)	09.00 – 16.00
26. marts 2021	TEMAmøde i regi af Guden Helhedsplan	Skanderborg kommune (Skanderborg Park)	09.00 – 13.30
7. maj 2021	GK2 samt Dialogmøde med Landbrugsorganisationernes formænd	Hedensted Kommune (GudenåCenteret)	09.00 – 14.00
<i>Afhænger af valgt aktivitet</i>	Tur ud af huset <i>fx</i> Endagstur i kano + besigtigelse af Klosterkær projektet (fx ultimo juni) <i>eller</i> Endagstur til ”Klimatorium” i Lemvig (fx september 2021) <i>eller</i> Flerdages udenlands studietur - efteråret 2021	<i>Afhænger af valgt aktivitet</i>	<i>1- flere dage</i>
29. oktober 2021	GK3	Viborg Kommune (Energimuseet)	09.00 – 14.00

Følgende punkter foreslås til Gudenåkomitéens kommende dagsorden:

- VOS orientering
- VPIII
- Gudenåens forløb ved Tange Sø?
- Gudenå Helhedsplan
- Fremdrift i projektet om C12 (vandløbsmodel for Gudenåen) og Klimatilpasningsprojekter i Gudenåkommunerne
- Evt. orientering fra sejladsområdet
- Økonomiorientering 2020 (regnskab for hhv. Gudenåkomitéen og Sejladsområdet 2020, samt budgetforslag Gudenåkomitéen 2022)
- Oplæg om Vandremuslingen?
- Gensidig orientering om Gudenårelaterede projekter
- Punkter til næste møde

Idet der samme dag planlægges med møde med Følgegruppen for Gudenå Helhedsplan vil mødeaktiviteterne denne dag samlet set kunne forventes at strække sig over tidsrummet 9.00 - 16.00.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at:

- Gudenåkomitéen drøfter og godkender det overordnede aktivitetsprogram 2021
- Gudenåkomitéen drøfter hvorvidt studiedag eller temamøde skal indeholdes i aktivitetsplanen for 2021. Gudenåkomitéen tilkendegiver i så fald form, varighed og lokalitet for evt. studiedag/studietur/temamøde/temadag, hvis muligt.
- Gudenåkomitéen drøfter forslag til punkter til næste møde

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Sekretariatet skal arbejde for en endagskanotur og besigtigelse af projektet ved Klosterkær sommer 2021.

Oplæg om Vandremuslingen er fortsat ønsket.

Punkt 13. Eventuell

Oversigt over samlet bilagsmateriale Gudenåkomitéens møde 13. november 2020

Der er i alt 12 bilag til Gudenåkomitéens dagsorden – en oversigt herover fremgår af bilagsoversigten herunder. Bilagene er adskilte af nummereringsark.

Nr.	Titel på bilag
1	N-VOP VP 1 og VP2, P-VOP VP1 og VP2 af 5. november 2020 samt kortbilag
2	Udkast til fælles brev fra Gudenåkomitéen/VOS Randers Fjord og landbrugets organisationer til Miljøministeren om VP111
3	Endelige indsatser i IT-værktøj
4	Endelige indsatser uden for IT-værktøj
5	Supplerende indsatser
6	Bidrag til Særlig Miljøvurdering
7	Vandrådets overordnede bemærkninger og synspunkter til den videre gennemførelse af tredje generation af vandområdeplaner
8	Tidsplan for vandrådsproces 2019-2020 vandopland 1.5 Randers Fjord - OPDATERET 06.10.2020
9	Anmodning om regional deltagelse i Følgegruppen til Helhedsplan for Gudenåen
10	Borgmesterorientering 28.10.2020_Gudenå Helhedsplan
11	Oplæg og fotos fra studiedagen 09.10.2020
12	Referat_dialogmøde med kanoudlejere_5. oktober 2020

Bilag 1

Dette bilag er ikke tilgængeligt i henhold til loven om webtilgængelighed.

Har du spørgsmål til bilagets indhold, er du velkommen til at kontakte VOS Sekretariatet (Hanne Stadsgaard Jensen) på tlf. 87 87 55 73 eller e-mail: hsjen@viborg.dk

4.3 juli 2015

Vandoplandsplan for

Vandopland 1.5 Randers Fjord

Version :
dato

15
5. november 2020

Formandskab for Vandoplandsstyregruppe (kommune, kontaktperson.)

Randers Kommune. Politisk formand: Karen Lagoni. Administrativ kontaktperson: Har NST-4203-00006

Projektkatalog

A1 Kommunale projekter

nr	Projekt navn	Beliggenheds kommune (r)	Projektejer: kommune	Delvandopland	N reduktion (t N /år) ¹	P (kg/år) ²	Størrelse (hektar) ³	Budget/ Udgift Forundersøgelse	Forundersøgelse startdato	Forundersøgelse slutdato	Budget/ udgift brutto realisering	Budget /udgift netto Realisering	Projekt startdato	Projekt slutdato	Beliggende i Natura 2000?	Projekt-modning ⁴
4	Vissing Enge	Favrskov	Favrskov		3,6		21,2	114.326	28-09-10	30-11-10	3.649.000	2.558.820	01-02-11	31-12-13	Nej	Gennemført
5	Skjern Hovedgaard m.fl.	Viborg	Viborg		5,4	810	70,1	388.474	12-01-12	01-02-13	10.723.780	8.987.780	08-04-13	01-07-22	Nej	Under realisering
7	Øster Alling Vådenge	Norrdjurs	Norrdjurs		20,5	2.611	225,2	981.863	01-08-12	01-02-13	26.332.162	21.933.514	05-05-15	01-12-20	Nej	Under realisering
13	Drostrup Enge	Favrskov	Favrskov		2,9	-142	31,3	322.271	20-02-14	15-01-15	3.780.270	3.345.670	15-04-15	31-12-21	Nej	Under realisering
					gennemsnitlig kg N/ha/år		93	reference min. 113								
					omkostningseffektivitet kr/kg N		1.192	reference max 866								
					sum ekstra FoU		0	0	0	-						

A2 Opgivne kommunale projekter

1	Termestrup Enge							994.600									Opgivet
	Udmarksgrøften							206.827									Opgivet
2	Romalt Enge							236.675									Opgivet
6	Gudenå							864.703									Opgivet
8	Tjærby-Vestrup							188.424									Opgivet
10	Skovbrynet/Termestrup							47.298									Opgivet
16	Kollerup Enge							150.739									Realisering afv
17	Granslev By Enge							330.000									Opgivet
15	Hjermind Sø							252.265									Opgivet under r
								i alt	3.271.531	0	0						

B. Private projekter (som har/vil modtage tilsagn fra NEST)(Ordnningen er nu lukket)

oplyses hvis kendt		I alt	0,0	0	0,0
		gennemsnitlig kg N/ha/år		#####	
		omkostningseffektivitet kr/kg N		kan ej beregnes pt.	

Noter:

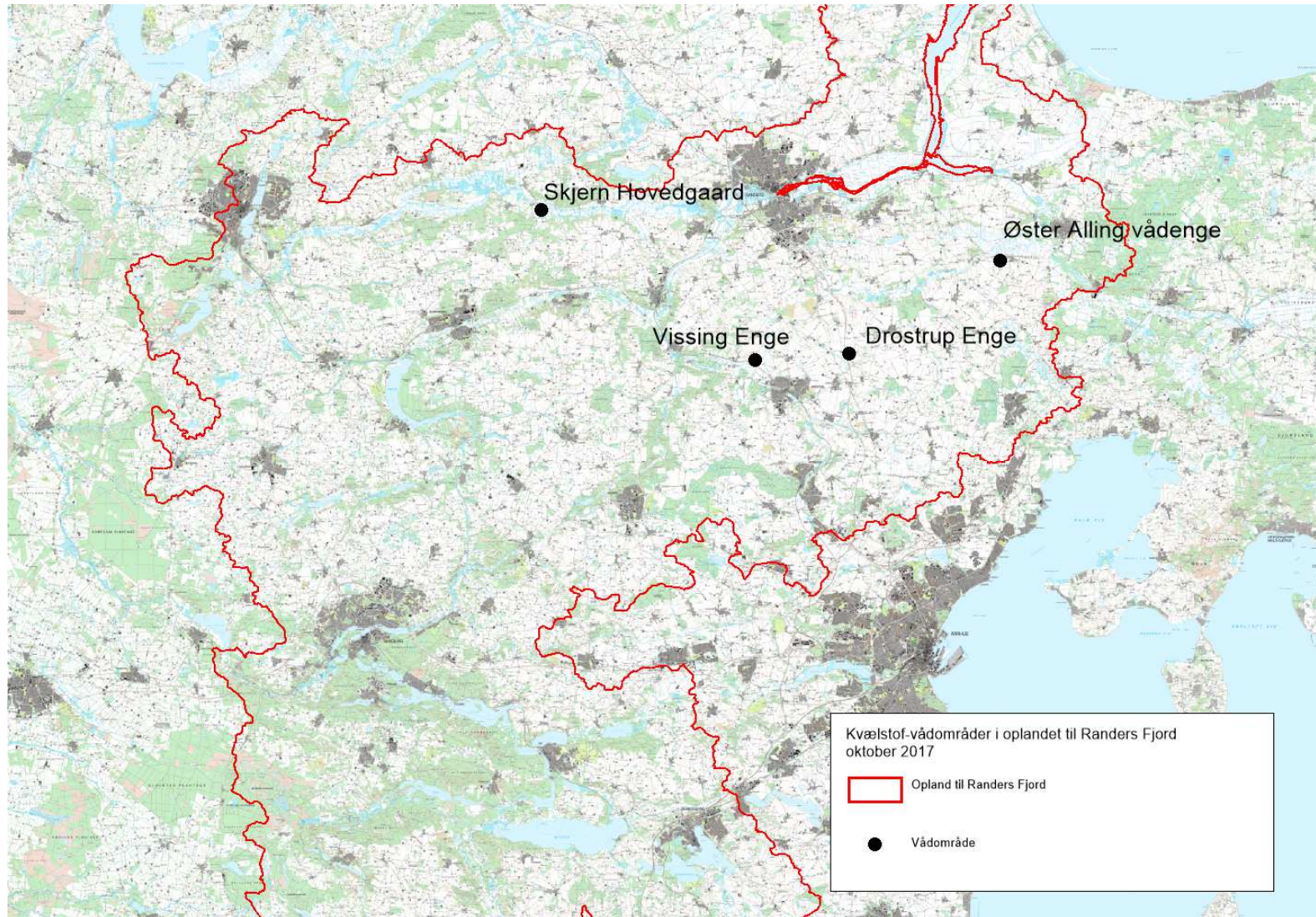
- 1 for vådområdeprojekter (anslået reduktion tons N indtil der foreligger forundersøgelse)
- 2 anslået reduktion/frigivelse kg P/år pba. Udført P-riskovurdering
- 3 areal påvirket område (anslået areal, indtil der foreligger forundersøgelse)
- 4 Idefase: påtænkt projekt, oplysning er alene baseret på skøn eller gennemsnitstal
Skitsefase: planlagt projekt, oplysninger kan helt eller delvis stamme fra ældre forundersøgelser eller fra nyere foreløbige faglige vurderinger og analyser
Forundersøgelse: projekt er ansøgt og forundersøgelsen er i gang. Forundersøgt: Forundersøgelse er afsluttet
Under realisering: der er indsendt ansøgning om realisering af projektet.
Gennemført: projektet er fysisk gennemført og afsluttet inklusive udbetaling af tilskud.
Opgivet: projektet er besluttet opgivet og realiseres ikke. Opgivne projekter skal kun angives (i A2), hvis der er afholdt udgifter til forundersøgelse eller realisering indenfor tilsagn fra FVM.
HUSK: Der vedlægges oversigtskort over vandoplandet med markering af de enkelte projekters beliggenhed (kan angives med prik)

SUM	
I alt N reduktion (t)	32,4
I alt ha	348
I alt kg N/ha/år	93
pris kr.(ex.private projekter)	41.904.249
ekstraandel FoU - N %	0%

Kortbilag

Vandplan 1 N-vandoplandsplan vandopland 1.5 Randers Fjord

Vandoplandsplan: 1.5 Randers Fjord
Kvælstof-vådområder

Udfyld de hvide felter - de gule må ikke ændres!

Table with 2 columns: Field (VOS, Redigeringsdato, Version) and Value (Karen Lagoni, 05-11-2020, 45)

A1 - Skitseprojekter

Table with 12 columns: Skal ikke udfyldes, Skal ikke udfyldes2, Projekt navn, Beliggenhed: Kommune(r), Projektejer, Kystvandområde, N-reduktion (kg N/år), P-reduktion (kg P/år), Undersøgelsesområde (ha), Arealeffektivitet (kg N/ha/år), Bemærkning, Vurderes realiserbar?

A2 - Forundersøgelser

Table with 16 columns: LBST journalnr., Projektstatus, Projekt navn, Beliggenhed: Kommune(r), Projektejer, Kystvandområde, N-reduktion (kg N/år), P-reduktion (kg P/år), Projektareal (ha), Arealeffektivitet (kg N/ha/år), Budget/udgift forundersøgelse, Undersøgelsesområde (ha), Bemærkning, Forventet ansejning om etablering, Startdato - forundersøgelse, Slutdato - forundersøgelse

Ekstra andel forundersøgelser (%) 89,77 Maks. 120 % på hovedvandområdeniveau

A3 - Etableringer

Table with 16 columns: LBST journalnr., Projektstatus, Projekt navn, Beliggenhed: Kommune(r), Projektejer, Kystvandområde, N-reduktion (kg N/år), P-reduktion (kg P/år), Projektareal (ha), Arealeffektivitet (kg N/ha/år), Budget/udgift forundersøgelse, Budget/udgift etablering, Indtægter salg af projektjord, Omkostnings-effektivitet (kr./kg N), Startdato - etablering, Slutdato - etablering

Gennemsnitlig kg N/ha/år 96,13 Vejledende reference: 90 (kg N/ha/år) på hovedvandområdeniveau

A4 - Projekter der har fået afslag/er opgivet

Table with 16 columns: LBST journalnr., Projekttype, Projekt navn, Beliggenhed: Kommune(r), Projektejer, Kystvandområde, N-reduktion (kg N/år), P-reduktion (kg P/år), Undersøgelses/Projektareal (ha), Arealeffektivitet (kg N/ha/år), Budget/udgift forundersøgelse, Budget/udgift etablering, Indtægter salg af projektjord, Omkostnings-effektivitet (kr./kg N), Bemærkning, Årsag til opgivelse/afslag

Kortbilag N-VOP for vandopland 1.5 Randers Fjord, VP2.

Version 38 af 15. januar 2020

Grøn ★ = Med i vandoplandsplan

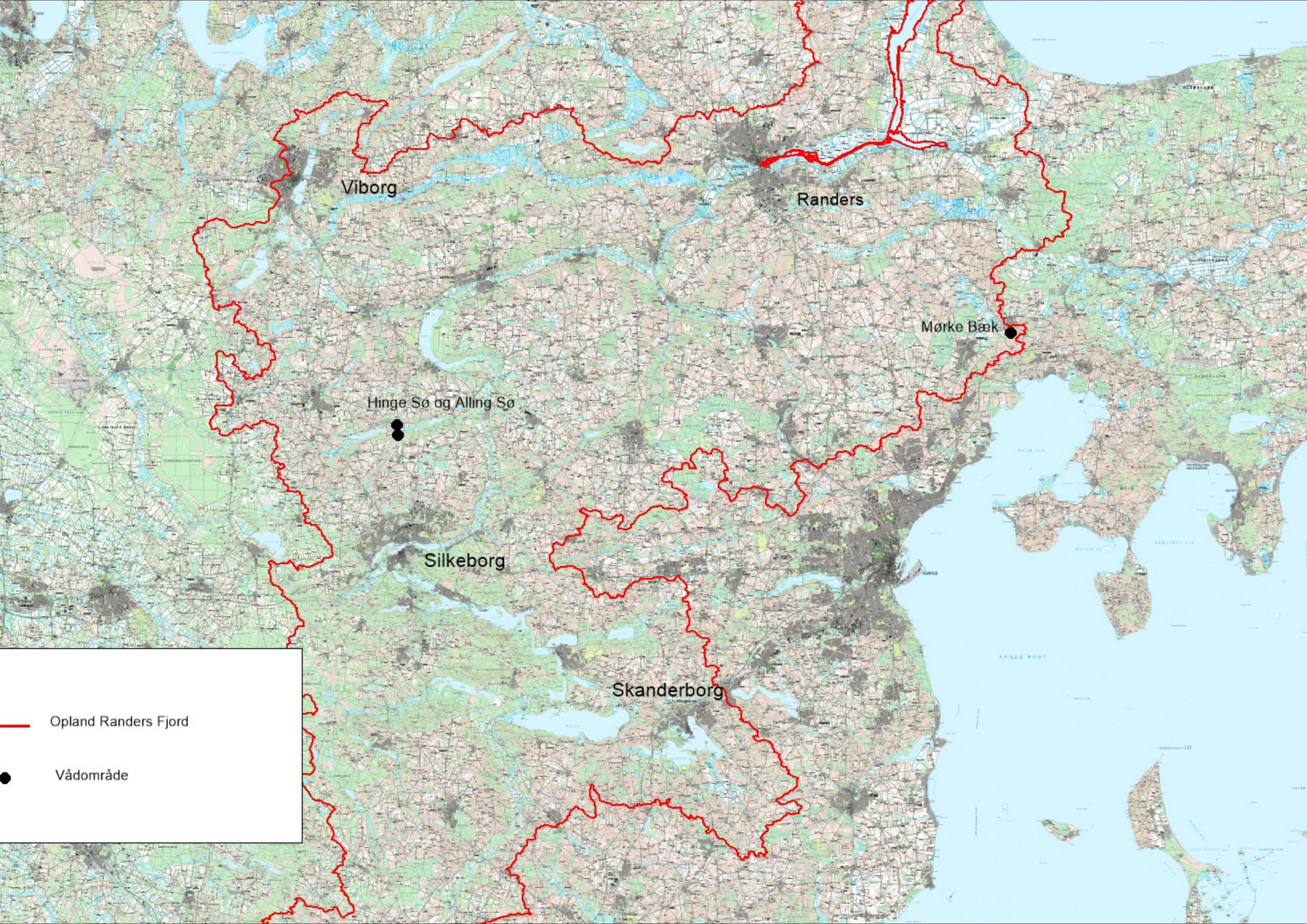
Gul ★ = Ekstra forundersøgelse

Rød ★ = Vurderet som mindre egnet/fået afslag/opgivet

Viborg

Randers

Mørke Bæk

Hinge Sø og Alling Sø

Silkeborg

Skanderborg

— Opland Randers Fjord

● Vådområde

Kortbilag P-VOP VP2 Vandopland 1.5 Randers Fjord

Grøn ★: Projekter i P-VOP

Rød ★: Projekter der har fået afslag/er opgivet

Bilag 2

Miljø- og Fødevarerministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

13. november 2020

Til miljøminister Lea Wermelin

Vandoplandsstyregruppen (VOS) for oplandet til Randers Fjord og områdets landbrugsorganisationer takker for ministerens svar på den fælles henvendelse af 26. februar 2020.

Vi ser det som en stor styrke, at landbrugets organisationer og kommunerne i oplandet mødes jævnligt og drøfter udfordringer og problemstillinger i forhold til den kollektive indsats i et fælles forum. Denne dialog vil vi fortsætte også i den kommende tredje planperiode, ligesom vi på det seneste dialogmøde drøftede erfaringerne fra de to første perioder. Dialogen med ministeriet vil vi også gerne fortsætte i dette regi.

Vådområder har i både VPI og VPII vægtet højt som virkemiddel. Vådområder er omkostningseffektive, og der er efterhånden opnået en del erfaringer, ligesom der løbende er sket tilpasninger af ordningen. Erfaringerne viser imidlertid også, at det ikke ligefrem er nemt og enkelt at etablere nok vådområder for at opnå de reduktionsmål der er fastlagt gennem dette virkemiddel. De barrierer der identificeres bør fortsat løbende søges fjernet, for at indsatsen kan gennemføres så effektivt som muligt.

Det er også oplagt at se på, om der kan tilføjes andre virkemidler der inddrager flere hensyn end næringsstofreduktion alene.

Overordnet set har vi følgende ønsker til den kommende vandplanperiode:

- Øget brug af helhedsplanlægning
- Inddragelse af klimatilpasning i den overordnede rammesætning
- Realitetstjek af rammevilkår og virkemidler
- Udvikling af mere fleksible og attraktive virkemidler

Nødvendigheden af helhedsplanlægning er trådt tydeligt frem efter de senere års ekstreme regnvandshændelser. Oplandet til Randers Fjord er allerede godt i gang med en helhedsplan for Gudenåen, som er det største vandsystem i oplandet. Klimatilpasning som en overordnet ramme er også svær at komme udenom. Vi opfordrer derfor til, at helhedsplanlægning og klimatilpasning i langt højere grad end hidtil indarbejdes i rammerne for gennemførelse af vandområdeplanerne i 3. planperiode.

Kommunerne og landbrugsorganisationerne i oplandet til Randers Fjord opfordrer også til at rammevilkårene for den kollektive indsats og de virkemidler der indføres, gennemgår et større ”realitetstjek”, inden de igangsættes. Det er tvingende nødvendigt, at de lodsejere der frivilligt skal lægge jord til tiltagene kan se sig selv i det, ellers kommer det ikke til at virke efter hensigten.

Der kunne for eksempel arbejdes med muligheder for at benytte mere lokalt tilpassede virkemidler, og ordningerne kunne med fordel indeholde finansiering af mere lokal inddragelse i forbindelse med opstart af mere helhedsbaserede processer. Dette kunne øge sandsynligheden for at komme i mål med opgaven, hvilket er i alles interesse.

Vandoplandsstyregruppen og landbrugets organisationer i oplandet til Randers Fjord ser det således som en vigtig del af forberedelsen til VP3, at der arbejdes med at udvikle fleksible og attraktive virkemidler, gerne med inspiration fra de muligheder som Naturstyrelsen er tiltænkt i den nye lavbundsordning der p.t. er under udvikling.

Vi ser frem til den fortsatte dialog, og håber miljøministeren kan afse tid til at mødes med os og drøfte forslagene nærmere på et senere tidspunkt.

Med venlig hilsen

Karen Lagoni
Formand, Gudenåkomitéen/VOS Randers Fjord

Claus Løwe Klostergård
Næstformand, Gudenåkomitéen/VOS Randers Fjord

Christian G. Jensen
Formand, Landboforeningen Kronjylland

Hans Gæmelke
Formand, Djursland Landboforening

Niels-Jørgen Thomsen
Formand, Østjysk Familielandbrug

Lars Kristensen
Formand, Landboforeningen Limfjord

Frede Lundgaard Madsen
Formand, LandboForeningen Midtjylland

Jens Gammelgaard
Formand Landboforeningen Odder-Skanderborg

Henrik Nielsen
Formand, Østjysk Landboforening

Anette Klausen
Formand, Familielandbruget MIDT-Jylland

Nis Hjort
Formand, Vejle-Fredericia Landboforening

Bilag 3

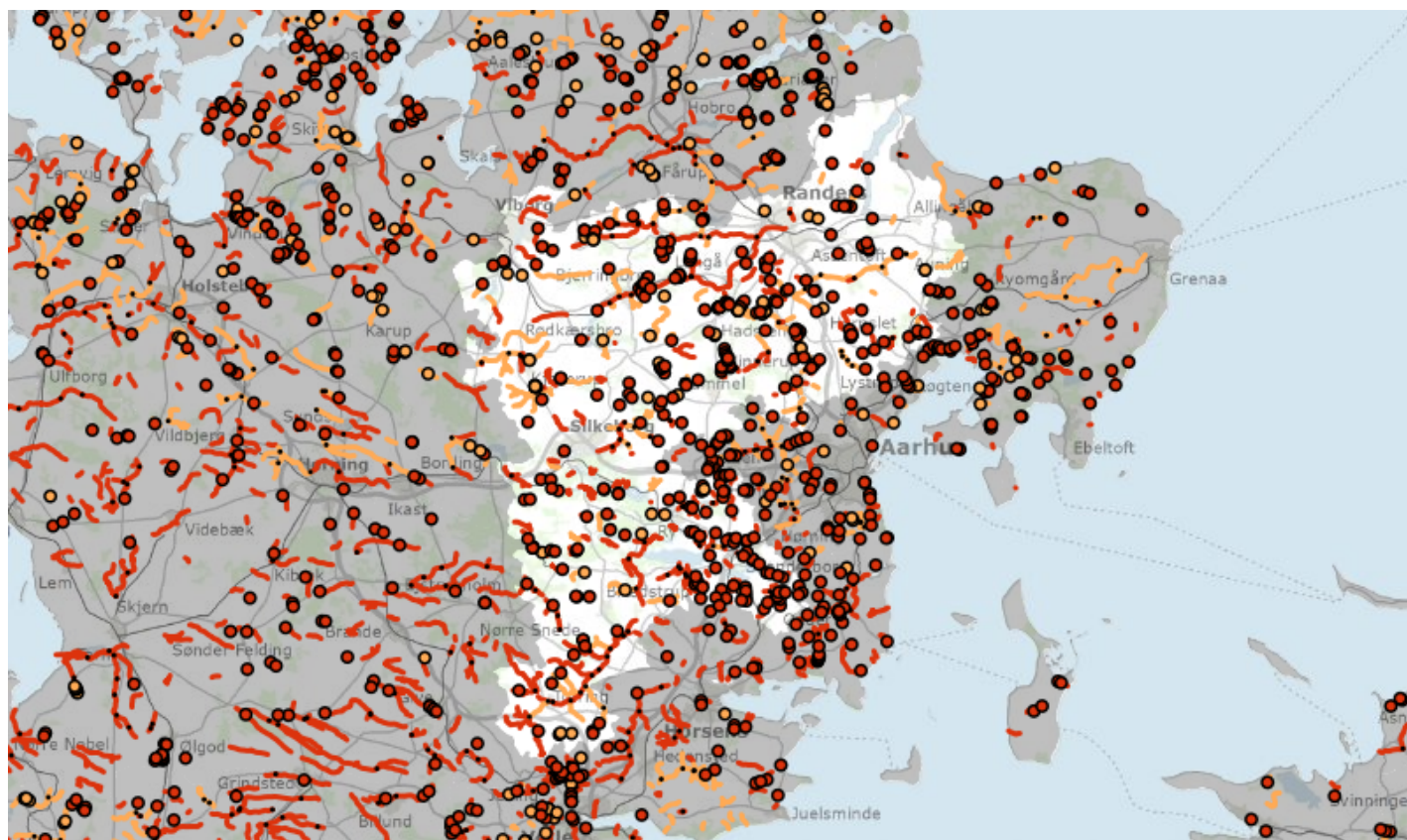
Forslag til indsatsprogram for
vandområdeplaner 2021-2027

Rapport for hovedvandoplandet: Randers Fjord

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

26-08-2020

08:21:58

- Ikke fjernet
- Fjernet - ikke godkendt
- Kommunegodkendt
- Sekretariatsgodkendt
- Ikke behandlet
- Behandlet - ikke godkendt
- Kommunegodkendt
- Sekretariatsgodkendt

0 14000 28000 m

Samlet økonomisk opgørelse af valgte virkemidler for hele hovedvandopland :

Virkemiddel	m/km	Udgiftsskøn	%/stk	Enhedspris	Kroner
Større - Genslyngning	3,966	mellem	20	342.720	271.843
Større - Genslyngning	17,399	mellem	15	89.600	233.839
Større - Genslyngning	2,798	mellem	22	89.600	55.145
Større - Genslyngning	6,918	høj	30	134.400	278.926
Større - Genslyngning	10,09	mellem	16	342.720	553.263
Større - Genslyngning	9,111	høj	38	514.080	1.779.798
Større - Genslyngning	8,984	mellem	100	89.600	804.998

Større - Genslyngning	4,29	høj	50	134.400	288.298
Større - Genslyngning	3,995	lav	25	44.800	44.744
Større - Genslyngning	2,24	høj	90	514.080	1.036.274
Større - Genslyngning	16,047	høj	8	514.080	659.951
Større - Genslyngning	7,685	mellem	50	89.600	344.305
Større - Genslyngning	14,829	høj	23	514.080	1.753.383
Større - Genslyngning	25,428	høj	5	514.080	653.598
Større - Genslyngning	15,292	mellem	25	89.600	342.530
Større - Genslyngning	2,485	høj	70	514.080	894.140
Mindre - Udlægning af groft materiale	2,912	høj	50	168.000	244.642
Mindre - Udlægning af groft materiale	43,618	mellem	30	112.000	1.465.569
Mindre - Udlægning af groft materiale	11,22	høj	50	100.800	565.511
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,975	mellem	20	67.200	26.543
Mindre - Udlægning af groft materiale	17,399	mellem	60	67.200	701.518
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,577	mellem	15	67.200	15.901
Mindre - Udlægning af groft materiale	2,937	lav	10	33.600	9.869
Mindre - Udlægning af groft materiale	8,392	høj	30	100.800	253.761
Mindre - Udlægning af groft materiale	6,373	lav	100	33.600	214.138
Mindre - Udlægning af groft materiale	6,192	lav	50	33.600	104.019
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,867	høj	40	168.000	125.485
Mindre - Udlægning af groft materiale	5,523	mellem	50	112.000	309.313
Mindre - Udlægning af groft materiale	16,047	lav	5	56.000	44.931
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,092	mellem	40	67.200	29.350
Mindre - Udlægning af groft materiale	10,629	mellem	100	67.200	714.236
Mindre - Udlægning af groft materiale	2,798	mellem	51	67.200	95.876
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,559	høj	20	168.000	52.392
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,567	lav	40	33.600	21.063
Mindre - Udlægning af groft materiale	5,932	høj	70	168.000	697.609
Mindre - Udlægning af groft materiale	2,773	mellem	35	67.200	65.220
Mindre - Udlægning af groft materiale	3,995	lav	25	33.600	33.558
Mindre - Udlægning af groft materiale	9,348	lav	100	56.000	523.507
Mindre - Udlægning af groft materiale	9,111	lav	50	56.000	255.102
Mindre - Udlægning af groft materiale	12,215	mellem	30	67.200	246.256
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,666	høj	60	168.000	167.956
Mindre - Udlægning af groft materiale	7,076	høj	48	168.000	570.578
Mindre - Udlægning af groft materiale	21,18	mellem	50	67.200	711.641
Mindre - Udlægning af groft materiale	11,99	mellem	25	67.200	201.426
Mindre - Udlægning af groft materiale	3,966	lav	30	56.000	66.628
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,604	lav	30	33.600	16.166
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,751	høj	100	100.800	176.540
Mindre - Udlægning af groft mat + træplantning	3,302	mellem	25	67.200	55.471
Mindre - Udlægning af groft mat +	2,939	lav	100	33.600	98.759

træplantning					
Mindre - Udlægning af groft mat + træplantning	3,44	høj	50	100.800	173.381
Mindre - Udlægning af groft mat + træplantning	2,658	mellem	50	67.200	89.319
Mindre - Udlægning af groft mat + træplantning	4,082	mellem	100	67.200	274.314
Mindre - Udlægning af groft mat + træplantning	1,245	mellem	60	67.200	50.200
Mindre - Udskiftning af bundmateriale	1,138	høj	30	100.800	34.402
Mindre - Udskiftning af bundmateriale	1,975	høj	10	100.800	19.907
Mindre - Udskiftning af bundmateriale	2,712	høj	50	100.800	136.663
Mindre - Udskiftning af bundmateriale	1,379	høj	100	168.000	231.722
Mindre - Udskiftning af bundmateriale	1,666	høj	20	168.000	55.985
Mindre - Hævning af vandløbsbunden	10,09	mellem	50	112.000	565.015
Større - Åbning af rørlagte strækninger m hævning af bund	435	høj		134.400	58.464
Større - Åbning af rørlagte strækninger m hævning af bund	77	mellem		89.600	6.899
Kombi - Åbning af rørlagte strækninger m smårestauration	135	mellem		78.400	10.584
Kombi - Åbning af rørlagte strækninger m smårestauration	4533	høj		117.600	533.081
Punkt -Fjern spærring		høj	2	1.680.000	1.680.000
Punkt -Fjern spærring		mellem	4	320.320	320.320
Punkt -Fjern spærring		høj	1	8.818.880	8.818.880
Punkt -Fjern spærring		høj	2	672.000	672.000
Punkt -Fjern spærring		lav	16	112.000	112.000
Punkt -Fjern spærring		lav	2	224.000	224.000
Mindre - Plantning af træer	15,613	lav	10	56.000	87.433
Mindre - Plantning af træer	8,101	mellem	10	112.000	90.728
Mindre - Plantning af træer	0,58	mellem	50	112.000	32.477
Mindre - Plantning af træer	7,404	lav	10	33.600	24.876
Mindre - Plantning af træer	1,966	lav	100	56.000	110.121
Mindre - Plantning af træer	1,889	lav	30	33.600	19.037
Mindre - Plantning af træer	25,428	mellem	30	112.000	854.376
Mindre - Plantning af træer	1,604	mellem	20	67.200	21.555
Mindre - Plantning af træer	7,076	lav	6	56.000	23.774
Punkt - Etablering af sandfang		lav	4	16.800	67.200
Punkt - Etablering af sandfang		lav	3	38.080	114.240
Punkt - Etablering af sandfang		lav	1	38.080	38.080
Punkt - Etablering af sandfang		mellem	1	76.160	76.160
Punkt - Etablering af sandfang		mellem	1	33.600	33.600
Punkt - Etablering af sandfang		mellem	2	76.160	152.320
Eksisterer ikke		mellem	21	0	000
Positiv effekt ved spærringsfjernelse	6,474	høj	100	0	000

Positiv effekt ved spæringsfjernelse	13,278	lav	100	0	000
				Sum	40.167.724

Rammeregnskab for hovedvandopland

	Kommunernes indberetninger	Hovedvandoplandsramme
Økonomi (kroner)	40.167.724	42.874.000
Længde (km)	284,182	235
Spærringer inkl. registreringer af spærringer, der ikke eksisterer (stk)	61	29

Samlet økonomisk opgørelse af valgte virkemidler for Favrskov

Virkemiddel	m/km	Enhedspris	Kroner
Punkt -Fjern spærring		224.000	224.000
Punkt - Etablering af sandfang		76.160	228.480
Mindre - Plantning af træer	0,567	33.600	19.037
Mindre - Udlægning af groft materiale	2,43	112.000	272.184
Større - Genslyngning	1,713	134.400	230.292
Mindre - Udlægning af groft mat + træplantning	2,076	67.200	139.520
Større - Genslyngning	5,039	514.080	2.590.365
Punkt - Etablering af sandfang		33.600	33.600
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,402	33.600	47.098
Positiv effekt ved spæringsfjernelse	9,802	0	000
Punkt -Fjern spærring		672.000	672.000
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,297	56.000	72.641
Eksisterer ikke		0	000
Mindre - Plantning af træer	0,81	112.000	90.728
Større - Åbning af rørlagte strækninger m hævning af bund	77	89.600	6.899
Mindre - Udlægning af groft materiale	0,944	100.800	95.185
Mindre - Plantning af træer	0,321	67.200	21.555
Punkt -Fjern spærring		112.000	1.456.000
Kombi - Åbning af rørlagte strækninger m smårestaurering	248	117.600	29.165
Mindre - Udlægning af groft mat + træplantning	1,281	33.600	43.044
Mindre - Udlægning af groft materiale	4,152	168.000	697.609
Punkt - Etablering af sandfang		38.080	38.080
Større - Åbning af rørlagte strækninger m hævning af bund	300	134.400	40.320
		Sum	7.047.803

Samlet økonomisk opgørelse af valgte virkemidler for Hedensted

Virkemiddel	m/km	Enhedspris	Kroner
Mindre - Udlægning af groft materiale	0,999	33.600	33.558

Større - Åbning af rørlagte strækninger m hævnning af bund	135	134.400	18.144
Punkt - Etablering af sandfang		16.800	67.200
Mindre - Udlægning af groft mat + træplantning	0,825	67.200	55.471
Mindre - Udlægning af groft materiale	3,968	67.200	266.646
Større - Genslyngning	3,823	89.600	342.530
Større - Genslyngning	0,999	44.800	44.744
		Sum	828.292

Samlet økonomisk opgørelse af valgte virkemidler for Horsens

Virkemiddel	m/km	Enhedspris	Kroner
Mindre - Udlægning af groft materiale	9,519	67.200	639.662
Punkt -Fjern spærring		320.320	320.320
Større - Genslyngning	6,476	89.600	580.224
Punkt - Etablering af sandfang		76.160	76.160
Positiv effekt ved spærringsfjernelse	0,876	0	000
Mindre - Udlægning af groft mat + træplantning	4,082	67.200	274.314
		Sum	1.890.681

Samlet økonomisk opgørelse af valgte virkemidler for Norddjurs

Virkemiddel	m/km	Enhedspris	Kroner
Mindre - Udskiftning af bundmateriale	0,341	100.800	34.402
Mindre - Plantning af træer	1,966	56.000	110.121
Kombi - Åbning af rørlagte strækninger m smårestauration	250	117.600	29.400
Punkt -Fjern spærring		320.320	320.320
		Sum	494.243

Samlet økonomisk opgørelse af valgte virkemidler for Randers

Virkemiddel	m/km	Enhedspris	Kroner
Mindre - Udlægning af groft mat + træplantning	1,658	33.600	55.714
Punkt - Etablering af sandfang		38.080	114.240
Punkt -Fjern spærring		672.000	672.000
Mindre - Plantning af træer	7,628	112.000	854.376
Positiv effekt ved spærringsfjernelse	4,15	0	000
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,812	33.600	60.887
Punkt -Fjern spærring		112.000	112.000
Punkt -Fjern spærring		320.320	320.320
Mindre - Udlægning af groft materiale	7,628	112.000	854.376
Større - Genslyngning	1,271	514.080	653.598
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,242	67.200	83.457
		Sum	3.780.968

Samlet økonomisk opgørelse af valgte virkemidler for Silkeborg

Virkemiddel	m/km	Enhedspris	Kroner
Kombi - Åbning af rørlagte strækninger m smårestauration	135	78.400	10.584
Mindre - Udlægning af groft materiale	18,99	67.200	1.276.149
Eksisterer ikke		0	000
Kombi - Åbning af rørlagte strækninger m smårestauration	1003	117.600	117.953
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,907	100.800	192.176
Mindre - Udlægning af groft materiale	14,599	56.000	817.528
Større - Genslyngning	8,214	89.600	735.996
Større - Genslyngning	0,793	342.720	271.843
Større - Genslyngning	6,873	514.080	3.533.181
Større - Genslyngning	0,816	134.400	109.659
Punkt -Fjern spærring		112.000	112.000
Mindre - Udlægning af groft materiale	7,657	33.600	257.269
Punkt -Fjern spærring		1.680.000	1.680.000
		Sum	9.114.338

Samlet økonomisk opgørelse af valgte virkemidler for Skanderborg

Virkemiddel	m/km	Enhedspris	Kroner
Kombi - Åbning af rørlagte strækninger m smårestauration	3032	117.600	356.563
Mindre - Udlægning af groft materiale	0,395	67.200	26.543
Eksisterer ikke		0	000
Mindre - Udlægning af groft materiale	0,312	168.000	52.392
Punkt -Fjern spærring		8.818.880	8.818.880
Mindre - Udskiftning af bundmateriale	0,197	100.800	19.907
		Sum	9.274.286

Samlet økonomisk opgørelse af valgte virkemidler for Syddjurs

Virkemiddel	m/km	Enhedspris	Kroner
Mindre - Udlægning af groft mat + træplantning	1,72	100.800	173.381
Mindre - Plantning af træer	0,29	112.000	32.477
Punkt - Etablering af sandfang		33.600	33.600
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,907	67.200	128.126
Mindre - Udlægning af groft materiale	0,232	168.000	38.972
		Sum	406.556

Samlet økonomisk opgørelse af valgte virkemidler for Viborg

Virkemiddel	m/km	Enhedspris	Kroner
Mindre - Plantning af træer	1,986	56.000	111.207

Punkt -Fjern spærring		1.680.000	1.680.000
Større - Genslyngning	1,362	89.600	122.066
Større - Genslyngning	1,614	342.720	553.263
Mindre - Plantning af træer	0,74	33.600	24.876
Eksisterer ikke		0	000
Punkt -Fjern spærring		112.000	112.000
Punkt - Etablering af sandfang		76.160	152.320
Punkt -Fjern spærring		320.320	320.320
Mindre - Udlægning af groft materiale	3,31	100.800	333.663
Mindre - Udlægning af groft materiale	4,852	168.000	815.219
Punkt -Fjern spærring		224.000	224.000
Positiv effekt ved spærringsfjernelse	4,924	0	000
Mindre - Udlægning af groft materiale	5,789	112.000	648.322
Mindre - Hævning af vandløbsbunden	5,045	112.000	565.015
Mindre - Udlægning af groft materiale	5,765	67.200	387.384
		Sum	6.049.656

Samlet økonomisk opgørelse af valgte virkemidler for Århus

Virkemiddel	m/km	Enhedspris	Kroner
Mindre - Udlægning af groft materiale	3,718	100.800	374.788
Større - Genslyngning	1,691	134.400	227.272
Mindre - Udskitning af bundmateriale	1,356	100.800	136.663
Mindre - Udskitning af bundmateriale	1,713	168.000	287.708
Mindre - Udlægning af groft materiale	1,515	168.000	254.469
		Sum	1.280.900

Bemærkninger til MST:

- **uid=730,OU=users,OU=spatialsuite (730) - 010287**

Der er en spærring under gl. Viborgvej.

- **730 (730) - 010288**

Der er indtil flere spærringer ved rørunderføringer ved stier og veje. Udlægningen af groft materiale, bør ske umiddelbart nedstrøms overkørslerne, for at skabe faunapassage.

- **uid=615,OU=users,OU=spatialsuite (615) - 0648**

Vandløbet har et naturligt forløb i skoven. Det er primært spærring nedstrøms og udledning af overfladevand fra Brædstrup opstrøm, der hindrer målopfyldelse

- **791 (791) - 06670**

Sandsynligvis ikke omkostningseffektivt af fjerne spærring AAR00257. Strækningen nedenfor spærringen egnet til restaurering

- **uid=707,OU=users,OU=spatialsuite (707) - 06698**

Fokus nedre del

- **uid=730,OU=users,OU=spatialsuite (730) - 06890**

Der er også spærringer som bør saneres. Endvidere er der udløb af spildevand - hvilket er medvirkende grund til at DVFI er lav.

- **uid=730,OU=users,OU=spatialsuite (730) - 08784_b**

Udarbejdet i samarbejde mellem de 4 kommuner.

- **707 (707) - 09919**

Træer plantes i mindre grupper og som enkelttræer

- **uid=707,OU=users,OU=spatialsuite (707) - AAR-00050**

Omlægning af underføring under vej sammen med åbning af rørlagt strækning.

- uid=710_2,OU=users,OU=spatialsuite (710) - AAR-00166

Det ønskes undersøgt, om der kan skabes passage gennem røret ved Leca værket. Passage op til N2000 område.

- 740_2 (740) - AAR-00311

Renseanlæg

- 740 (740) - AAR-00312

Rensningsanlæg

- uid=746,OU=users,OU=spatialsuite (746) - AAR-00553

Fjernet af Skb. Kommune i 2017

- uid=730,OU=users,OU=spatialsuite (730) - AAR-01134

Mener det er en tophængt sluseport. Kan forestille mig, at der skal laves en sidehængt i stedet, da sluseporten virker som en højvandsbeskyttelse for beboelse og dyrkede arealer.

- uid=710_2,OU=users,OU=spatialsuite (710) - AAR-01229

Reelle udgifter kun 60-70.000 kr

- uid=710_2,OU=users,OU=spatialsuite (710) - AAR-01230

Der skal etableres passage under jernbanen

- 740_2 (740) - AAR-1692

Fjernet af Silkeborg Kommune

- 740_2 (740) - AAR-1693

Fjernet af Silkeborg Kommune

- 740_2 (740) - AAR-1694

Fjernet af Silkeborg Kommune

- 740_2 (740) - AAR-1695

Fjernet af Silkeborg Kommune

- 740_2 (740) - AAR-1696

Fjernet af Silkeborg Kommune

- 740_2 (740) - AAR-1697

Fjernet af Silkeborg Kommune

- 740_2 (740) - AAR-1698

Fjernet af Silkeborg Kommune

- 740_2 (740) - AAR-1699

Fjernet af Silkeborg Kommune

- 791 (791) - AAR-1702

Vigtig spærring. Ca. 52 km vandløb opstrøms.

Forslag til indsatsprogram for vandområdeplaner 2021-2027

Bilag 4

Ekstraspærringer

nr	Vandløb	sted	Pris	Graduering af pris
1	Hulbæk	rør os rodelundvej	112.000	lav
2	Hulbæk	rør rodelundvej	112.000	lav
3	Hulbæk	rør ns rodelundvej	320.320	mellem
4	Nebel Bæk	Porskærvej	320.320	mellem
5	Hinge Å	Holm Mølle	1.230.880	mellem
6	Dalby Bæk	Vadsbækvej	112.000	lav
7	Vrads Bæk	os udløb i Salten Å	112.000	lav
8	Blindbæk	rødder ns vej	112.000	lav
9	Blindbæk	rødder os udløb	112.000	lav
10	Ans Bæk	rør os teglgade	50.400	høj
11	Skellerupbækkene	Vandindtag put and take	112.000	lav
	Sum		2.705.920	

Bilag 5

Kommune	Virkemiddel	Udgiftsskøn	Økonomi	Bemærkning
Silkeborg	Mindre - Udlægning af groft materiale (1.5.e-1570-040)	mellem	227.485	
Silkeborg	Større - Åbning af rørlagte strækninger m hævnning af bund (AAR-00360)	mellem	19.712	Økonomien til genåbninger i dette setup er urealistisk lav
Silkeborg	Større - Åbning af rørlagte strækninger m hævnning af bund (AAR-00423)	høj	40.320	Økonomien til genåbninger i dette setup er urealistisk lav
Silkeborg	Kombi - Åbning af rørlagte strækninger m smårestauration (AAR-00322)	høj	58.800	
Favrskov	Større - Genslyngning (o10508)	høj	435.591	
Favrskov	Større - Genslyngning (o6455)	mellem	53.046	
Favrskov	Mindre - Udlægning af groft materiale (o10508)	høj	142.350	
Favrskov	Mindre - Udlægning af groft materiale (o6455)	mellem	159.138	Mulighed for rekreative synergier, da det ligger bynært
Favrskov	Punkt -Fjern spærring (AAR-00292)	mellem	320.320	Kulturhistorien kan bevares trods omløbsstryg
Favrskov	Punkt -Fjern spærring (AAR-00293)	mellem	320.320	Kulturhistorien kan bevares trods omløbsstryg
Favrskov	Punkt -Fjern spærring (AAR-00294)	mellem	320.320	Kulturhistorien kan bevares trods omløbsstryg
Favrskov	Punkt -Fjern spærring (AAR-01107)	høj	672.000	Gammel opstemning. Styrtet skal fjernes ved udligning nedstrøms. Opstemningen bevares (udskiftes) og nytænkes i forhold til udfordringen med den naturlige udledning af okker der kommer fra bakkerne i Bøstrup By. Synergi med rekreative muligheder.
Favrskov	Punkt -Fjern spærring (AAR-00289)	mellem	320.320	Der tages en dialog mht. kulturinteresser ved Ulstrup Slot
Favrskov	Punkt -Fjern spærring (AAR-00290)	mellem	320.320	
Favrskov	Punkt -Fjern spærring (AAR-00291)	mellem	320.320	Kulturhistorien kan bevares trods omløbsstryg
Favrskov	Mindre - Plantning af træer (o6455)	lav	29.838	

Norddjurs	Punkt -Fjern spærring (AAR-00001)	høj	672.000	Pumpe i 500 ha pumpelag. anlæg og erstatninger forventes at udgøre samlet 100.000.000- 150.000.000 kr.
Syddjurs	Mindre - Udlægning af groft materiale (o1025)	lav	37.282	
Syddjurs	Større - Åbning af rørlagte strækninger m hævnning af bund (AAR-00075)	høj	2.016.000	Det er en ca. 100 m rørledning midt inde i byen under en brugs. Det er anslået, at det koster 2 mill. kr. at åbne denne strækning
Hedensted	Større - Genslyngning (o5431)	lav	175.461	
Hedensted	Mindre - Udlægning af groft materiale (o5431)	lav	131.596	
Vejle	Større - Genslyngning (o5455_a)	lav	141.637	
Vejle	Mindre - Udlægning af groft materiale (o5455_a)	lav	106.228	
Vejle	Mindre - Hævning af vandløbsbunden (o5455_a)	lav	106.228	
Horsens	Større - Genslyngning (o10449_b)	høj	851.365	
Horsens	Mindre - Udlægning af groft materiale (o10209)	mellem	74.099	
Horsens	Større - Åbning af rørlagte strækninger m hævnning af bund (AAR-00573)	høj	43.142	
Horsens	Større - Åbning af rørlagte strækninger m hævnning af bund (AAR-00572)	høj	28.896	
Horsens	Punkt -Fjern spærring (AAR-01125)	høj	672.000	
Horsens	Andre - Restaurering af hele ådale (o5597)	mellem	4.816.182	
Økonomi i alt (kr.)			13.632.316	

Bilag 6

Bilag 4: Bidrag til Særlig MiljøVurdering (SMV)

SMV for vandopland 1.5 Randers Fjord i forbindelse med Vandområdeplan 2021-2027

Kommunerne bidrager til Miljø- og Fødevareministeriets miljørapport (SMV), der skal laves i forbindelse med udarbejdelse af indsatsprogrammet for Vandområdeplan 2021-2027.

Rapporten beskriver og vurderer de forhold, som kræves efter miljøvurderingsloven. Det er blandt andet, hvor dette er relevant, den sandsynlige væsentlige indvirkning af indsatserne på f.eks. den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser, samt arkitektonisk og arkæologisk arv og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.

Foreslåede virkemidler i oplandet

Af nedenstående oversigt fremgår foreslåede indsatser og virkemidler for vandopland 1.5 Randers Fjord i Vandområdeplan 2021-27. De foreslåede indsatser er indtastet statens IT-værktøj "Forslag til indsatsprogram for vandområdeplaner 2021-2027". 11 spærringer er desuden indmeldt som forslag til Vandområdeplan 2021-2027 udenom IT-værktøjet. Det er sket efter aftale med staten.

Virkemiddel	Type	Km/stk.
Udlægning af groft materiale	Mindre restaurering	106 km
Udlægning af groft materiale og træplantning	Mindre restaurering	12 km
Udskiftning af bundmateriale	Mindre restaurering	4 km
Hævning af vandløbsbunden	Mindre restaurering	5 km
Plantning af træer langs vandløb	Mindre restaurering	14 km
Genslyngning	Større restaurering	41 km
Åbning af rørlagte strækninger med hævnning af bund og/eller genslyngning	Større restaurering	0,5 km/2 stk.
Åbning af rørlagte strækninger med smårestaurering (RIN-3042)	Kombination større og mindre restaurering	5 km/2 stk.
Fjernelse af fysiske spærringer	Punktrestaurering	72 stk.
Etablering af sandfang	Punktrestaurering	12 stk.
Etablering af okkerrensingsanlæg	Punktrestaurering	0 stk.

Der er desuden indmeldt en række forslag til yderligere restaureringsindsatser i vandløb til staten. Disse forslag er der ikke pt. finansiering til, og de fremgår derfor ikke af ovenstående oversigt.

Vurdering af indvirkning på miljøet

Indvirkning på den biologiske mangfoldighed, flora og fauna

Biologisk mangfoldighed, flora og fauna påvirkes positivt af tiltag, der forbedrer de fysiske forhold i vandløbene. Dels skaber det bedre livsbetingelser for den akvatiske flora og fauna og dels kan nogle af virkemidlerne resultere i mere varieret natur op til vandløbene (plantning af træer m.m.). Fjernelse af spærringer resulterer i bedre betingelser for spredning og vandring for flora og fauna. For fisk, der vandrer mellem fersk og saltvand i forbindelse med f.eks. gydning, opvækst og fouragering, kan der også forventes en positiv effekt. De mange positive effekter af virkemidlerne på den akvatiske flora og fauna er beskrevet i DCE's publikation nr. 341 2019 "Virkemidler til forbedring af de fysiske forhold i vandløb" vers. 2 og gennemgås ikke yderligere her.

En del af de vandløbsstrækninger og spærringer, hvor der er foreslåede indsatser, er beliggende i Natura2000-områder. Indsatserne forventes at være gavnlige for udpegningsgrundlaget for naturbeskyttelsesområderne. Det vil især gælde naturtypen "vandløb med vandplanter" og arterne; flodlampret, havlampret, bæklampret, odder, grøn kølleguldsmed og stor kærguldsmed.

I de kommende forundersøgelser af vandløbsprojekterne laves en foreløbig vurdering (også kaldet screening eller væsentlighedsvurdering) af om de enkelte projekter kan påvirke udpegningsgrundlaget i de udpegede Natura 2000-områder væsentligt. I bekræftende fald foretages en egentlig konsekvensvurdering af projektet, og der vil evt. ske tilpasninger eller ændringer af projektet, så det ikke skader udpegningsgrundlaget. Hvis et projekt ikke kan gennemføres uden at skade et Natura2000-område, kan det ikke gennemføres.

Gennemførelse af indsatserne vil have en positiv effekt på en del arter som i dag optræder på den danske rødliste over truede arter, herunder f.eks. den kritisk truede ål og en lang række invertebrater.

Indvirkning på klimatiske faktorer

Nogle af de anvendte virkemidler forventes også at mindske effekterne af de forventede klimaforandringer.

Der forventes genslynget 41 km vandløb. Når vandløbet genslynkes forsinkes vandet på sin vej, hvorved de største afstrømningstoppe udjævnes, så oversvømmelseshændelser i nedstrøms liggende byer og på landbrugsarealer reduceres.

Plantning af træer langs vandløb (14 km) og udlæg af groft materiale med træplantning (12 km) kan give en gavnlig effekt på vandløbet ved at reducere vandtemperaturen i de varme måneder og hermed medvirke til bedre iltforhold.

Når der fjernes opstemninger og lignende, der spærrer for faunaens vandringer, er løsningen ofte at fjerne "stuvezonen" opstrøms. Hermed genskabes vandløbets kontinuitet, de oprindelige faldforhold genskabes og risikoen for oversvømmelser i de nærmeste omgivelser minimeres.

I forbindelse med gennemførelse af vandløbsprojekterne skal broer, herunder rørbroer ofte udskiftes. De nye broer har ofte større dimensioner end de gamle, hvilket er med til at klimasikre ved ekstreme vandføringer.

Indvirkning på befolkning og menneskers sundhed

Der vurderes ikke at være væsentlige indvirkninger på befolkningen og menneskers sundhed.

Lodsejerne inddrages så tidligt som muligt. Projekterne udformes i samråd med implicerede lodsejere så de så vidt muligt ikke skader de stedlige landbrugs- og erhvervsmæssige interesser.

Viser forundersøgelsen, at gennemførelse af en indsats påvirker f.eks. landbrug, skovbrug eller dambrug, så det medfører en ændret arealanvendelse og/eller drift, er der mulighed for at opnå kompensation for dokumenteret tab. Der kan f.eks. være tale om flytning eller genåbning af rørlagte vandløb i et dyrket område, genslyngning af vandløb, større projekter med sandfang, projekter som får dyrkningsmæssig indflydelse på tilstødende arealer, eller at arronderingen af jorden forringes. I de fleste tilfælde vil en påvirkning være meget beskeden og kun lokal.

Indsatserne for at forbedre tilstanden i vandløbene herunder fiskenes levevilkår, øger de rekreative værdier for lystfiskere, i vandløbene og langs de danske kyster, og andre, der holder af at færdes i naturen.

Indvirkning på jordbund

De fleste vandløbsprojekter vil berøre forurenede jord, men specielt ved projekter i byer undersøges dette nærmere i forundersøgelsen. Er der forurenede jord i et projektområde håndteres dette efter gældende regler.

I det omfang et projekt medfører en lavere vandstand i vandløbet og dets nærområde kan forekomme af pyrit udvaskes, hvilket kan resultere i en højere koncentration af "okker" i vandløbene. I Randers Fjord-oplandet ses generelt kun få okkerbelastede vandløb og det anses som et perifert og lokalt problem specielt knyttet til vandløbsspidser. I forbindelse med forundersøgelser undersøges det om projektet ligger i et okkerfølsomt område og projektet tilpasses, så der ikke opstår en okkerforurening.

Indvirkning på vandkvalitet, grundvand og luft

Restaurering af vandløb vil fremme en bedre vandkvalitet. I takt med, at vandløbenes fysiske tilstand bedres vil iltningen af vandet øges, stofomsætningen i sedimentet forbedres.

Det vurderes, at der ikke vil være væsentlige negative indvirkninger på vandkvalitet, grundvand eller luft i forbindelse med vandløbsprojekterne.

Indvirkning på landskab

Forbedringer af de fysiske forhold i vandløb, ådale, genåbning af rørlagte vandløbsstrækninger og fjernelse af spærringer, kan ud over natur- og miljøgevinsterne også skabe landskabelige gevinster i form af større visuelle oplevelsesværdier, økologiske landskabskorridorer og et mere naturligt og varieret udtryk.

Etablering af okkerbassiner og sandfang, herunder køreveje, sker med hensyntagen til landskabelige interesser.

Indvirkning på kulturarv

I forundersøgelserne af vandløbsprojekterne undersøges risikoen for påvirkninger af særlige kulturarvsinteresser og det ansvarlige museum kontaktes, hvis projektet omfatter jordarbejde. Under gravearbejde m.v. er der opmærksomhed på muligheden for at finde fortidsminder. Hvis der bliver fundet spor efter fortidsminder ved anlægsarbejder, standses dette og det ansvarlige museum kontaktes.

Det visuelle indtryk ved kirker og kulturmiljøer forventes enten ikke at blive påvirket eller blive påvirket positivt som nævnt ovenfor under landskab.

Bilag 7

Bilag 5 – Forslag til overordnede bemærkninger fra Vandrådet til miljøministeren og byrådene

Vandrådet for vandopland 1.5 Randers Fjord vil gerne komme med nedenstående overordnede bemærkninger og synspunkter til den videre gennemførelse af tredje generation af vandområdeplaner i Danmark.

1. Det har været en forudsætning for Vandrådets prioritering af de fysiske indsatser i vandløbene, at allerede planlagte indsatser fra vandområdeplan I og II realiseres – evt. ved overførsel til indsatsprogrammet for vandområdeplan III, og at realiseringen finansieres af de tidligere bevillinger og således ikke berører finansieringen af de her prioriterede indsatser i vandområdeplan III.
2. I den sammenhæng ønsker Vandrådet at påpege, at der nationalt bør etableres et samlet overblik over status på gennemførelsen af besluttede indsatser, gerne i form af et interaktivt GIS-kort. Vandrådet vil her gerne udtrykke bekymring for om de allerede besluttede indsatser kan realiseres indenfor de vedtagne tidsrammer. Vandrådet mener derfor, at der bør sikres en strammere overordnet styring og koordinering af indsatsen bl.a. i forhold til:
  - koordinering mellem såvel de involverede statslige styrelser som kommuner
  - overholdelse af de besluttede tidsplaner for realisering, herunder at de involverede statslige styrelser bør have øget fokus på at regelgrundlag og tilskudsordning understøtter, at indsatserne gennemføres hurtigst muligt.
3. Vandrådet vil gerne påpege, at der i forhold til specielt de større vandløb og vandløbssystemernes hovedløb mangler virkemidler, der kan sikre målopfyldelse. Specielt skal der peges på behovet for virkemidler og værktøjer, der inddrager samspillet mellem vandløbsprofilen og ådalen i sin helhed.
4. Vandrådet vil her gerne understrege behovet for, at de fysiske indsatser i vandløb ikke behandles løsrevet fra andre væsentlige forhold knyttet til vandløbene. Der bør i langt større udstrækning arbejdes med helhedsplaner for de større vandløb og vandløbssystemer, så der sker en samlet planlægning og prioritering i forhold til biodiversitet, vandafledning, næringsstofreduktion, CO2 tilbageholdelse, fysiske forbedringer, klimatilpasning og dyrkningsinteresser.
5. Vandrådet ønsker desuden at understrege, at arbejdet med konkrete indsatser for at forbedre de fysiske forhold i vandløbene ikke må skygge for behovet for at løse vandløbenes kemiske problemer som spildevandsudledning i det åbne land, overløb fra rensningsanlæg, miljøfremmede stoffer mv.
6. Vandrådet vil gerne understrege vigtigheden af, at berørte lodsejere orienteres omkring udpegning af vandløb med indsatser, der kan berøre deres arealer og nuværende drift forud for tredje planperiode. Inddragelse af lodsejere og orientering omkring eventuelt kommende tiltag bør ske så tidligt som muligt. Når byrådene skal behandle vandrådets kommentarer til kommunernes prioritering af indsatser i vandløbene, bør der efterfølgende udarbejdes en orientering til berørte lodsejere. Det drejer sig om væsentlige indsatser som fx:
  - Åbning af rørlagte strækninger
  - Fjernelse af fysiske spærringer
  - Genslyngning af vandløb
  - Større projekter med sandfang
  - Projekter som får dyrkningsmæssig indflydelse på tilstødende arealer.

Bilag 8

Tidsplan for vandrådsproces 2019-2020 vandopland 1.5 Randers Fjord

Opdateret: 6. oktober 2020

Dato	Overordnede deadlines	Teknikergruppe	Vandråd	Status
10. november 2019	Deadline for indstilling af kandidater til Vandråd 2019-2020 fra foreninger og organisationer.			Afholdt
11. november 2019	Møde i embedsmandsgruppen/Gudenåkomitéen, udvælgelse af vandrådsmedlemmer.			Afholdt
18. november 2019	Deadline efter forlænget frist for indstilling af kandidater for Vandråd 2019-2020 fra foreninger og organisationer.			Afholdt
2. december 2019	Deadline for indsendelse af vandrådets sammensætning til Miljø- og Fødevarerministeriet.			Afholdt
5. december 2019		Møde 1 Drøftelse af opgaven som den er formuleret af Miljø- og Fødevarerministeriet, processen i vandrådet, kommunernes leverancer til vandrådet (Opgave 1) og udformning af samarbejdet, sags gange mellem kommunerne og vandrådssekretariatet. Kl. 15-17 på Silkeborg Rådhus lok. C118		Afholdt
6. december 2020	Møde i Gudenåkomitéen – orientering om status.			Afholdt
21. januar 2020			Møde 1 Oplæg om vandområde planlægning, retningslinjer for vandrådets arbejde, drøftelse af arbejdsprocessen, inputs fra rådets medlemmer og præsentation af IT-værktøj for arbejdet. Kl. 16-18 på Viborg Rådhus, lok. M5 .	Afholdt

Dato	Overordnede deadlines	Teknikergruppe	Vandråd	Status
10.-16. februar 2020	Vinterferie			
7. februar 2020		Deadline for indsendelse af Opgave 1 (udpegning af egne vandløb) til Vandrådssekretariatet (indtastning af VP3-indsatser og øvrige indsatser i IT-værktøjet).		
18. februar 2020		Møde 2 Drøftelse af status og det videre arbejde. Kl. 13-15 (Silkeborg Rådhus)		Afholdt
1. april 2020		Møde 3 Drøftelse af status og det videre arbejde. Kl. 9-11 (Online)		Afholdt
6.-13. april 2020	Påskeferie			
27. april 2020			Møde 2 Fastlæggelse af prioriteringskriterier samt præsentation og drøftelse af kommunernes oplæg til indsatser og prioritering af disse. Kl. 16-19 (Online)	Afholdt
30. april 2020		Møde 4 Drøftelse af status og det videre arbejde. Kl. 13-14 (Online)		Afholdt
27. maj 2020	Møde i Gudenåkomitéens Embedsmandsgruppe – orientering om status			Afholdt
9. juni 2020			Møde 3 Oplæg om tidligere indsatser samt oplæg fra de kommunale teknikere om nuværende forslag til indsatser samt gruppearbejde om konkrete strækninger. Kl. 16-21 (Søndermølle Kultur- og Naturcenter)	Afholdt
16. juni 2020		Møde 5 Kl. 13-15 (Silkeborg Rådhus)		Afholdt
19. juni 2020	Møde i Gudenåkomitéen – orientering om status			Afholdt

Dato	Overordnede deadlines	Teknikergruppe	Vandråd	Status
24. juni 2020			Møde 4 Kl. 16-19 (Søndermølle Kultur- og Naturcenter)	Afholdt
27. juni – 9. august 2020	Sommerferie			
11. august 2020			Møde 5 Kl. 16-19 (Søndermølle Kultur- og Naturcenter)	Afholdt
Efteråret 2020	Politisk behandling af vandrådsarbejdet i kommunerne og godkendelse af Vandrådet.			
10.-18. oktober 2020	Efterårsferie			
19. oktober 2020 (alternativt 2. november 2020)	Møde i Gudenåkomitéens Embedsmandsgruppe – orientering om status			
13. november 2020 (alternativt 30. november 2020)	Møde i Gudenåkomitéen – orientering om status			
22. november 2020	Deadline for indsendelse af forslag til indsatsprogrammet til Miljø- og Fødevarerministeriet			

Bilag 9

Til Gudenåkomitéen

Silkeborg Kommune
Søvej 1, 8600 Silkeborg

Att. Projektleder, Mathias Utoft Jørgensen

27. oktober 2020

Anmodning om at udvide følgegruppen til projekt om helhedsplan for Gudenåen

---

Landbruget bakker op om arbejdet med en helhedsplanlægning af Gudenå-systemet for at håndtere den stigende nedbør, det lokalt stigende grundvand og den stigende havvandsstand. På vegne af landbrugsorganisationerne langs Gudenåen anmoder jeg om, at følgegruppen til projektet om helhedsplanen for Gudenåen udvides med to regionale repræsentanter – en fra landbruget og en fra naturorganisationerne – for at sikre lokal forankring. Vi er bekendt med, at projektet løber over en kortere periode og er på vej ind i sin afsluttende fase, men er af den overbevisning, at løsningerne skal findes gennem samarbejde hen over de næste mange år.

Landbruget samarbejder allerede med kommunerne i regi af Gudenåkomitéen - særligt i forhold til den kollektive indsats omkring kvælstof - og det er nærliggende at fortsætte og udvide det gode samarbejde. På seneste møde i Gudenåkomitéen, hvor landbruget deltog, kom dette ønske også til udtryk fra begge parter. Hvis vi skal lykkes med gode projekter og implementering af helhedsplanen, er det afgørende med en lokal forankring og fælles forståelse på tværs af nøgleinteressenterne, hvilket allerede starter i den tidlige fase.

En helhedsplan for Gudenåen rummer naturligvis interesse af national karakter, og vi er glade for, at Landbrug & Fødevarer er repræsenteret. Løsningerne og implementeringen af planen skal dog findes og forankres lokalt, og det er derfor vigtigt, at viden om projektet også deles med lokale aktører. Ved at sikre, at lokalformændene ved, hvad der foregår, og inddrages i relevant omfang, skabes det bedste udgangspunkt. På den måde kan misforståelser og frustrationer om processen undgås. Det samme gør sig gældende for de grønne organisationer.

I landbrugsorganisationerne omkring Gudenåen, har vi netop et godt samarbejde, med undertegnet som tovholder på tværs, der let kan sikre kommunikationen videre ud.

På vegne af en række af landbrugets organisationer i det Midt- og Østjyske

Med venlig hilsen

Maria Pilgaard &
Miljøpolitisk Rådgiver
Foreningssekretariatet, Velas

Erik Jørgensen
Chefkonsulent, Vand & Natur
Landbrug & Fødevarer

Bilag 10

Kære Borgmestre i de 7 Gudenåkommuner

28. oktober 2020

Status for arbejdet med helhedsplanen for vandhåndteringen i Gudenåen

Gudenåkomitéen er, som bekendt, den daglige politiske referencegruppe for helhedsplanen for vandhåndteringen i Gudenåen. Det er i denne egenskab, at vi nu fremsender en orientering til borgmestergruppen om status for arbejdet.

Overordnet set er arbejdet med helhedsplanen kommet godt i gang. Gudenåkomitéen, mødtes første gang om opgaven d. 19. juni 2020. Her besluttede komitéen at nedsætte en følgegruppe bestående af følgende interesseorganisationer:

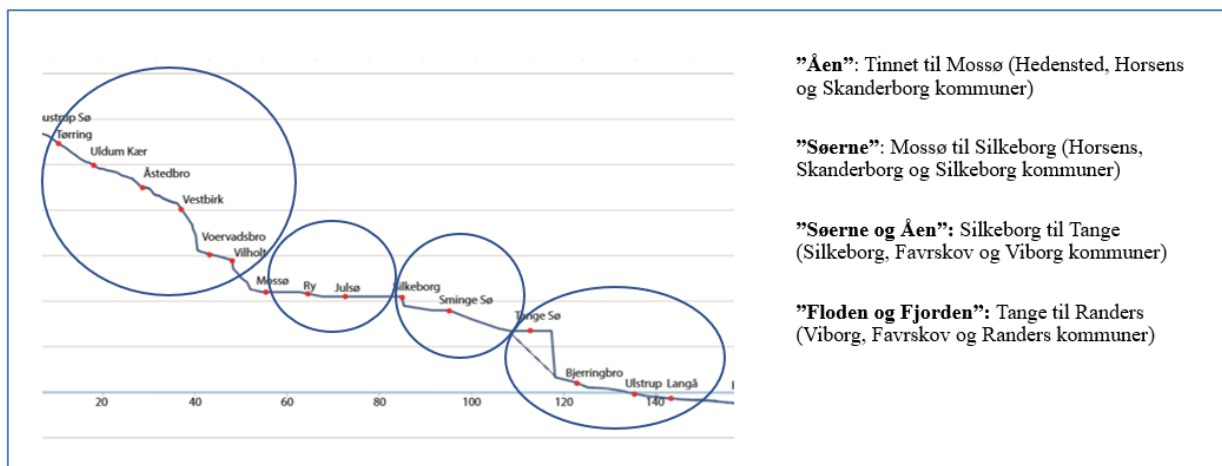
- Danmarks Naturfredningsforening
- Danmarks Sportsfiskerforbund
- Landbrug og Fødevarer
- Bæredygtigt Landbrug
- Danske Vandløb
- Ferskvandsfiskeriforeningen
- Miljøstyrelsen
- Gudenåsamarbejdet
- Friluftsrådet
- Region Midtjylland
- DANVA

Følgegruppen er et rådgivende forum for Gudenåkomitéen i overordnede spørgsmål, der hører under "Helhedsplanen for vandhåndteringen i Gudenåen". Følgegruppens overordnede funktion er at sikre, at fokus og indhold i helhedsplanen er afstemt på tværs af interesseorganisationer.

Gudenåkomitéen havde første møde med følgegruppen d. 24. september 2020.

Dagsordenspunkterne om helhedsplanen for vandhåndteringen fra Gudenåkomitémødet d. 19. juni 2020 er indsat som bilag 1. Referatet fra Gudenåkomitéens møde med Følgegruppen d. 24. september 2020 er indsat som bilag 2

For at sikre inddragelse af lokale perspektiver langs Gudenåen afholdes der i alt 4 workshops, svarende til 4 forskellige strækninger langs Gudenåen (for inddeling, se billede herunder). De 4 workshops gennemføres fra d. 27. oktober til d. 5. november 2020.

Desuden vil Gudenåkomitéen afholde et TEMAmøde i det tidlige forår 2021, hvor arbejdet med helhedsplanen præsenteres og der bliver mulighed for en bred drøftelse heraf. Til dette TEMAmøde inviteres følgegruppen, deltagere fra de 4 strækningsworkshops, de politiske fagudvalg samt borgermestrene i de 7 Gudenåkommuner.

De 7 Gudenåkommuner har i samarbejde med Region Midt udarbejdet en værdianalyse omkring Gudenåen ved oversvømmelsessituationer (EU projektet Coast to Coast Climate Challenge - C2C CC). Denne undersøgelse giver et overblik over de værdier, som er påvirkede ved oversvømmelser samt hvordan de forskellige aktørgrupper påvirkes af oversvømmelserne.

Arbejdet med at identificere og samle et overblik over potentielle virkemidler har pt. fokus på at afdække potentialet for at tilbageholde vand i oplandet til Gudenåen, i Gudenådalen og i de store søer.

Den indhentede viden fra de forskellige arbejder skal nu samles og bearbejdes. Det forventes, at der kan foreligge et bruttooverblik over udfordringer, interesser, nedslagspunkter og potentielle virkemidler ved årsskiftet, som i løbet af foråret skal kvalificeres og beskrives nærmere bl.a. i samarbejde med følgegruppen.

Med venlig hilsen

Karen Lagoni
Formand, Gudenåkomitéen

Claus Løwe Klostergård
Næstformand, Gudenåkomitéen

Bilag 1

Uddrag af punkter vedr.
Gudenå Helhedsplan fra referatet fra
Gudenåkomitéens møde d. 19. juni 2020

Punkt 5. Gudenå Helhedsplan i regi af Gudenåkomitéen

Baggrund

Gudenåkomitéen besluttede på møde 6. december 2019 at sende en skrivelse til de 7 Gudenåborgmestre, hvor Gudenåkomitéens gav udtryk for, at de forventede at have en rolle at spille i en kommende helhedsplan for Gudenåen (klimatilpasning/vandhåndtering). Skrivelsen blev afsendt 12. december 2019 (bilagt).

På mødet gennemgås planerne for den kommende helhedsplan samt hvilken rolle Gudenåkomitéen er tiltænkt heri.

Sekretariatets bemærkninger

Borgmestrene blev på møde 5. februar 2020 præsenteret for et oplæg til en helhedsplan (bilagt).

Resultatet af mødet (bilagt) blev, at borgmestrene indstillede oplæg til helhedsplan til godkendelse i de 7 kommuner

Der var enighed om, at helhedsplanen skal favne et fælles ambitionsniveau for en helhedsorienteret indsats i Gudenåen og samtidig sikrer at der sker en koordinering af de indsatser der kræver en koordinering mellem kommuner. Planen skal ikke stå i vejen for at der igangsættes lokale initiativer i de enkelte kommuner.

Tidsplanen blev på borgmestermødet skærpet, således, at arbejdet med helhedsplanen skal være færdigt senest 1. juli 2021. Derudover må arbejdet med helhedsplanen ikke forsinke de nødvendige handlinger, der umiddelbart kan igangsættes.

Borgmestrene indstillede til godkendelse i de 7 kommuner, at den anvendte økonomiske fordelingsnøgle inden for en samlet budgetramme til ekstern bistand på 1 mio. kr., er den samme fordelingsnøgle, som anvendes af Gudenåkomitéen.

Oplægget til organisering af arbejdet blev også godkendt, og borgmestrene indstillede forslag til organisering af arbejdet til godkendelse i de 7 kommuner. Gudenåkomitéens forventning om at spille en rolle i tilblivelsen af helhedsplanen er imødekommet, og rent organiseringsmæssigt vil Gudenåkomitéen fungere som faglig politisk arbejdsgruppe for Borgmestergruppen (politisk styregruppe). Gudenåkomitéens rolle er at tage stilling til politiske og tværkommunale problemstillinger og indstille væsentlige politiske problemstillinger til borgmestergruppen. Gudenåkomitéen forventes at kunne have dialog med en ekstern følgegruppe af centrale interessenter, der også repræsenterer planens geografiske udstrækning. Gudenå Helhedsplan forslås som nyt, fast punkt på komitéens dagsordner så længe det er relevant

Alle kommuner har tiltrådt udarbejdelsen af Helhedsplanen. Projektleder på Gudenå Helhedsplan startede d 1. april 2020, og arbejdet er i gang.

Bilag

Bilag 6: Gudenåkomitéens henvendelse af 12. december 2019 til de 7 Gudenåborgmestre vedr. Gudenå Helhedsplan_wp

Bilag 7: Dagsorden for borgmestermøde om helhedsplan Gudenå 5. februar 2020

Bilag 8: Oplæg til helhedsplan for Gudenåen til borgmestermøde

Bilag 9: Referat_Borgmestermøde_helhedsplan_Gudenå_05-02-20

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning
- Gudenå Helhedsplan forekommer som nyt, fast punkt på komitéens dagsordner så længe det er relevant

Beslutning

Indstillingen godkendt

Punkt 6. Introduktion Gudenå Helhedsplan

Baggrund

Der udarbejdes en helhedsplan for vandhåndteringen i Gudenåen på tværs af de 7 Gudenåkommuner – Gudenå Helhedsplan. Helhedsplanen afleveres til sommer i 2021.

Projektleder på Gudenå Helhedsplan, Mathias Utoft Jørgensen, giver på mødet en orientering om Gudenå Helhedsplan som optakt til drøftelser og beslutninger i komitéen til det videre arbejde med Gudenå Helhedsplan.

Sekretariatets bemærkninger

Formålet med helhedsplanen er at planlægge håndtering af vandet for at imødegå konsekvenserne af mere vand og højere vandstand i Gudenåen ved at få kortlagt omfanget af gener, og anvise løsningsmuligheder og handlinger.

Helhedsplanen skal, som minimum, indeholde følgende:

- Identifikation og kortlægning af udfordringer med vandet
- Værdisætning af skader på ejendomme og arealer
- Virkemidler
  - o Helhedsorienterede løsninger
  - o Lokale løsninger
- Prioritering af indsatser
- Lokale fokuspunkter
- Ansvarsfordeling; myndigheder, beredskab og den enkelte borger
- Natur- og miljøhensyn

Det geografiske omfang for projektet er Gudenåens hovedløb og de vandløbsnære arealer heromkring. Indsatsområdet udgøres af hele oplandet til Gudenåen, da vandhåndtering længere ude i sidegrenene kan have betydning for vandet i selve ådalen.

I arbejdet med helhedsplanen indarbejdes vandløbsmodellen fra EU-projektet Coast to Coast for Gudenåen. Modellen udbygges i punkt 8.

For at helhedsplanen udarbejdes på det bedst mulige grundlag, anbefales en bred interessentinddragelse. I den forbindelse har Gudenåkomitéen mulighed for at nedsætte en følgegruppe bestående af forskellige interessenter. På mødet fremlægger projektleder for Gudenå Helhedsplan til sammensætning af følgegruppe og oplæg til formål med følgegruppen. Som konsekvens af Gudenåkomitéens rolle i Gudenå Helhedsplanen foreslås et dels et opstartende møde med følgegruppen efteråret 2020, samt et arrangement (TEMAMøde) i direkte forlængelse af komitéens afsluttende møde i 2020, hvor Gudenåkomitéen kan invitere en bredere kreds af interessenter til at komme med input til Gudenå Helhedsplanen. Et tilsvarende arrangement kan overvejes til primo 2021.

På Gudenåkomitémødet d. 19. juni fremlægger projektlederen for helhedsplanen et oplæg til interessentinddragelse og processen for arbejdet med helhedsplanen.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen drøfter og beslutter processen for arbejdet med Helhedsplan for vandhåndteringen i Gudenåen.
- Gudenåkomitéen drøfter og beslutter afholdelse af opstartsmøde for følgegruppen samt for TEMAmødet 2020.
- Gudenåkomitéen drøfter og beslutter følgegruppens sammensætning.
- Gudenåkomitéen drøfter kommissorium, og beslutter, at der administrativt herefter kan udarbejdes et kommissorium for følgegruppen på baggrund af drøftelserne på mødet

Beslutning

Indstillingen godkendt.

En tidligere Borgmesterorientering end præsenteret på mødet blev besluttet for at synliggøre arbejdet med Gudenå Helhedsplan inden den kommende våde sæson. Orienteringen kunne være en skrivelse fra Gudenåkomitéen.

Det blev besluttet at tilføje GudenåSamarbejdet til listen over emner til følgegruppen, da GudenåSamarbejdet går på tværs af de 7 Gudenåkommuner. Rækken af interessenter ser følgende således ud (alfabetisk arrangeret):

Bæredygtigt Landbrug
Danmarks Naturfredningsforening
Danmarks Sportsfiskerforbund
Danske Vandløb
DANVA
Ferskvandsfiskeriforeningen
Friluftsrådet
GudenåSamarbejdet
Landbrug & Fødevarer
Miljøstyrelsen
Region Midtjylland

Deltagerantallet i følgegruppen blev foreslået reduceret til 1 repræsentant og 1 suppleant pr. interessent.

Brugerrådet for Sejlads involveres i arbejdet med Gudenå Helhedsplan via orienteringer på deres egne møder, som herefter kan give en samlet tilbagemelding.

I kommissoriet for følgegruppen skal præciseres, at deltagerne er forpligtede til at koordinere med deres respektive bagland mellem møderne.

Bilag 2

Referatet fra møde d. 24. september 2020
mlm. Gudenåkomitéen og Følgegruppen
for Gudenå Helhedsplan

Samlet opsummering af mødets oplægsdel (dagsordenpunkt 1 – 4):

Formandskabets takkede indledningsvist følgegruppen for at deltage i arbejdet med helhedsplanen. Mødet mellem Gudenåkomitéen og følgegruppen er det første af pt. 3 planlagte møder. Der var afbud til mødet fra Gudenåkomitéens repræsentant fra Horsens Kommune, og repræsentanten fra DANVA deltog i mødet på Skype. Som en del af interessentinddragelsen kontaktes følgegruppens medlemmer for at følge op på refleksioner på det første følgegruppemøde (opfølgende interviews).

Projektleder på Gudenå Helhedsplan, Mathias Utoft Jørgensen, gav en introduktion til arbejdet med Helhedsplanen. Arbejdet med helhedsplanen er et samarbejde mellem de 7 Gudenåkommuner. Formålet er at planlægge håndteringen af vandet for at imødegå konsekvenserne af mere vand og højere vandstand i Gudenåen ved at få kortlagt omfanget af gener og anviser løsningsmuligheder og handlinger. Helhedsplanen bygger videre på det arbejde, der er foretaget i projektet [Coast to Coast, C12 Gudenåen](#), hvor der bl.a. er udviklet en vandløbsmodel for Gudenåen. Der arbejdes på at screene for potentialet for vandparkering i oplandet til Gudenåen for at afdække eventuelle muligheder for indsatser til dette virkemiddel. Helhedsplanen samles som en digital plan. De enkelte virkemidler præsenteres i et skema, som beskriver det enkelte virkemiddel nærmere gennem eksempelvis effekten ved virkemidlet, hvad løser det, gældende lovgivning, pris, afledte effekter mv.

Indsamling af inputs til helhedsplanen sker igennem forskellige aktiviteter bl.a. via Gudenåkomitéen og den tilhørende følgegruppe samt gennem lokale fokusgruppe workshops 4 steder ved åen. Følgegruppen inviteres til at deltage i de workshops, der laves i efteråret for fokusgrupperne. Følgegruppen var interesseret i at vide, om følgegrupperne var åbne for alle eller om man blev inviteret til at deltage hertil. Man vil blive inviteret, men deltagerantallet afhænger dog af Corona-situationen. Projektlederen blev opfordret til at sikre, at skovejere (fx NST Søhøjlandet) blev inviteret med, da skovejere kan være en del af løsningen. Følgegruppen kan ifm. de opfølgende interviews bringe yderligere interessenter i spil.

Følgegruppen bemærkede det positive i at inkludere oplandsanalyser i Helhedsplanen, idet oplandet leverer vand til Gudenåen, som står for den videre transport. Der blev spurgt til, hvorvidt der tages hensyn til områder der sætter sig. Helhedsplanens projektleder vil få dette spørgsmål afklaret.

Som svar på et opklarende spørgsmål på hvorvidt helhedsplanen regnede på sideeffekter af anvendte virkemidler, oplyste projektlederen, at disse ville blive beskrevet ift. de enkelte virkemidler. Projektlederen noterede endvidere opfordringen til at medtage tømningstiden i modellen og ikke kun fyldningstiden.

Henrik Vest Sørensen, teamleder for Klima og Vand, Region Midtjylland og Miriam Jensen, Erhvervs-ph.d. stud., berettede på mødet om den igangværende værdianalyse af Gudenåens forløb. Der blev her gennemgået, hvad de foreløbige resultater af analysen viser og hvad analysen kan benyttes til fremadrettet. Særligt vigtigt blev det her fremhævet at analysen skal bidrage til et overblik over de interesser og værdier der eksisterer langs med åen og til en

yderligere forståelse af at det omhandler om mere og andet end oversvømmelser. Værdianalysen skal bidrage til den fremtidige, tværgående indsats i helhedsplanen.

Birgitte Hoffmann fra Aalborg Universitet gav et oplæg om, hvordan det forandrede klima sætter eksisterende arealanvendelser i byen og i det åbne land under pres, og eksempler på løsninger herpå, som rækker ud over blot vandhåndtering. Klimatilpasning, der på nye måder giver plads til vandet, kan være et springbræt til lokal udvikling og løsning af samfundsudfordringer. Forskning viser, at investeringer i klimatilpasning kan skabe værdier for på en række andre områder (biodiversitet, erhvervsudvikling, friluftsliv, turisme, omstilling af landbrug, sundhed, kultur, fællesskaber, innovation og læring). Der blev på mødet givet eksempler fra Danmark og Tyskland på hvordan en klimarobust løsning har bidraget til at skabe rekreative værdier, byudvikling, øget turisme og beskæftigelse.

Helhedsplanen for Gudenåen vurderes at have helt unikke kvaliteter og potentialer for at blive en ramme for bæredygtig udvikling samt et nationalt og internationalt eksempel på et klimarobust og langsigtet samarbejde på tværs af kommuner og sektorer. Der lød en opfordring til ikke at se økonomien for snævert. En ambitiøs helhedsplan er en ramme, der inspirerer og engagerer andre aktører (virksomheder/foreninger/borgere/fonde) til at investere ressourcer og udvikle initiativer, der bygger videre.

Samlet opsummering af mødets dialogdel (dagordenspunkt 5-6):

Følgegruppen tog efter oplæggene hul på dialogen om Gudenå Helhedsplan, som blev vurderet som et godt grundlag for at skabe en langsigtet løsning på udfordringerne med den øgede vandmængde. Tidlig og løbende inddragelse blev nævnt som både positivt og nødvendig for at skabe ejerskab til planen. Da debatten var bred, er hovedpointerne samlet punktvis i hovedemner herunder:

Betragtninger om økonomi:

- Vandet kan ikke trylles væk. Hvis der skal være plads til vandet, er der nogle, der mister noget. Det kræver kompensation. Der blev fremført synspunkter for fuld kompensation, men også for delvis kompensation. Det er en samfundsopgave, der skal løses.
- Det kræver mange penge at skabe noget ordentligt og langsigtet. Behovet for statslig finansiering blev drøftet. Der er behov for en samlet finansieringspulje; nuværende system er for fragmenteret og kompliceres af at alt efter hvilken pulje, der skal søges, findes der forskellige regler.

- Nogle ting kan løses, andre ting må afskrives. Konkret blev pulje til opkøb af huse uden jord foreslået.
- Man skal huske de dynamiske effekter - udgifter til en klimaløsning kan give indtægter fx på oplevelsesøkonomien. Trækstien/"Krominoen" er konkrete eksempler fra Gudenåen, hvor der kan tjenes penge på naturen. Gudenåkomitéens studietur til Scotland viste, at der kunne skabes rekreative løsninger på oversvømmelsesproblematikken samtidig med, at der skabes god natur.
- Interessante perspektiver i flersidet arealanvendelse, herunder også nye erhverv som følge af klimatilpasning (jobgenerering).
- Ved at tænke stort tiltrækkes nemmere investeringer og midler fra fonde.

Betragtninger om virkemidler/værktøjer:

- alle virkemidler bør undersøges, da det ikke forventes at et enkelt virkemiddel kan løse udfordringerne. Der er hensyn at tage til at vores vandløb lever op til gældende mål og lovgivning, hvilket sætter krav til virkemidlerne. Ændring af regulativerne kan grundet klagenævnsafgørelser i april 2020 være vanskelige. En retslig, juridisk vurdering af de enkelte virkemidler og Helhedsplanen blev anbefalet.
- Som medvirkende årsager til de nuværende udfordringer blev øget grødemængde drøftet. Effekten af grødeskæring opleves kortvarigt. En langsigtet løsning kræver noget andet. Det blev foreslået at medsende rapport fra 2016 om grødeskæring ifm. referatets rundsendelse.
- Multifunktionel jordfordeling vurderes interessant (lodsejere). Collective Impact blev ligeledes nævnt.
- Hvornår vil man lukke "parkeret" vand ud? Afstrømning vurderes at være vigtig.

Følgegruppen have følgende forslag til muligt indhold på TEMAmøde d 13. november 2020.

- Fremlæggelse af den færdige værdikortlægning
- Gudenåmodellen
  - beregninger på afstrømning
  - manningtal

- placering af bygværker (dæmninger)
  - hvor skal vandet parkeres
- Grødeskæring
  - Oplæg (fx af hydrolog) om fakta om grønnskæring
  - Oplæg om grønnskæringsrapport (2016)
- Bæredygtigt Landbrug tilbød oplæg om notat fremsendt til Silkeborg, Favrskov, Viborg og Randes kommuners borgmestre
- Oplæg om juridiske udfordringer ved de forskellige virkemidler
- Oplæg om grundvand og grundvandsstigning
- Oplæg om flersidet arealanvendelse – fjerne næringsstoffer, klimasikring.
- Eksempler på hvilke nye typer erhverv, der kunne tænkes at udspringe som følge af klimapasning
- Oplæg om ”Collective Impact” og/eller den igangværende ordning om Multifunktionel Jordfordeling

Bilag 11

Dette bilag er ikke tilgængeligt i henhold til loven om webtilgængelighed.

Har du spørgsmål til bilaget indhold, er du velkommen til at kontakte Gudenåkomitéens koordinator Majbritt Kjeldahl
Lassen på tlf. 51 44 49 43 eller e-mail: makla@silkeborg.dk

Om Gudenåkomitéen, tværkommunalt samarbejde og årsagen til besøget

Karen Lagoni
Formand for Gudenåkomitéens

Hvem er med i Gudenåkomitéen?

Gudenåkomitéen dækker stort geografisk område:

Randers Fjord oplandet

- 13 kommuner har areal i oplandet til Randers Fjord
- Alle 13 er inviteret til det tværkommunale samarbejde
- **7 kommuner har sagt ja tak:** Randers, Favrskov, Viborg, Silkeborg, Skanderborg, Horsens, Hedensted

De øvrige 6 kommuner orienterer sig via dagsordener/referater
(Aarhus, Norddjurs, Syddjurs, Ikast-Brande, Odder og Vejle)

Gudenåkomitéens organisering

Komitéen er organiseret som **et politisk organ**

Hver deltagende kommune udpeger ét medlem (typisk v. konstitueringen efter byrådsvalget)

Komitéens medlemmer vælger på deres første møde i en ny byrådsperiode **en formand og en næstformand blandt sig**

Gudenåkomitéens politiske besætning af følger byrådsperioden

Gudenåkomitéen

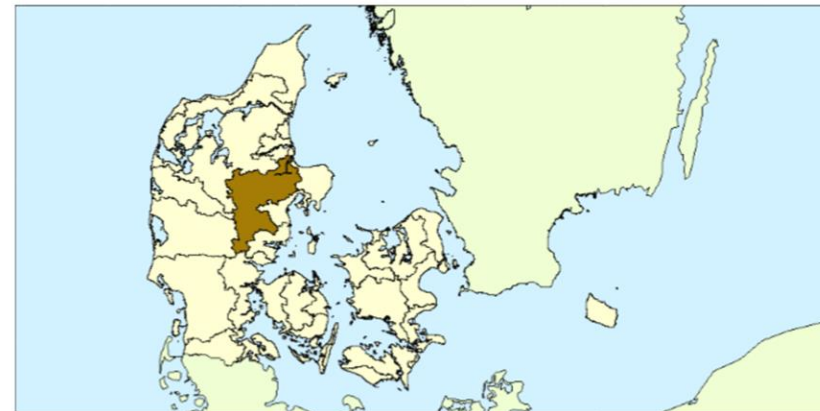
Gudenåkomitéen = **rådgivende, politisk samarbejde**

Der er **IKKE** afgivet selvstændig myndighedskompetence fra Byrådene til komitéen

Komitéen giver fælles anbefalinger videre til deres respektive kommunalbestyrelser – som så vedtager/beslutter

Komitéen kan vælge at komme med fælles udtalelser om specifikke emner og afgive fælles høringssvar

Gudenåkomitéens høringssvar til vandplanen for Randers Fjord

Høringssvar til Naturstyrelsen

Til
Miljø- og Fødevareministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

21. marts 2019

Høringssvar fra Gudenåkomitéen til Miljøstyrelsens arbejdsprogram for 3. generation vandområdeplaner

Miljø- og fødevareministeriet har den 21. december 2018 fremlagt udkast til arbejdsprogram og tidsplan for forberedelsen af 3. generation vandoplandsplaner i 6 måneders høring. Arbejdsprogrammet fremlægger planerne for, hvordan vandområdeplanerne for 2021-2027 skal forberedes, og hvordan interesserede parter tænkes inddraget i arbejdet.

Gudenåkomitéen er ikke kun Gudenåkomitéen – den er også **Vandoplandsstyregruppe**

Opgave fra Staten (2009) til kommunerne: gå sammen om at være VandOplandsStyregruppe (VOS); etablering af vådområder (fjerne N og P)

Bred enighed blandt kommunerne i Randers Fjord oplandet:
Gudenåkomitéen oplagt valg til at håndtere opgaven.

Formanden for VOS = Formanden for Gudenåkomitéen (VOS vedtægter)
Emner om vådområder behandles i separat blok på Gudenåkomitéens møder.

Vådområdeopgaven

Landbrugets organisationer en af de vigtigste interessenter i arbejdet med at etablere vådområder.

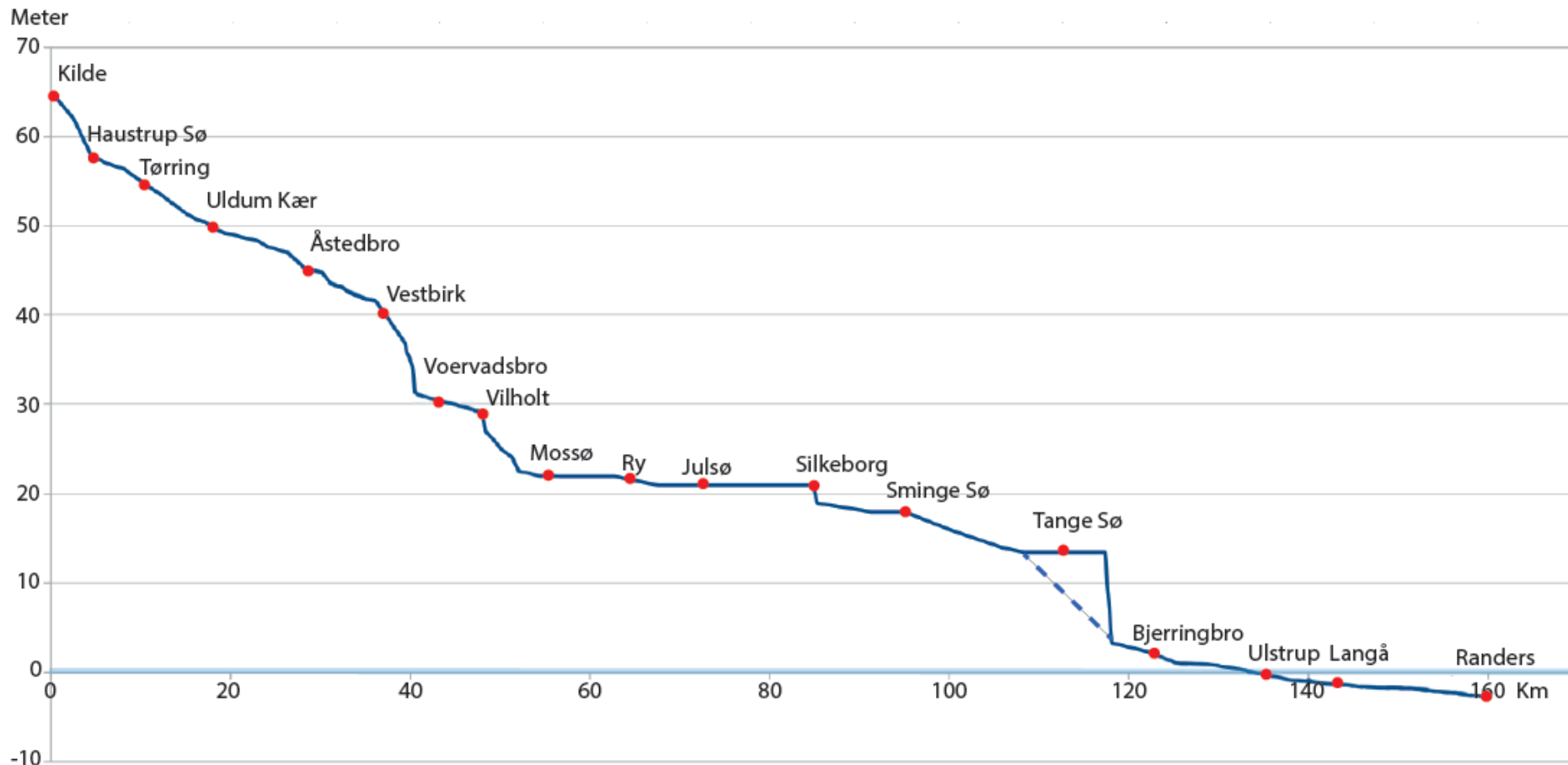
I **høj grad etableret fælles fodslag** om at få opgaven løst

Landbruget mødes regelmæssigt med Gudenåkomitéen (VOS)

- drøfter fremdrift, udfordringer, løsningsmodeller
- fælles henvendelser til Miljø- og fødevareministeren
- **Nyt: ønsker at drøfte klimatilpasning**

Vand løber nedad og breder sig på flade områder

Den lange og usædvanligt våde periode i efteråret 2019 - vinteren 2020 fik Gudenåen til at gå over sine bredder flere steder

Planen er tidligst klar næste år, men selvom det er svært at blive enige, ligger bolden hos kommunerne, lyder det fra ministeren. Så hun kommer ikke med en færdig løsning, der med et fingerknips kan få problemerne til at forsvinde.

- Vi kan jo godt høre, at der er nogle barrierer, men i sådan et langt vandssystem, som Gudenåen er, der bliver man nødt til at snakke sammen på tværs af kommunegrænserne. Derfor er der behov for, at man får løst det her mere grundlæggende, siger Lea Wermelin (S)

Minister: Grødeskæring må ikke blive til religionskrig

Miljøminister Lea Wermelin besøgte Svostrup Kro for at høre om udfordringer med oversvømmelser

28. september 2020, 17

Miljøminister Lea Wermelin besøgte Svostrup Kro, hvor hun hørte om oversvømmelser. Foto: Martin Ballund

Økonomi

Gudenåkomitéens arbejde finansieres med et bidrag fra hver enkelt kommune efter en **fordelingsnøgle**, der svarer til **den enkelte kommunes procentvise arealandel af det samlede opland**.

Gudenåkomitéens medlemskommuner	Fordelingsnøgle (%)	Medlemsbidrag 2020
Silkeborg Kommune	26	156.000
Favrskov kommune	19	114.000
Viborg Kommune	16	96.000
Randers Kommune	15	90.000
Skanderborg Kommune	11	66.000
Horsens Kommune	8	48.000
Hedensted Kommune	5	30.000
I alt	100	600.000

Velkommen til Gudenåkomitéens hjemmeside

Her kan du læse om det tværkommunale samarbejde omkring Danmarks eneste flod - Gudenåen. Komitéens fokus er beskyttelse og benyttelse af Gudenåen.

Klimatilpasning af Holstebro

Udfordringer med vand

Besøg af Gudenåkomiteen

Fredag den 9. oktober 2020

Karsten Filsø
Formand for Natur-, Miljø- og Klimaudvalget

Kulturen til forskel

HOLSTEBRO
KOMMUNE

Program – Byrådssalen 10³⁰ - 11⁴⁵

Oplæg fra Gudenåkomitéen om bevæggrunden for besøget
v./Karen Lagoni (Formand for Gudenåkomitéen)

Oplæg om Storå og Holstebros udfordringer med vand
v./ Karsten Filsø, Formand for Natur-, Miljø- og Klimaudvalget

Oplæg om udfordringer med kulturarv og beskyttet natur
v./ Torben Mølgaard, Chef for Natur, Miljø og Byggesag

Oplæg om Holstebro Kommunes varslingsmodel
v./ Torben Mølgaard, Chef for Natur, Miljø og Byggesag

Tid til yderligere spørgsmål før afgang til frokost ("Rådhuskælderen" kl. 12.00)

20-10-2020

Behovet for handling

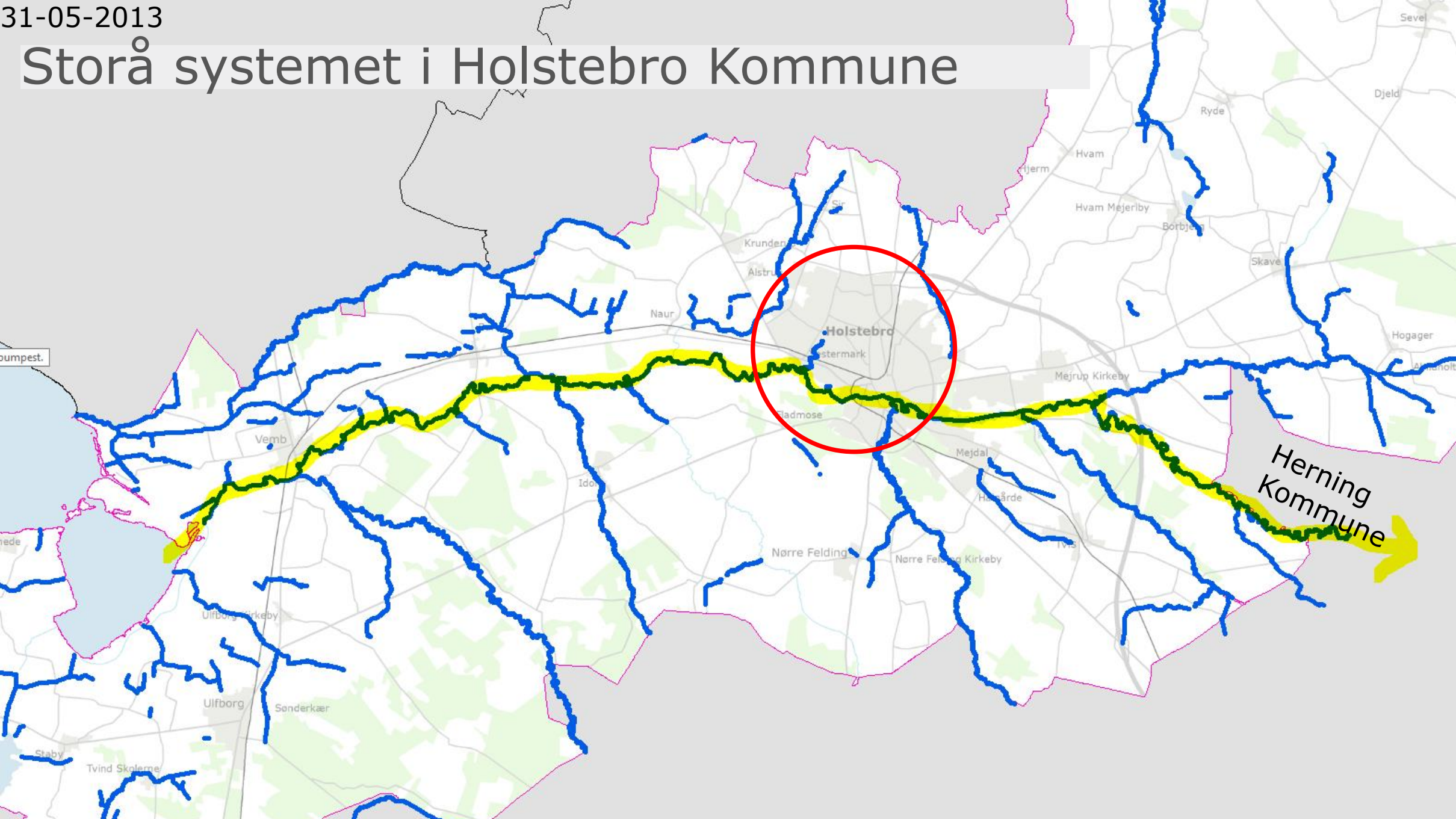
Oversvømmelser i 100 år - men det bliver værre

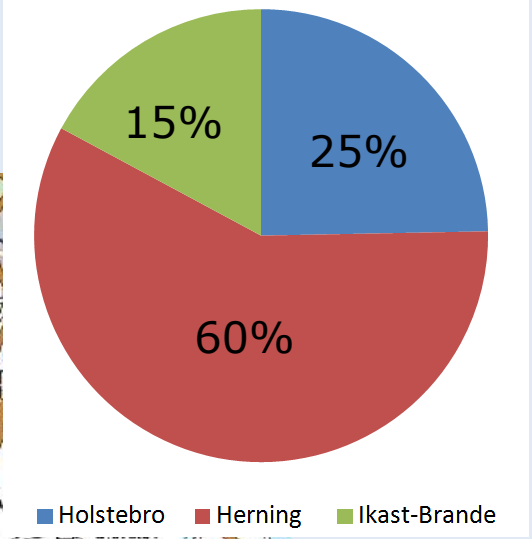
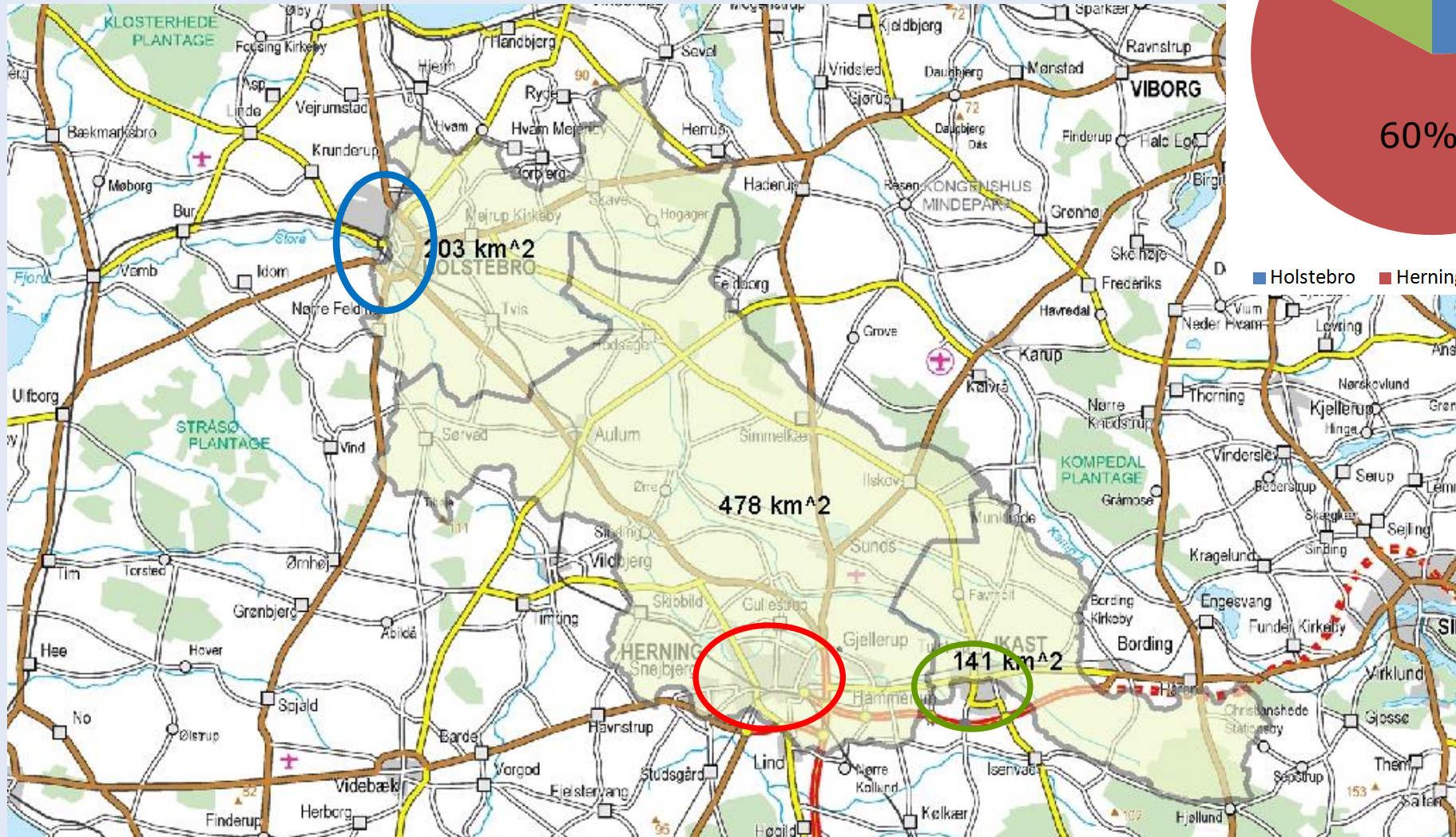
31-05-2013

Storå systemet i Holstebro Kommune

Storå oplandet

Projektets aktører

- Vestforsyning: Aftale om 100 % medfinansiering af forsyningsselskabet.
- Landmanden som vandforvalter – Lodsejere, der lægger jord til vandtilbageholdelse.
- Samarbejde med Landboforening/dialogmøder m lodsejere
  - Kompensation for råderet (150 ha) (kompensation frem for forsikringsordning)
  - Frivilligaftaler om naturtiltag (10 - 25 ha)
- Fokus på særinteresser (næste slides)

Kulturen til forskel

HOLSTEBRO
KOMMUNE

Projektets kommunikation med interessenterne

Fælles møder efter målrettet invitation

- Lodsejer med jord i oversvømmelsesområderne
- Lodsejere ved Vandkraftsøen
- Husejere ved Vigen (højvandsmur)
- Lodsejere, der skal afgive jord til anlægsarbejder

Individuelle lodsejermøder

- Interessetilkendegivelse om naturtiltag
- Erhvervelse af jord

Borgerrettet information (til alle)

- Infostand ved fritidsmesse
- Plancher ved Vejdirektoratets udstilling og Tvis Mølle Naturlab
- Afholdelse af informationscafe under VVM-høringsproces

Interesseorganisationerne

- Individuelle særinteresser kontra brede samfundshensyn og blik for helheder

Presse

- Utålmodig for løsninger og ensidigt fokus på de selvbestaldede eksperter

Storebro siden 1855

Kolonihaverne januar 2011

Klimatilpasning af Holstebro

Udfordringer med vand

Besøg af Gudenåkomiteen

Fredag den 9. oktober 2020

Torben Mølgaard
Chef i Teknik og Miljø

Kulturen til forskel

HOLSTEBRO
KOMMUNE

Program – Byrådssalen 10³⁰ - 11⁴⁵

Oplæg fra Gudenåkomitéen om bevæggrunden for besøget
v./Karen Lagoni (Formand for Gudenåkomitéen)

Oplæg om Storå og Holstebros udfordringer med vand
v./ Karsten Filsø, Formand for Natur-, Miljø- og Klimaudvalget

Oplæg om udfordringer med kulturarv og beskyttet natur

v./ Torben Mølgaard, Chef for Natur, Miljø og Byggesag

Oplæg om Holstebro Kommunes varslingsmodel

v./ Torben Mølgaard, Chef for Natur, Miljø og Byggesag

Tid til yderligere spørgsmål før afgang til frokost ("Rådhuskælderen" kl. 12.00)

Inspiration til en løsning

Rammer for en løsning

- Krav om handling lokalt, fra staten- og fra EU - for at beskytte værdier for 4,3 mia.
- Beskyttelsesniveau til 100 års hændelsen år 2100 (Nyt krav på vej vedr. 1000 års hændelser)
- Mulighed for medfinansiering fra forsyningsselskabet (lov 2013)
- Vandgennemstrømning 4 – 60 m³/sek; ekstremere på 100 - 120 m³/sek.
- Vandparkering af op til 4,6 mjo. m³ – Vandkraftsøen indeholder 1,1 mio m³
- Vandkraftsøen kan fyldes på 3 timer og den samlede kapacitet på 12 timer
- Anlæggets anvendelse forventes i størrelsesorden 5 – 10 dage, 1- 2 gange hvert 10. år.
Fuld anvendelse forventes én gang hver 100 år.

Løsning: Vandparkering og højvandsmur

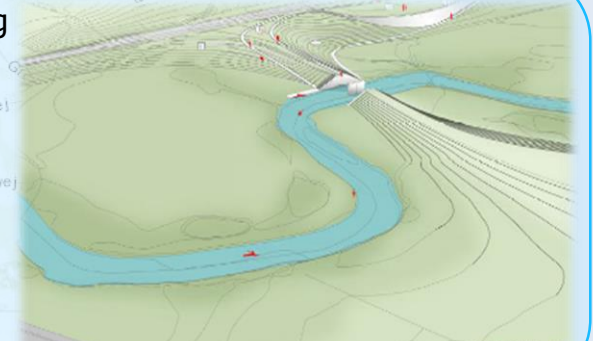
2. Vandkraftsø

- Ny dæmning
- Kulturarvsområde
- Vandkvalitet
- Sediment
- Fisk/passage

1. Ådalsdæmning

- Landskab
- Fauna på land
- Vandkvalitet
- Sediment
- Fisk/passage
- Natur (Rigkær)

3. Højvandsmur

Optimering af vandgennemstrømningen i ekstremssituationer

Kulturen til forskel

HOLSTEBRO
KOMMUNE

Udfordringer med vand og natur, landskab og Energinets master

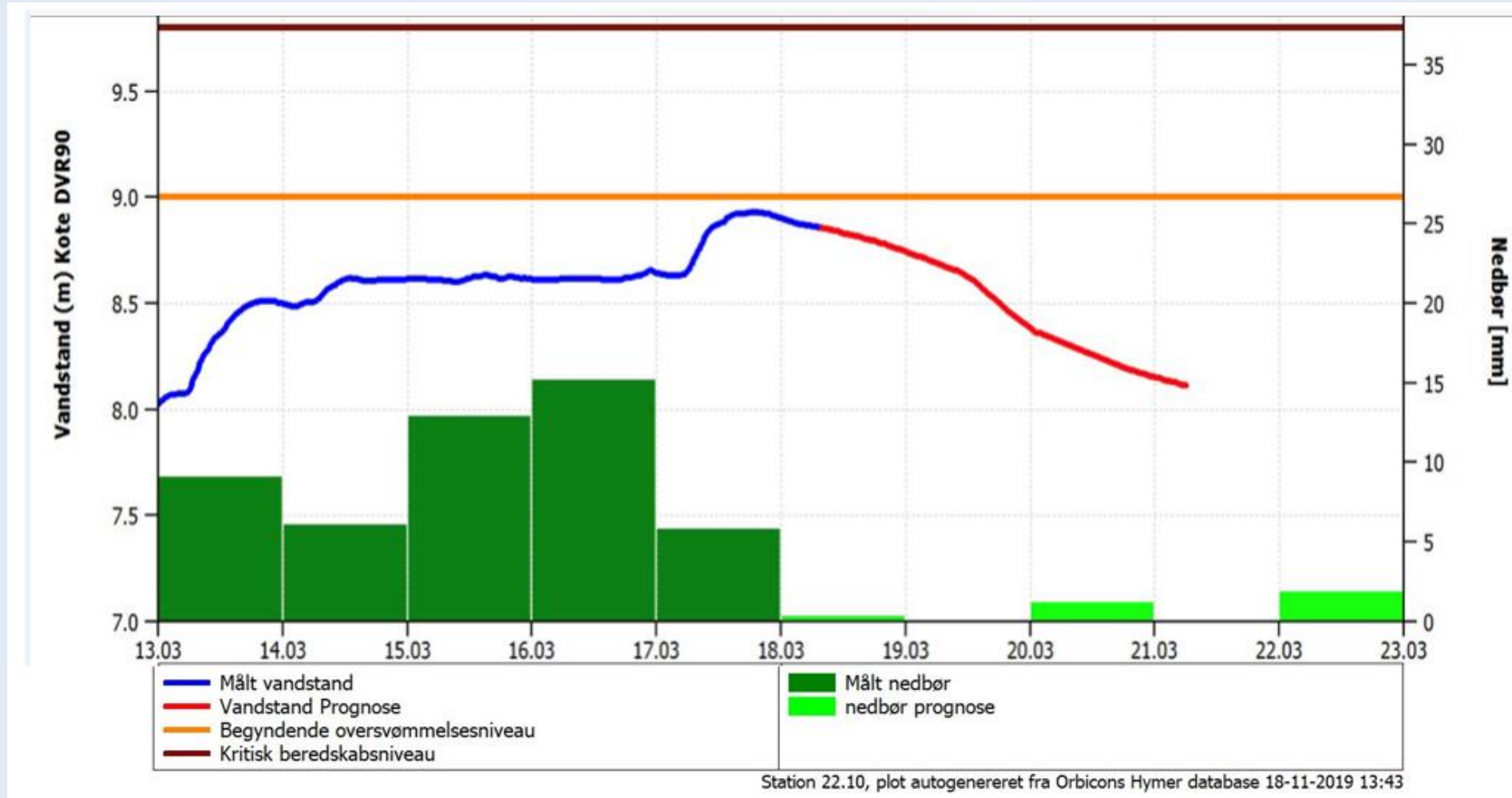

Udfordringer med vand, sediment og kulturarv.

Varslingsmodel

Kulturen til forskel

HOLSTEBRO
KOMMUNE

Læs mere....

Sider

Klimatilpasningsprojekt

/slutmedvandkaos

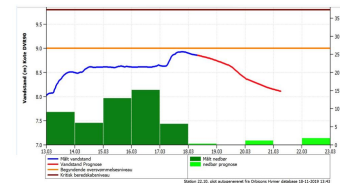
Klimatilpasningsprojekt for Holstebro Midtby. Her på siden kan du læse de forskellige høringssvar samt andet relevant materiale....

Sider

Vandstandsprognose for Storå

/vandstand

En vandstands- og varslingsmodel for Storå viser aktuel vandstand i Storå og giver en prognose for de kommende 3 døgn....

An aerial photograph showing a city skyline on the left and a residential neighborhood on the right, separated by a large body of water. The city features various buildings, including a prominent modern glass-fronted structure. The residential area consists of numerous houses with red roofs and green lawns. The water is dark and calm, reflecting the sky. The text 'Helhedsplan for vandhåndteringen i Gudenåen' is overlaid in white on the water.

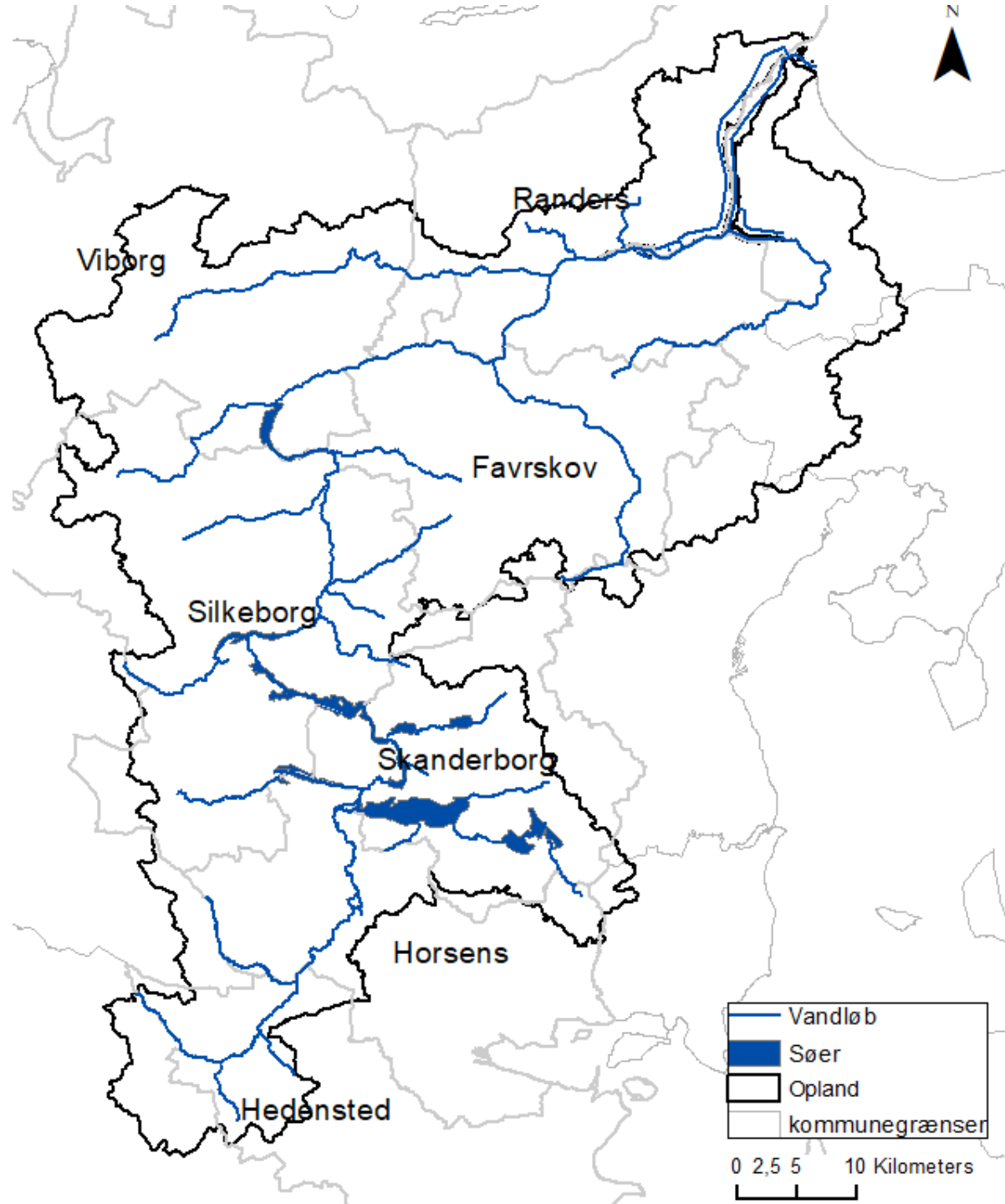
Helhedsplan for vandhåndteringen i Gudenåen

Hvorfor en helhedsplan?

- **Et fælles samarbejde** på tværs i de 7 Gudenåkommuner og interessenter omkring vandhåndteringen i Gudenåen
- **Et samlet overblik** over virkemidler, handlemuligheder og effekter differentieret mht. hvad der kan anvendes på tværs af kommuner og hvilke, som kan anvendes lokalt
- Et værktøj til at kunne **prioritere indsatserne**
- Et værktøj til at kunne lave en **langsigtet planlægning**
- En **udviklingsproces**, hvor der (måske) kan findes nye **løsningsrum**

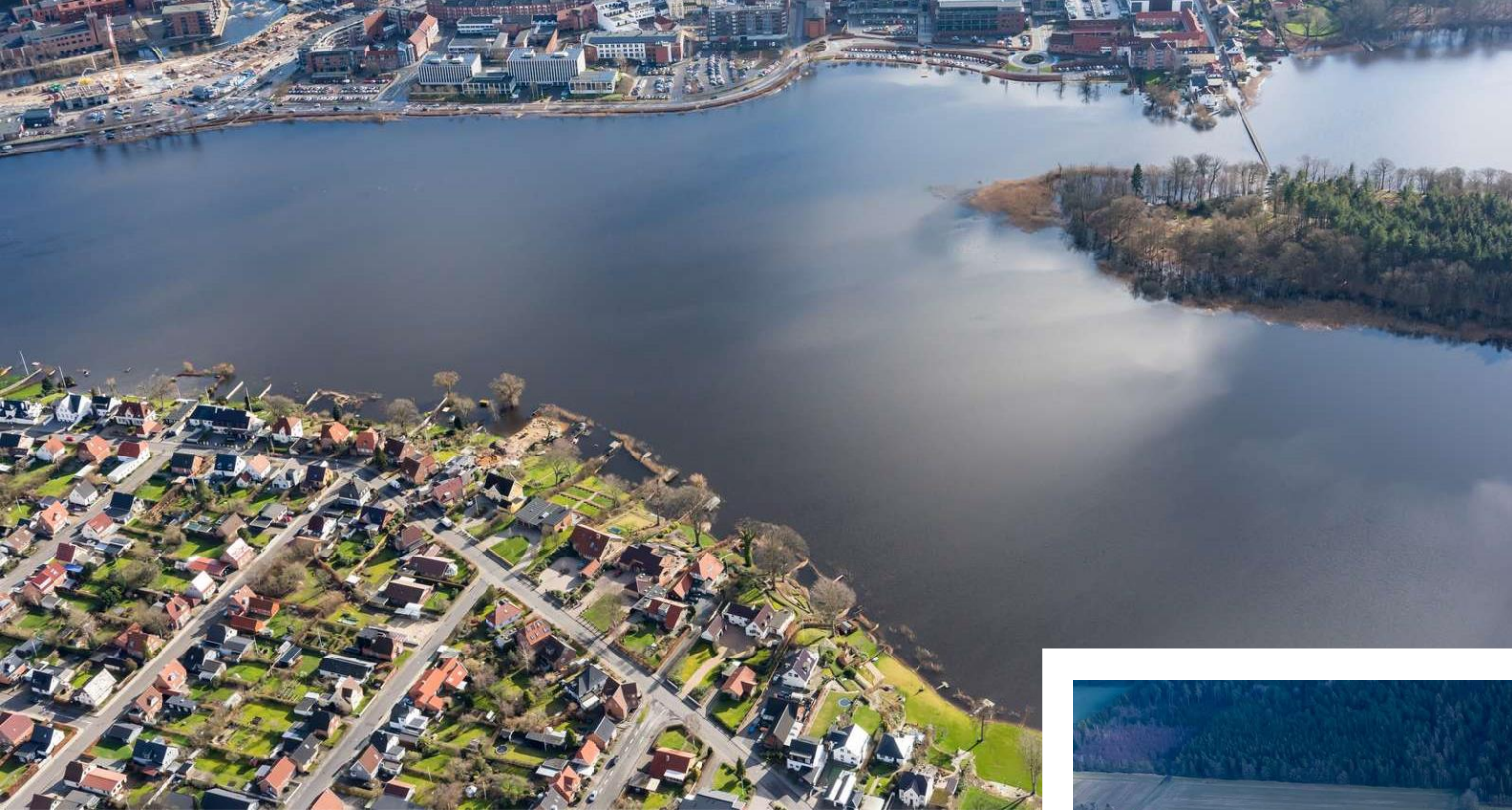

Kommunalt
fokus
→
Gudenåen som
system

Helhedsplanen igangsættes

OPLÆG TIL HELHEDSP
PLAN
FOR VANDHÅN
DTERING
LANGS GUDENÅEN

Formål med helhedsplanen

At planlægge håndtering af vandet for at imødegå konsekvenserne af mere vand og højere vandstand i Gudenåen ved at få kortlagt omfanget af gener, og anvise løsningsmuligheder og handlinger.

- Identifikation og kortlægning af udfordringer m. vandet
- Værdisætning af skader på ejendomme og arealer
- Virkemidler
  - Helhedsorienterede løsninger
  - Lokale løsninger
- Prioritering af indsatser
- Lokale fokuspunkter
- Ansvarsfordeling; myndigheder, beredskab, den enkelte borger
- Natur- og miljøhensyn

Afgrænsning

- Det geografiske omfang for projektet er Gudenåens hovedløb og de vandløbsnære arealer heromkring.
- Indsatsområdet udgøres af hele oplandet til Gudenåen, da vandhåndtering længere ude i sidegrenene kan have betydning for vandet i selve ådalen.

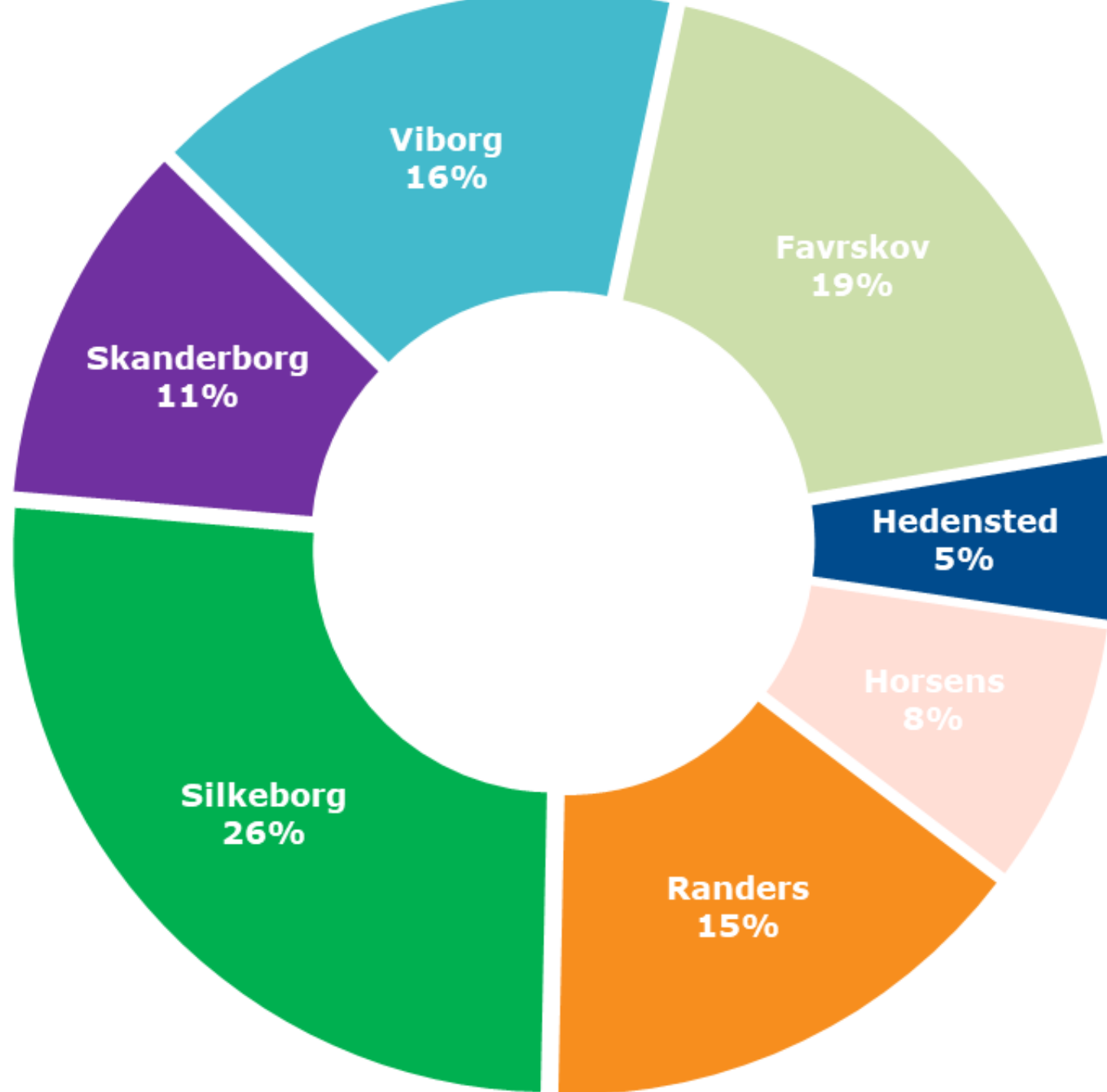
Samlet
budgetramme til
ekstern bistand:

1 mio. kr.

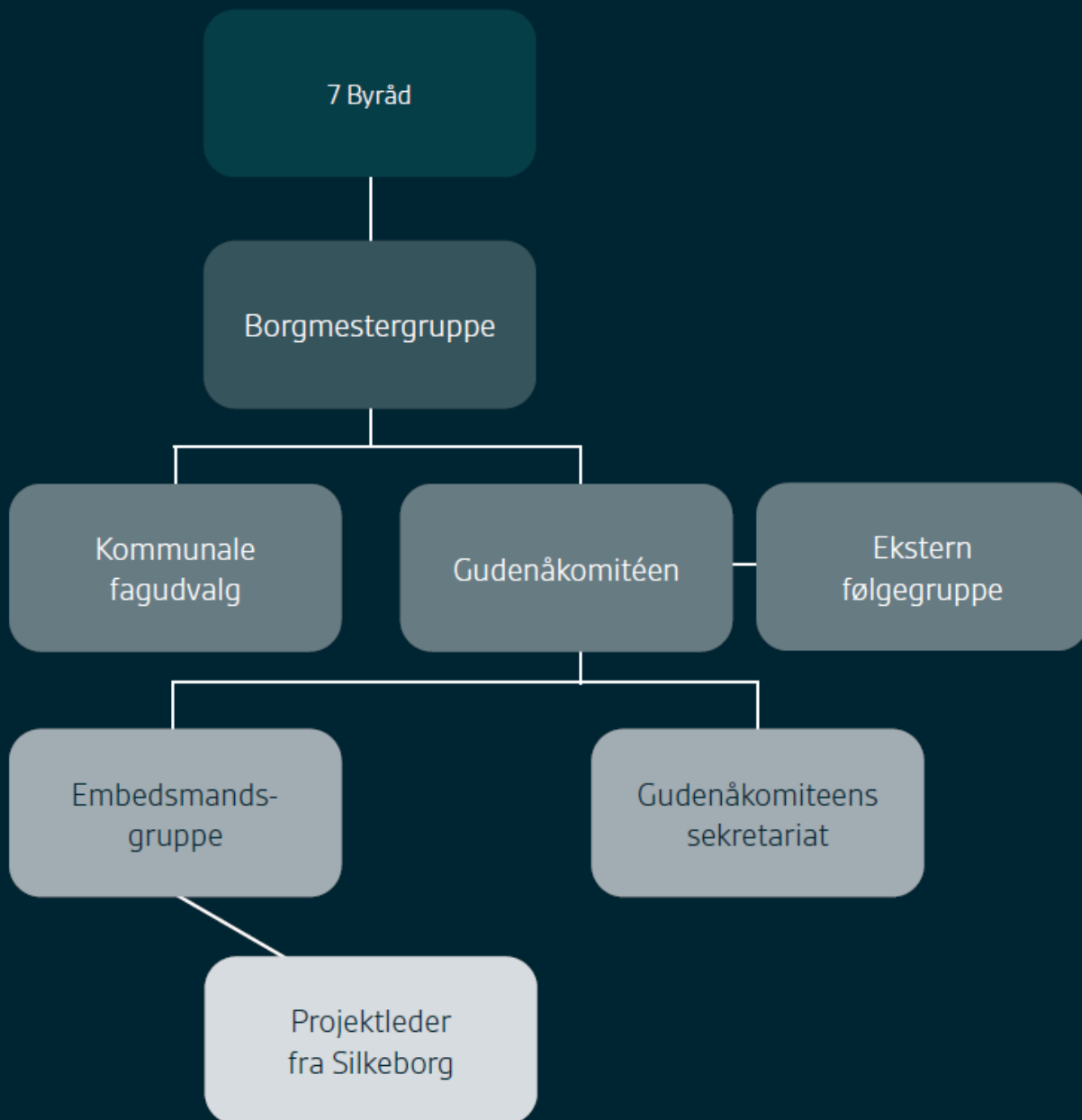
Den anvendte
fordelingsnøgle

=

Gudenåkomitéens
fordelingsnøgle

Gudenåkomitéen: **faglig politisk arbejdsgruppe** for helhedsplanen

Gudenåkomitéen kan:

- **tage stilling** til politiske og tværkommunale problemstillinger
- **indstille** væsentlige politiske problemstillinger til borgmestergruppen
- have **dialog m. ekstern følgegruppe** af centrale interesser

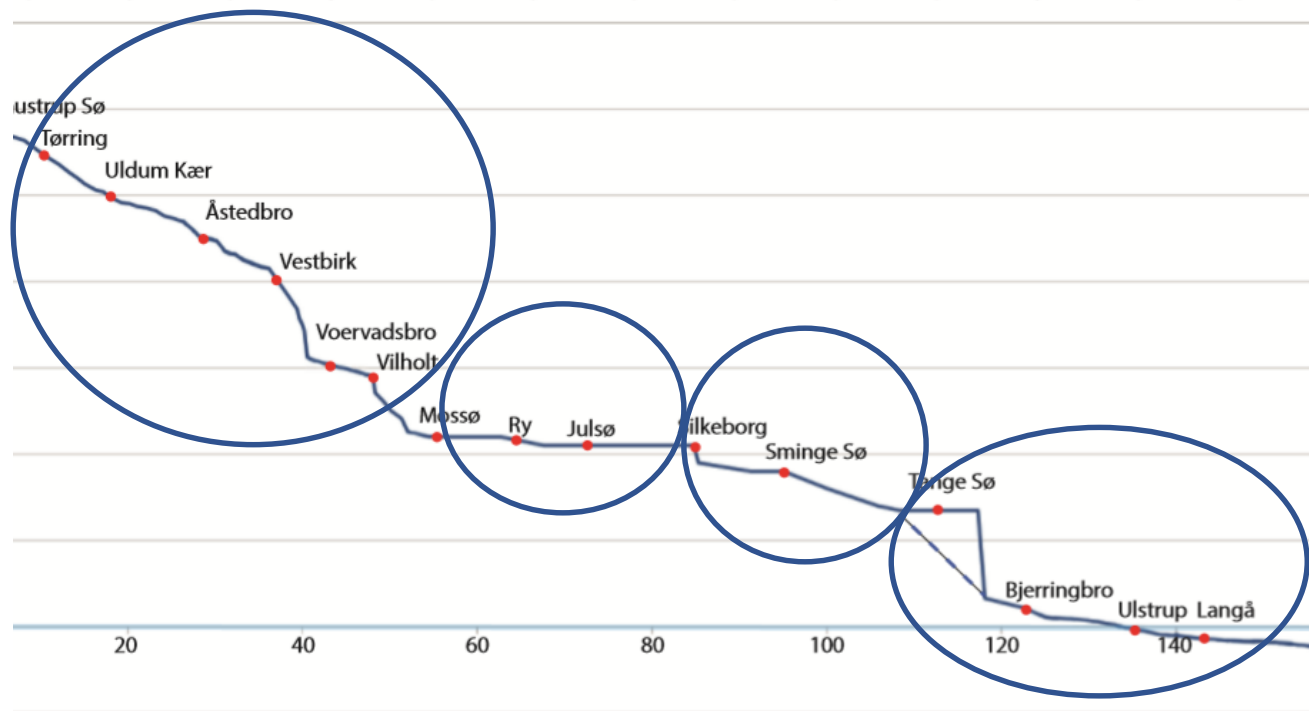

Interessentinddragelse helhedsplanen

Interessentinddragelse

- **Følgegruppe** – overordnet niveau
- **Fokusgrupper** – lokalt niveau
- **Temamøde** – bredt niveau
- Orientering til fagudvalg i de 7 Gudenåkommuner
- Borgmesterorientering
- Gudenåkomitémøder
- Tværkommunalt samarbejde gennem projektgruppen
- Erhvervs Ph.d
- C12 og C2C

Fokusgrupper - Workshops

”**Åen**”: Tinet til Mossø (Hedensted, Horsens og Skanderborg kommuner)

”**Søerne**”: Mossø til Silkeborg (Horsens, Skanderborg og Silkeborg kommuner)

”**Søerne og Åen**”: Silkeborg til Tange (Silkeborg, Favrskov og Viborg kommuner)

”**Floden og Fjorden**”: Tange til Randers (Viborg, Favrskov og Randers kommuner)

Processen for interessentinddragelsen 2020

- Gudenåkomitemøde med følgegruppen
- Opfølgende interview med følgegruppe
- 4 workshops ”ved åen”
- Temamøde
- 1. udkast til et samlet overblik over udfordringer og identificerede løsninger

- 24/9
- Primo til medio oktober
- Ultimo oktober til primo november
- 13. november
- Nytår

Igangværende arbejde
helhedsplanen

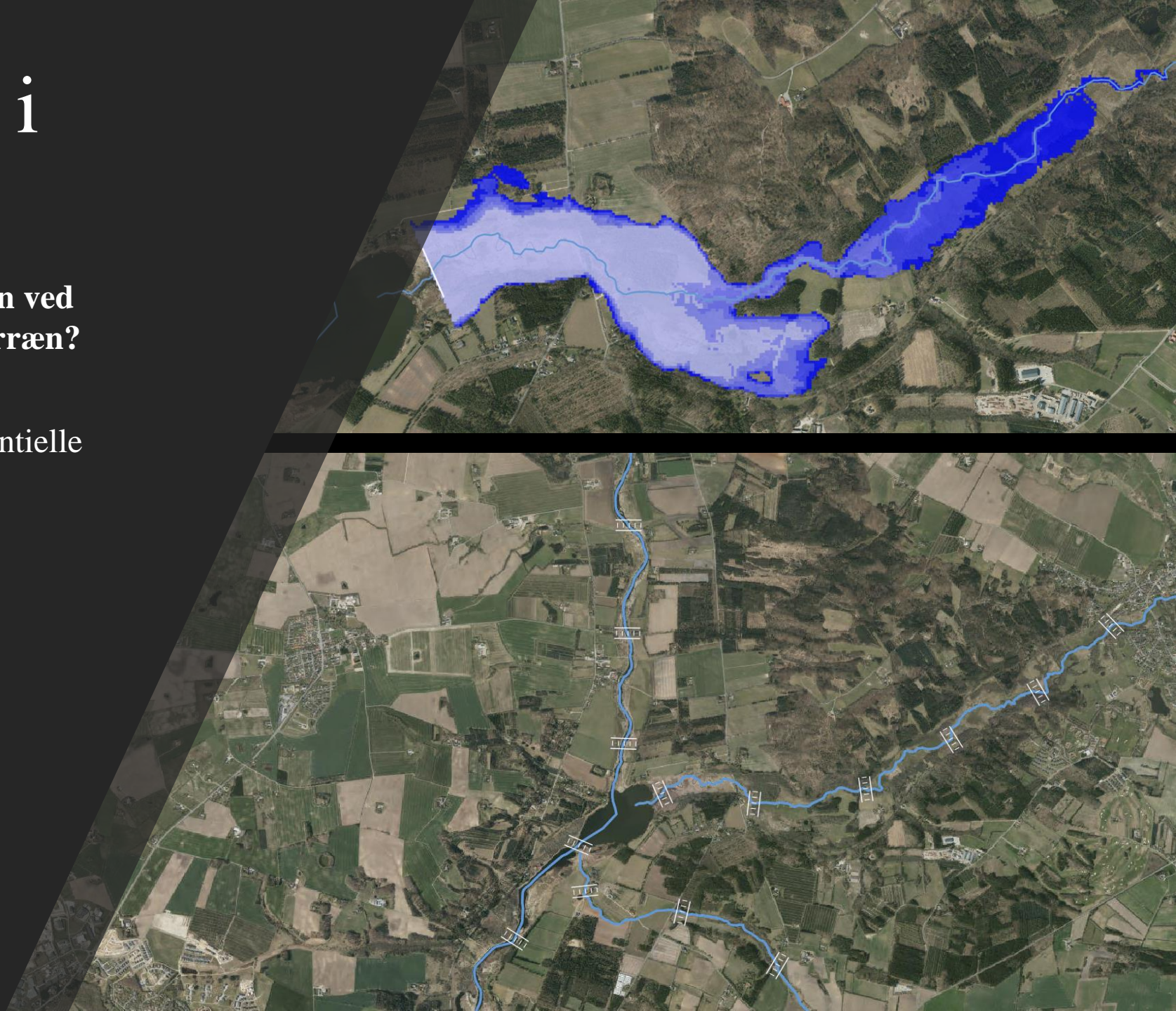
Vandparkering i ådalene

Hvor meget kan vi sænke vandstanden ved at lade vandløbene brede sig ud på terræn?

En undersøgelse, der afdækker alle potentielle magasineringsvolumer i ådalene

Indeholder alle vandløb og søer fra DHI-modellen

Undersøgelsen spiller altså sammen med DHI-modellen

Vandparkering i lavningerne

Hvor meget regn kan holdes tilbage i deloplandenes lavninger?

- Alle større deloplande kortlægges
- For hvert delopland findes lavningernes samlede magasineringsvolum
- Hvor store mængder regn kan holdes tilbage?
- Hvad er fyldetiden af lavningerne?

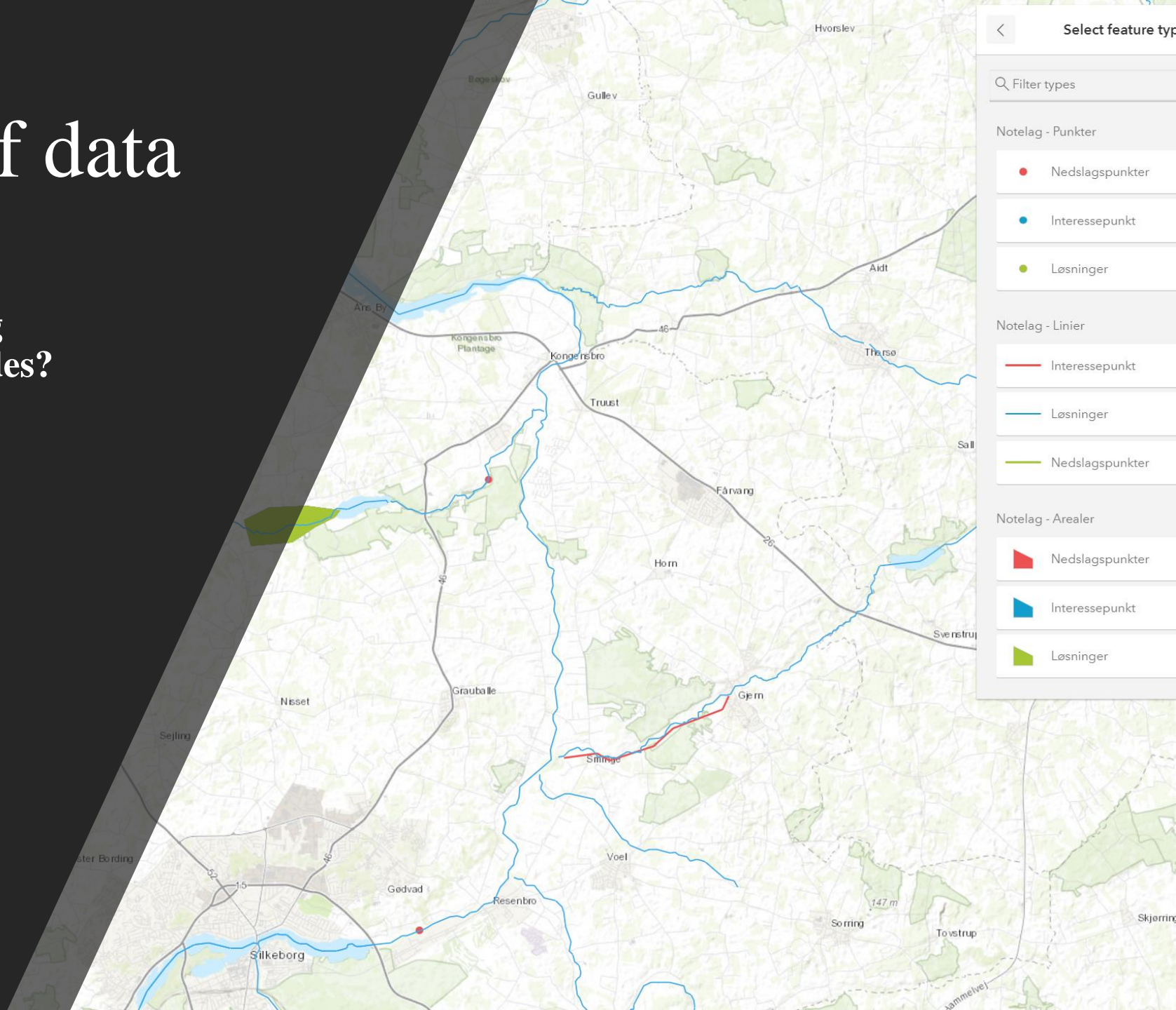

Præsentation af data

Hvor findes udfordringerne og hvilke virkemidler kan anvendes?

- Én samlet fremvisning af udfordringer og løsning
- Kobling af løsninger og udfordringer så fokus konkretiseres

Kontrolleret oversvømmelse	Bemærkninger
Kote	Området er beliggende i kote 2-3,5
Areal berørt – info om størrelse mv. og den reelle udfordring, fx sommeroversvømmelser	4,3 ha. Der oversvømmes et areal på 4,3 ha, når der er vedvarende regn. Kombineres med interviews fra Miriam
Ejerforhold	Arealet er privat ejet Der laves som auto udtræk
Estimeret værdi af berørt areal	<u>Der laves auto udtræk fra værdikortlægningen fra Miriam</u>
Barrierer	Der er i området et fredet dige som vurderes at kunne tåle periodevis oversvømmelse. Naturbeskyttelse? Fredninger? Tekniske anlæg? <u>Der opsættes en konfliktøgning i GIS</u>
Hvilket problem løser handlingen	Ved den kontrollerede oversvømmelse på de markerede arealer, parkeres vandet i en periode på en kontrolleret måde.
Vilkår for igangsættelse	Det kræver lodsejeraccept at oversvømme arealerne. Der kan med fordel laves en jordfordeling, således at arealer byttes.
Kompensation	Kan komme på tale
Realiserbarhed (vurderes fra 1-5 – 5 er bedst)	Husk begrundelsen 2 Løsningen scorer forholdsvis lavt, da det den ligger på privat jord.
Samspil FN's Verdensmål	Kontrolleret oversvømmelse har en direkte påvirkning på følgende verdensmål: <div data-bbox="397 835 517 949" style="display: inline-block; vertical-align: top; text-align: center;"> 13 <small>KLIMA INDSAT</small> </div> Verdensmål 13 påvirkes ved at kontrolleret oversvømmelse er medvirkende til at en mere ødelæggende oversvømmelse nedstrøms undgås. <div data-bbox="397 968 517 1082" style="display: inline-block; vertical-align: top; text-align: center;"> 17 <small>PARTNERSKABER FOR UDFØRELSE</small> </div> Verdensmål 17 påvirkes ved at det er nødvendigt at indgå nye partnerskaber kommune, forsyning og enkelte lodsejere imellem for at løsningen kan anvendes. Kontrolleret oversvømmelse har en indirekte påvirkning på følgende verdensmål: <div data-bbox="397 1168 517 1282" style="display: inline-block; vertical-align: top; text-align: center;"> 9 <small>INDKØBT INNOVATION OG INFRASTRUKTUR</small> </div> Løsningen spiller ind i verdensmål 9 ved at være nytænkende i forhold til at løse oversvømmelsesproblematikker i det åbne land. <div data-bbox="397 1300 517 1415" style="display: inline-block; vertical-align: top; text-align: center;"> 11 <small>BEVARELSE AF BYER OG LÆNDERSKAB</small> </div> Løsningen spiller ind i verdensmål 11 ved at den løser et problem i den nærliggende by. Derved bliver lokalsamfundet mere bæredygtigt og resilient.

Virkemiddelkatalog

Kontrolleret oversvømmelse	Bemærkninger
Beliggenhed	20-50 meter nedstrøms fra broen ved Resendalvej. Øst for åen. <u>Nedslagspunkt skal kunne tegnes som et polygon</u>
Kort	Nedenfor ses luftfoto af området.

Coast to Coast, C12

Coast to Coast Climate Change C12, Gudenåen

Fase 1

Samlet model for Gudenåen

8 scenarier

Varslingsmodel (fremskrivning af
vandstand 3 dage frem)

Fase 2

Interessentinddragelse

Tæt samarbejde med
helhedsplanen

Anvendelse af
Gudenåmodellen

Fase 3:

Løsningsmuligheder

Scenarier – oprindeligt fastlagt i ansøgningen

- Søparkering
- Grødeskæring
- Uddybning
- Jordkøb/jordfordeling
- Vandparkering
- Parallelløb
- Aflejringer
- Forsinket afstrømning fra byer

- I C12 modellen kun konsekvensvurderet som enkeltindsatser (ingen kombinationer)

Løsningsscenarier

- Søparkering som løsning kan dog ifølge lokale aktører også give konsekvenser
- Jordfordeling/jordkøb er det scenarie der er bredest enighed om på tværs af alle aktører - men med forbehold
- Ådalsparkering har også bred opbakning hos de fleste aktører – særligt aktuelt i Illerup Ådal, hvor de forskellige interesser kombineres
- Grødeskæring fremstår som det mest komplekse scenarie med flest interesser på spil
- Overordnet set ønsker lokale aktører mere tværgående samarbejde og at løsningsscenarier skal koordineres opstrøms som nedstrøms:
“Det virker som om samarbejdet ikke er godt, der er forskellige måder at gøre det på i kommunerne, forskellige måder at regulere vandet på. Hvorfor er der ikke samme tilgang?”
(interview med lodsejer i Resenbro)
- Komplexiteten er stor – og der er mange forskellige interesser på spil – men også mange lighedspunkter og et fælles fodslaw

© Karen Rud Morthorst, Skanderborg Forsyning A/S

Aktørperspektiver på oversvømmelser

Bred enighed hos lokale aktører om at oversvømmelser er en del af åens naturlige udsving – men at de:

1. Er blevet voldsommere
2. Er gået fra blot vinteroversvømmelser til også sommeroversvømmelser, indenfor de seneste 5-10-15 år

Aktørers antagelser om oversvømmelserne i prioriteret rækkefølge:

1. Klimaforandringer
2. Manglende samarbejde mellem kommunerne
3. Manglende kommunal handling i den enkelte kommune
4. Øget byudvikling

Oversvømmet mark ved Mossø. Foto: Carsten Pedersen.

Derfor en helhedsplan

- **Et fælles samarbejde** på tværs i de 7 Gudenåkommuner og interesser omkring vandhåndteringen i Gudenåen
- **Et samlet overblik** over virkemidler, handlemuligheder og effekter differentieret mht. hvad der kan anvendes på tværs af kommuner og hvilke, som kan anvendes lokalt
- **Anvendelse af Gudenåmodellen** som værktøj til vurdering af forskellige tiltag i forbindelse med oversvømmelser langs Gudenåen
- Et værktøj til at kunne **prioritere indsatserne**
- Et værktøj til at kunne lave en **langsigtet planlægning**
- En **udviklingsproces**, hvor der (måske) kan findes nye **løsningsrum**

Program – Udflugt til Storebro og Vandkraftsøen

Ved Storebro

Oplæg om beskyttelsesniveauer for midtby og kolonihaver
v./ Karsten Filsø, Formand for Natur-, Miljø- og Klimaudvalget

Oplæg om alternativerne, og hvorfor de blev fravalgt
v./ Torben Mølgaard, Chef for Natur, Miljø og Byggesag

Vandkraftsøen v/Holstebro Roklub

Oplæg om vandkraftsøens betydning i klimatilpasningsprojektet
v./ Torben Mølgaard, Chef for Natur, Miljø og Byggesag

Storebro siden 1855

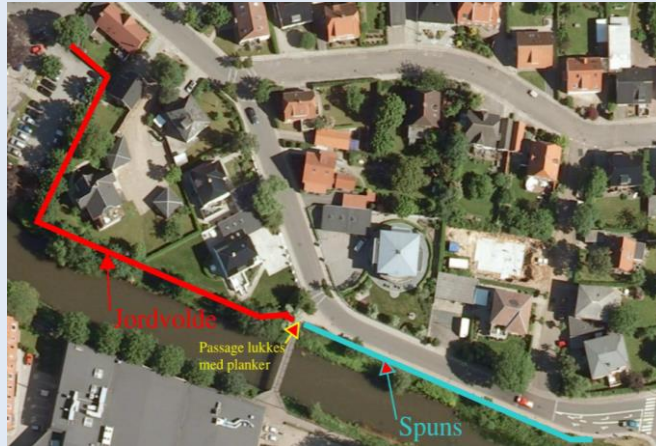
Kolonihaverne januar 2011

Mange løsninger har været undersøgt

- Lokal løsning ved Vigen

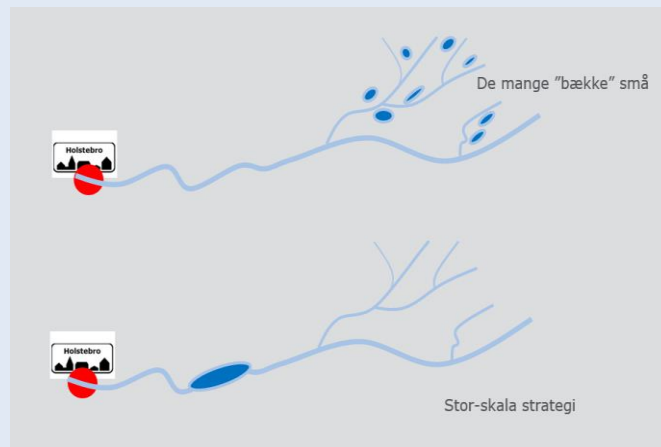
- Lille del af byen
- Har kun værdi ved mest ekstreme hændelser

- Flaskehalse i åen gennem byen

- 110 mio kr at fjerne hotel + omsætningstab.
- Småprojekter kan kun løse mindre del – og vil blive indtænkt fremadrettet.

- Vandparkering i naturlige lavninger

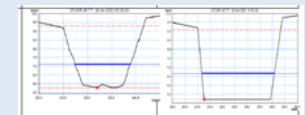

- Kun 870.000 m³ i alle lavninger 300 m fra vandløb
- Er fyldte i forvejen ved hændelser
- Ser gerne supplerende projekter

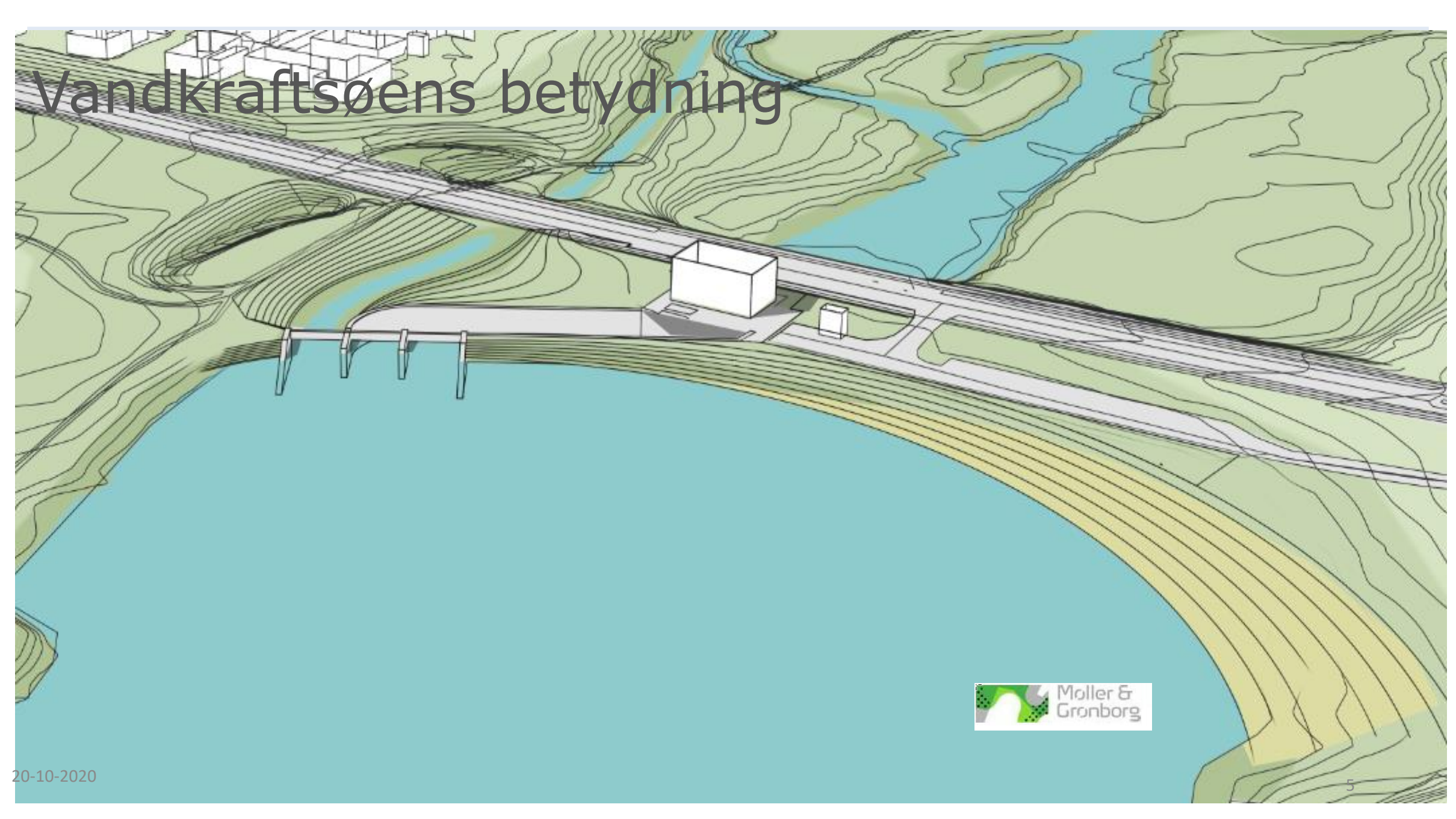
- Uddybning af åen

- 3 km uddybning = stor miljøpåvirkning
- Vil fungere som sandfang.
- Sætningskader

Vandkraftsøens betydning

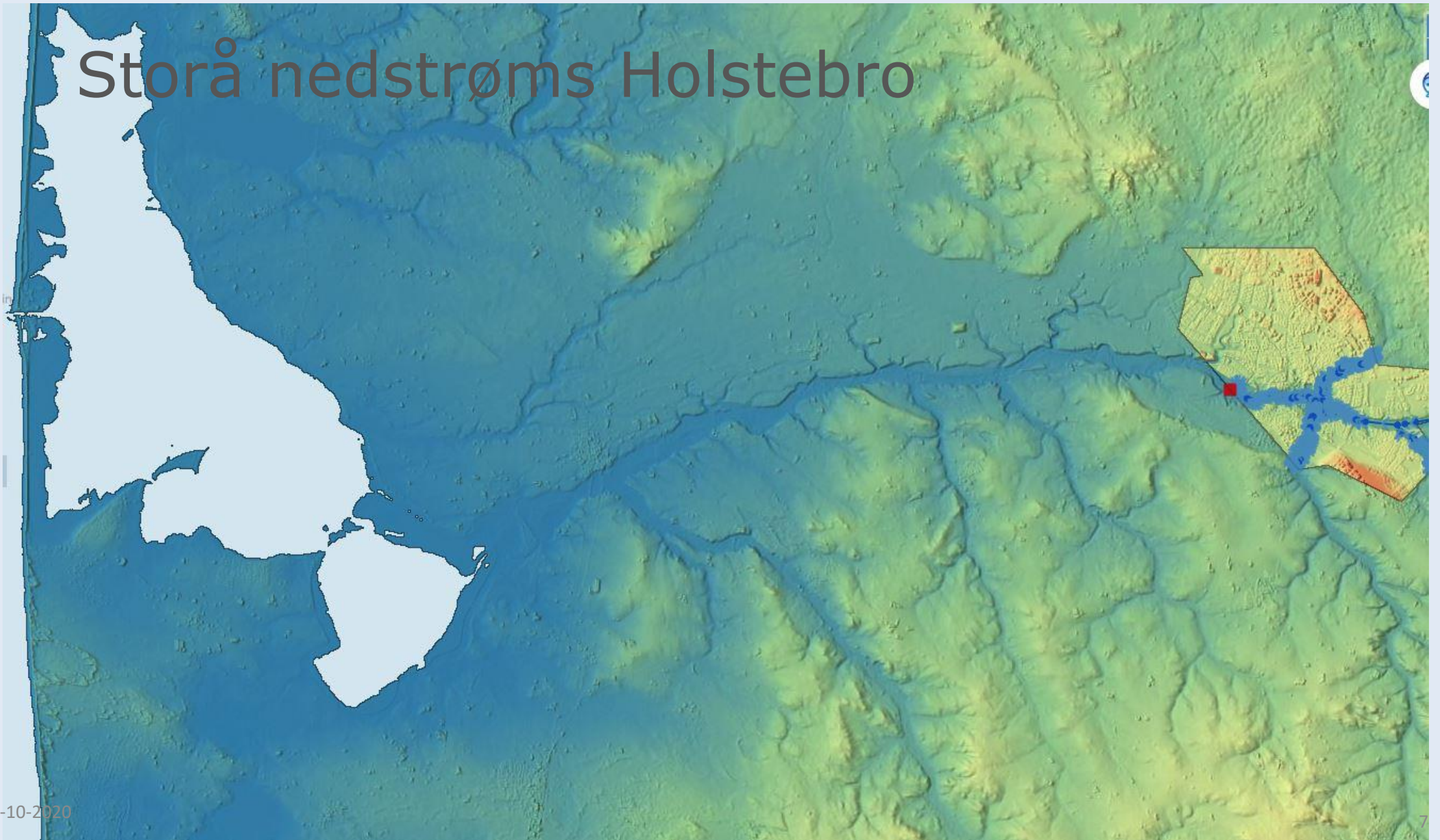

Vandkraftsøen + 1,4 m (kote 15)

Storå nedstrøms Holstebro

Billeder fra Gudenåkomitéens
klimatilpasningsstudiedag

Holstebro - Storå

19.10.2020

Velkomst før
mødets start

Om Gudenåkomiteén, tværkommunalt samarbejde og årsagen til besøget

Karen Lagoni
Formand for Gudenåkomiteéns

Hvem er med i Gudenåkomiteen?

Gudenåkomiteen dækker stort geografisk område:
Randers Fjord oplandet

- 13 kommuner har areal i oplandet til Randers Fjord
- Alle 13 er inviteret til det tværkommunale samarbejde
- **7 kommuner har sagt ja tak:** Randers, Favrskov, Viborg, Silkeborg, Skanderborg, Horsens, Hedensted

De øvrige 6 kommuner orienterer sig via dagsordener/referater
(Århus, Norddjurs, Sydkjurs, Ikast-Brøndø, Odder og Vejle)

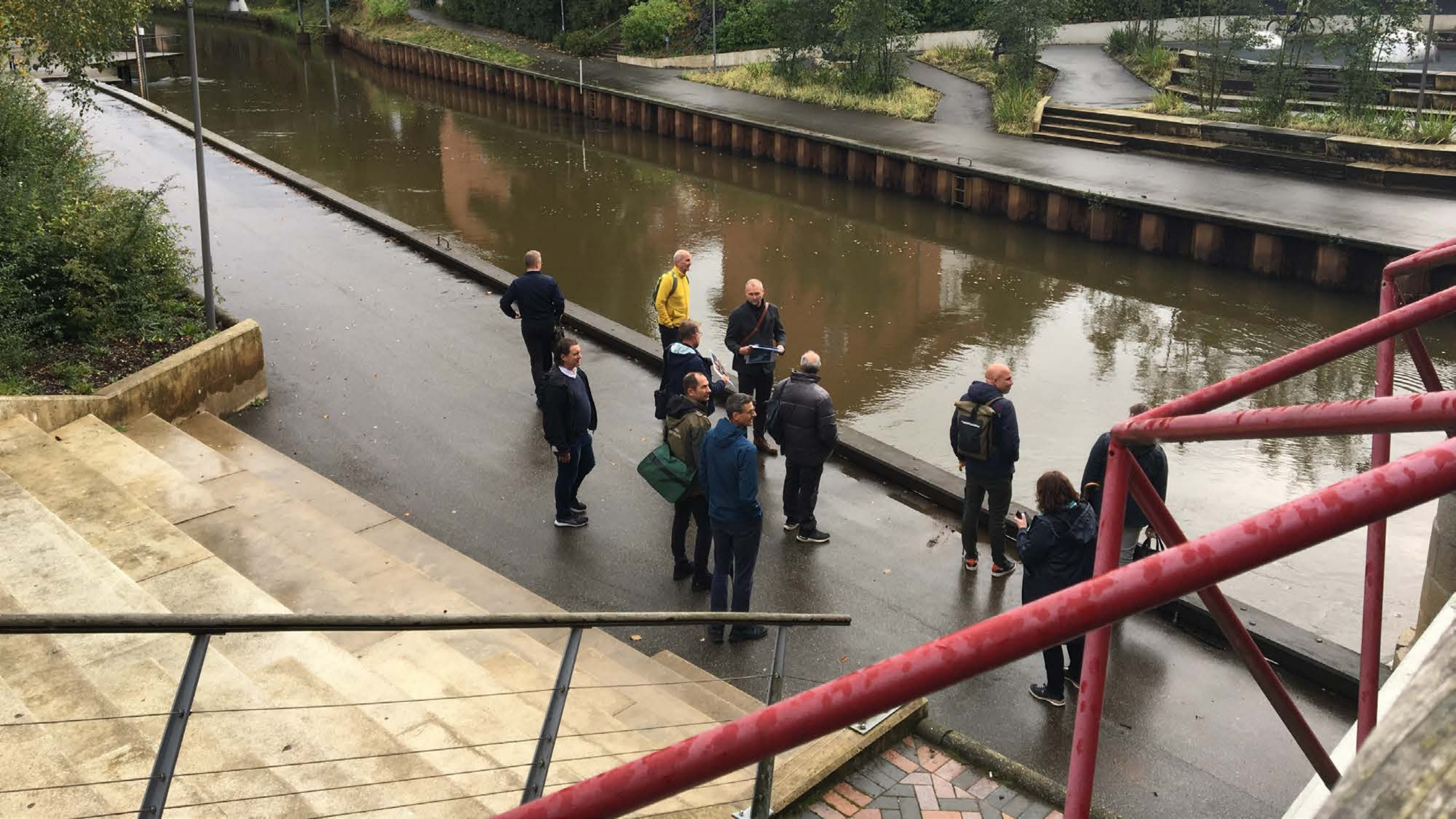

Ringkjøbing
Landsbobank

RHODOS

Storå - Holstebro midtby

Holstebro vandkraftsø

Bilag 12

Referat fra dialogmøde med udlejere med langturskoncessioner til udlejningsvirksomhed i Gudenåsystemet om de kommunale pladser

Tid og sted: 5. oktober 2020, Skanderborg Kommune (Rådhuset, Fælleden)

Tilstede: Steen Pedersen (Bamsebo Camping), Jan Mindedahl (Tørring Kanoudlejning), Karsten Kristiansen og Nynne Kristiansen (Silkeborg Kanoudlejning), Jeppe Bo Nielsen (Outdoor Bjerringbro), Peter Norge og Lene Norge (Vestbirk Camping), Gunhild Øeby Nielsen (GudenåSamarbejdet) og Majbritt Kjeldahl Lassen (Gudenåkomitéens Sekretariat).

Emne: Mødet var efter ønske fra kanoudlejerne et møde med fokus på isætningsstedernes faciliteter og skiltning. Åens hovedløb blev gennemgået i fællesskab. Kun steder, hvortil der var bemærkninger er noteret i dette referat.

Aale teltplads: Ønske om et kommunalt, officielt skilt, som med fordel kan være ens på tværs af kommunerne (ensartethed). ”Kanoaflevering her”.

Hvis pladsen tillader det, ønskes et skilt med teksten ”Ingen teltning” placeret ved vandet, da det er svært at komme op/i med kanoerne

Aale teltplads: Ønske om et kommunalt, officielt skilt, som med fordel kan være ens på tværs af kommunerne (ensartethed). ”Kanoaflevering her”.

Det er svært at få plads til at lægge kanoer af til kunder, når pladsen er fyldt op med telte, eller for den sags skyld kanoer, som de overnattende har lagt på arealet.

Aastedbro teltplads (privat plads) Mangler også officielt ”kanoafleverings-skilt”. Mangler skiltning der viser, hvor teltning ikke kan gå an. Den nuværende skiltning er uofficielt udseende.

Vestbirk Camping: Campingpladsen ejere fortalte, at det var et generelt problem at få lov til at få skilte sat op i det åbne land. Gunhild tager kontakt for en dialog om mulighed for et skilt, der fra vandsiden viser ind til pladsen. Man vil takke ja til et officielt skilt m. ”Kanoaflevering her”.

Det blev foreslået at se på muligheden for at etablere et landgangssted t.v. for Vestbirk Banebro – så kan folk gå op til den genfundne bro.

Der var et ønske om et skilt på isbarrieren ved indsejlingen fra Vestbirk Sø (under Søbanke bro), så folk kan se, at det er ok at sejle derind.

Det opleves problematisk, at der ikke ved overbæringen ved Vestbirk Kraftværk ikke findes et fysisk stop for kanovogne. De ender ude i vandet. Og et sikkerhedsmæssigt issue.

Voervadsbro: Ønske om et officielt skilt med ”Kanoaflevering her”, placeret helt oppe ved hegnet ved cykelstien.

Generelt problem med manglende parkeringsmuligheder ved Voervadsbro – pladsen foran kroen er blokeret.

Ønske om et skilt ”Standning og parkering forbudt” foran kæden til pladsen – svært at komme til

Skiltningen i vandet er et problem på strækningen Voervadsbro - Vilholt. Her skal der holdes til højre, men der kunne skiltes meget bedre. Og selv om man sejler, hvor man må sejle, er det svært at sejle. Udlejerne oplever kanoer, der får slået hul i bunden af stenene på denne strækning. Strømmen er også stærk. Sikkerhedsmæssigt problem, at folk bliver taget af strømmen (opleves hele vejen fra Voervadsbro og op til Klostermølle)

Klostermølle: Ønske om skilt ”Kanoaflevering her”.

Er der plads på stedet til anvisningsskilte til de enkelte udlejerers kanoer?

Folk bliver holdende på vendepladsen, hvor der er 15 min parkering. Skiltet er imidlertid alt for lille. Ønske om et større skilt, som med fordel kunne have teksten ”Parkering forbudt – af og pålæsning tilladt”.

Isætningsstedet trænger trods sin unge alder til vedligehold- flere steder stikker skruer op på de nederste brædder. Kan skruerne evt. undersænkes?

Underlaget ved isætningsstedet ødelægger fartøjerne. Er det muligt at sprede barkflis, alternativt så græs i et tyndt lag muldjord, umiddelbart efter anlægget stopper og ud i et lidt større område?

Vejen til afhentningsstedet ved Klostermølle ønskes lavet med noget bedre materiale, så den ikke bliver så hullet. Der er en del private, der kører med store/tunge trailer med fartøjer på bruger små forhjulstrukne biler og dermed laves der hjulspænd hele vejen op af bakken.

Gunhild følger op på skiltningen i vandet hhv. ud for Klostermølle og ved indsejlingen til Ry.

Gunhild har som opfølgning på mødet besigtiget Klostermølle, og herefter spurgt alle på mail om 4 konkrete ting, som hun tog billeder af. Vestbirk Camping kom med input hertil (markeret med rødt):

1. Billedet: ”er det de skruer”, der er problemet? **Nej, det er skruerne, der holder de vandrette brædder på selve rampen – altså de brædder som kanoer glider på, når de trækkes op. Særligt de nederste brædder bliver hurtigt slidt, så skruerne kommer til at stikke op, og derfor ridser kanoerne!**

2. Billedet: ”var der også problemer her” – på selve slæbestedet? Er det i øvrigt ikke sådan I ønsker det? af træ? Fremfor beton i langå, ulstrup m.v.? **Det er netop her problemet opstår, og jo – det er en rigtig god løsning, indtil brædderne bliver slidt, så skruerne stikker op. Derfor ønsket om at undersøge skruerne!**
3. Billedet: ”var det det her i omtalte som betonagtigt grus” – det er jo vendepladsen – var det her i gerne ville have græs?? **Præcis! Problemet er, at kanoerne jo ikke kan ligge lige oven for rampen, og når de skal flyttes til en af siderne, bliver de slæbt hen over/gennem gruset, hvilket er hård kost for kanoerne.**
4. Billedet ”bedre skiltning ønskes” – her vil vi gerne have tydeligere markering af det IKKE er en p-plads, ikke? **Jo, og der er også et skilt, der angiver max. P 15 min. Det måtte gerne skiftes med P forbudt – af- og pålæsning tilladt.**

Emborgbro – Sekretariatet skulle undersøge hvorvidt udlejerne må anvende denne kommercielt. I dokument om kommunale pladser, som kommunerne har leveret information til ifm. med indeværende koncessionsordnings ikrafttræden, omtales Emborgbro som et sted, der skal indhentes accept fra Skov og Naturstyrelsen til at anvende, idét disse formelt ejer en del af arealet. Sekretariatet har ikke modtaget information fra Skanderborg kommune om, at accept ikke forsat skal indhentes

Ry: overbæringen er i meget ringe stand.

Skimminghøj: landgangsbro er i ringe forfatning. Ønske om skilt ”*Kanoaflevering her*”
Er det muligt med reserveret område til kanoudlejernes fartøjer? Alternativt, kan kommune overveje at skilte med områder, hvor folk skal telte hhv. aflevere udlejningsfartøjer?

Alling Vest: Så svært tilgængeligt, at udlejerne foreslår skilt med teksten ” Der ikke er mulighed for aflevering af kanoer”.

De små fisk: Ønske om skilt fra vandsiden/ude i vandet om ”*Kanoaflevering her*”
Sekretariatet undersøger, hvorfor der ikke er et piktogram for isætning på denne lokalitet. Selve isætningsstedet er ikke optimalt - der er rødder mm.

Indelukket: der mangler skilt, der henviser til offentlig parkeringsmulighed (inkl. adresse)
Silkeborg kommune skulle efter sigende allerede være på sagen.

Silkeborg Langø Øst: der er et ønske om et skilt med hvad pladsen hedder.

Sminge: Ønske om skilt nede ved åen, der henviser til kano/kajak afl. er oppe på P-pladsen (ellers bliver de efterladt nede ved vandet)

Der blev spurgt til, hvorvidt teltning ved de nye shelters var tilladt

De mange biler er et problem – for lidt plads.

Sminge Teltplads. Udlejere efterlyser skilt med tekst i stil med ”Ingen kanoaflevering” (stedet er svært tilgængeligt)

Kongensbro: Folk savner den gamle trærampe. Der er igangsat dialog om en anden løsning (Karsten/Silkeborg Kommune).

De mange biler er et problem

Ans: Kanalen ind til landgangsstedet er ikke farbar – kan den graves op?

Kan der opsættes et skilt på plateauet, så folk kan se, at de skal sejle den vej for at komme op?

Er der plads til at opsætte 2 skilte – et skilt til ”overnattende den ene vej” og et andet skilt, der viser ”kanoer den anden vej”.

Tangeværket: Er det muligt at gøre folk opmærksomme på (fx med et skilt), at der findes vogne til kanoerne modsat der hvor man kommer op med fartøjerne?

Tange Sø – her efterlyses skilt, der viser hen mod indsejlingen (mulig placering: v. de 3 gamle stammer ude i søen, eller inden på landtangen på vestre side)

Kjællinghøl: Et ønske om bedre landgangforhold – den er ret mudret (NST-plads).

Ulstrup: opleves svært tilgængelig. Vendepladsen er for lille og man skal bakke derned med traileren.

Folk parkerer, så man ikke kan komme til. Dialog i gang mlm Jeppe Bo/Favrskov Kommune vedr. plads- og parkeringsforhold. Steen fra Bamsebo inviteres med til dette møde.

Betonramper til motorbåd er ok – men til kanoer er det skadeligt. Kan man lave noget ved siden af fx rafter, alternativt nedfælde gummi/brædder i betonen med passende mellemrum? Dette kunne med fordel indtænkes i det nye store projekt på stedet

Folk telter på Dannebrogpladsen, hvilket man ikke må.

Langå: problem at bruge campingpladsen – det ville være bedre at anvende bådelaugget, hvor man imidlertid ikke oplever at være velkommen. Gunhild taler med bådelaugget m.fl.

Johannesberg. Savner skilt med ”Ingen kanoaflevering” grundet stedets ringe tilgængelighed fra landsiden

Fladbro: har også en betonrampe - se bemærkning vedr. forbedringsforslag af betonramper under Ulstrup

Der er observeret vegetation over skiltet, der viser ind mod Nørreå/videre ud i Gudenåen. Kan det fjernes?

Stevnstrup: har også en betonrampe - se bemærkning vedr. forbedringsforslag af betonramper under Ulstrup

Randers: der mangler et reelt isætnings/opsætningssted – problem, at man skal krydse et cykelsti ved det nuværende! Hvordan skal man hente en kano ordentligt? Skiltningen er dårlig. Folk ringer – er i tvivl hvor de skal aflevere deres kanoer.

Øvrige bemærkninger

- GudenåSkyen:
  - Sekretariatet oplyste, at Bamsebo ønske om til den kommende sæson ikke a modtage orienteringsmails skulle blive løst. Jeppe Bo ønsker samme løsning som BamseBo. Sekretariatet bad om en skriftlig henvendelse herom.
  - Sekretariatet undersøger muligheden for en løsning, så filer fra de enkelte udlejere med strækning 2 sejlads kan indlæses i stedet for at skulle indtastes (filnavn + filstruktur/indhold)
- Gæstesejlad på Gudenåen
  - Forslag om at fremhæve teksten hvor der står, at gæstemærkerne skal placeres på fartøjet inde sejlad på hjemmesiden www.sejladspaagudenaen.dk. Og en opfordring til at printe 2, så det er lettere at se mærkerne fra landsiden
- Kanokortet
  - Kan man lave piktogrammer, der viser udlejernes isætningssteder? Sekretariatet overvejer det hensigtsmæssige heri, da udlejerne ikke er kortets eneste målgruppe
  - Sekretariatet kigger nærmere på isætningspiktogrammet på hver sin side af overbæringen på detailkortet vedr. Tange
  - Det skal undersøges om et isætningssted ved Ans skal vises anderledes end for nuværende på kanokortets forside (pt er faciliteterne at finde i et detailkort)
- Manglende faciliteter.
  - ”Det lille hvil”. Der mangler især nord for Silkeborg landgangssteder (men især fra fra Ustrup og nordpå især især), så man kan få en lille rast og spise sin madpakke. I stil med Vilholt. Gerne hvor steder, hvor man kan gå en tur i områder.
  - Adresseskilte mangler på pladserne – til taxaringning. Taxa kommer kun hvis der er en præcis adresse. Er dette en mulighed?

Link til TESTversionen af det nye OplevGudena: <https://septima.dk/oplevelvgudena-v2/index.html>

Link til GudenåStien : <https://naturstyrelsen.dk/media/275628/gudenaastien-vision-og-helhedsplan-060520.pdf>